WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 15 d. BROJ 387

TEKSAS U PLAMENU

WESTERN ROMAN
LISO
1981

Roe Richmond

TEKSAS U PLAMENU

LASO 387

ROE RICHMOND: **TEKSAS U PLAMENU**
Naslov originala: WAR IN THE PANHANDLE
Recenzija: Fedor Hanžeković, filmski redatelj
Copyright: Manor Books, Inc. posredstvom G.P.A. München
Prijevod: Mirjana Turudić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: **Marcel Čukli**

LASO — Izlazi svaki tjedan — Izdavač: RO NOvinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a »Vjesnik« n. sol. o. — OOUR Informativno-revijalna izdanja n. sub. o., 41000 Zagre, Avenija bratstva i jedinstva 4, Redakcija »Romani i stripovi« — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković — Adresa uredništva: »Laso«, Redakcija »Romani i stripovi«, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 — Tisak: RO Štamparska djelatnost »Vjesnik« n. sol. o. — OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub. o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) »Vjesnikova« Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 780 d ili 702 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 390 d ili 351 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 %. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR »Vjesnik«, Interna banka, s oznakom za »Laso«. Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00 — Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US 15,00 — Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 — Privredna banka Zagreb (za »Laso«) Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d, c/b stranica 7000 d.
Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

LASO 387 izlazi 13. 3. 1981.

I

Nije to posao za mene, mislio je Logan, odmjeravajući pogledom iseljenički logor. Nije mu pristajala uloga dadilje. Kad se već morao boriti, više bi mu odgovaralo da to čini sam ili bar s ljudima koji su kao i on, neopterećeni ženama i djecom.

Međutim, morao je raditi ono što mu je bilo naređeno. Trebalo je ljude vratiti u njihovu zemlju, iz koje su bili protjerani prije nešto više od godine dana. Bila je to neka vrsta nove invazije iza koje je čak stajala država, ali to nije značilo da je time regionalni rat izbjegnut.

Naslonjen na ogradu obora, Logan duboko uzdahne i pripali cigaru. Ispred njega su bili pretrpana kola i šatori, konji i goveda, a između sve te gomile vrzmali su se ljudi. Tvrdoglavi farmeri, pomisli. Zašto ne pronađu za život neki mirni kraj, daleko od rančera?

– Hej, Lee, krećemo li jutros?

Bio je to mladi Johnny Ennis, svijetlokosi sin vođe iseljenika, Marka Ennisa. Uzbuđeno je gledao Logana.

Okrenuvši se od obora, s cigarom između zubi, Logan mu se nasmiješi.

– Tako je, sine. Sve je spremno za pokret.

Mladić letimično pogleda oko sebe.

– Čini mi se da te sve ovo ne veseli, Lee? Ti si revolveraš, ne čudi me.

– Revolveraš? – nasmije se Logan. – Gdje si samo naučio tu riječ, Johnny?

– U novinama. Pročitao sam da je Lee Logan najveći revolveraš u Teksasu. Postao si vrlo popularan nakon što si razbio onu hordu u Laredu.

– Nisam ni znao da sam prekonoć postao tako slavan. No, kao što vidim, ti danas imaš i oružje.

Johnny Ennis važno izvuče revolver.

– Tata je rekao da ga za ovaj put mogu uzeti, pošto si mi ti pokazao kako se rukuje. Ali tebi se to ne sviđa, ha?

– Nisam mislio da mi se to vidi na licu – reče Logan i lagano potapša mladića.

– Mi smo svi ipak sretni što si s nama. Najbolji jahač! Moja

sestra Valerie je već luda za tobom, Lee.

Logan strese glavom.

– Ona je već zauzeta, Johnny.

– Misliš na Ripa Gendrona? On je velika ovca. Mislila je da je pravi muškarac sve dok se ti nisi pojavio.

– On je u redu.

– Možeš ga izlemati kad se god sjetiš.

– Ne bih htio pokušati – nasmije se Logan. – Idemo u grad, Johnny. Kupit ćemo nešto slatkiša.

– Radije bih pivo – odgovori Johnny, očigledno uvrijeđen. – Uskoro ću navršiti osamnaestu. Znači, dovoljno sam star.

– Ja sam još ranije počeo, ali ne bih i tebi preporučio isto.

Sjetio se kad je prvi put okusio piće. Bilo mu je tek šesnaest godina, a prvog je čovjeka ubio godinu dana nakon toga. Bilo mu je teško misliti na to, ali činjenice su ostale nepromijenjen. Kad čovjek raste s revolverom, prije ili poslije mora ga upotrijebiti. Požalio je što je ovo dijete poučio kako se rukuje tom opasnom igračkom, mada bi mu to znanje jednom moglo spasiti život.

Johnny je s divljenjem gledao velikog revolveraša kraj sebe. Logan je bio visok, širokih ramena i uskih kukova. Imao je izrazito duge noge i ruke. Glas mu je bio blag i miran. Govorio je polako. Sive oči, mirne i hladne, isticale su se na brončanom licu.

Valerie Ennis je upravo izišla iz dućana. Ruke su joj bile pune paketa.

– Žene uvijek idu u kupovinu u posljednji čas – reče. – A vi? Opraštate se od grada?

– Još malo imamo prilike gledati ovaj nama posljednji prijateljski grad – odgovori Logan. – I, molim vas, ne govorite mi vi. Svi me zovu Lee.

– Sviđa mi se to ime – reče Valerie. – Pa, neka nadalje bude Lee.

Imala je duboke smeđe oči i duguljasto lice. Kosa joj je raskošno padala po ramenima. Prava dama. Žena koju bi doista htio oženiti samo kad bi ona to htjela.

– Nadam se da se vas dvojica niste uputili prema salunu?

– Zašto ne? – upita Johnny.

– Ja sam odrastao čovjek, Val.

– Tek si na putu da odrasteš – reče Valerie. – Samo ne požuruj, Johnny. Vrijeme ionako brzo prolazi. Ostarit ćeš prije nego to budeš htio. – Okrenula se Loganu. On je postao svjestan njene blizine. – Drago nam je što si s nama, Lee.

– Ne baš svima – reče Logan i klimne prema Ripleyju Gendronu, koji im je prilazio. Bio je to div od čovjeka.

Ne obazirući se na njeno društvo, gorostas joj reče:

– Idemo, Val. Već me boli želudac od ovoga smrdljivog polumeksičkog grada.

– On progovori, a ja ga moram slušati. – Nasmiješila se. – Johnny, budi dobar. Dovidenja u logoru!

Johnny je gledao za njima.

– Kako može podnijeti tog majmuna?

Logan je slegnuo ramenima.

– Ne izgledaju lijepo kao par. Ali što se može, žene su čudne u svom izboru.

– Žene! – poviče Johnny i pljune u prašinu. – Tko ih je uopće izmislio!

Logan ga potapša po ramenima.

– Sve ćeš na vrijeme saznati.

Preko puta ulice ugleda Ritu Farrell. Stajala je na nogostupu ispred saluna. Crvena kosa bila joj je podignuta. Čeznutljivo je gledala prema njemu.

Logan je oklijevao. Otresao je pepeo s vrha cigare. Nije, zapravo, ništa više htio od te djevojke. Imao je s njom jedan romantičan susret i htio je da na tome ostane. Ta je djevojka prava napast. Lice mu se zažarilo pri sjećanju.

Rita je uzela sobu u hotelu u kojem je i on boravio. Jedne večeri vrata njene sobe naglo su se otvorila i ona je izišla upravo kad je on prolazio. Zamolila ga da joj pomogne otvoriti ladicu ormara koja se bila zaglavila. Ušao je. Kad je popravio ladicu, htio je izići. Ona je stala ispred njega. Oči su joj bile lijepe i zelene, a usne sočne i vlažne.

Imao je dvije mogućnosti. Mogao je otići ili je primiti u naručaj i izljubiti ta pohotna usta. Nije bio čovjek koji bi pobjegao. Sjećao se okusa njenih usana i topline tijela. Nikad dotad nije proživio takvu strast.

Dječakova ruka vrati ga u stvarnost. Zajedno su prešli prašnjavu ulicu. Rita je bila pred njim. Riđa kosa prelijevala se na suncu.

– Hej, momci! – dovikne im. – Jeste li pošli na piće? I ja bih rado s vama.

– Danas bez dama – spremno odgovori Johnny.

– Baš mi je žao, beskrajno žao – reče očiju uprtih u Logana. – Imam vina u našim kolima. Imaj to na umu, Lee. Ako ožedniš, znaj gdje se možeš rashladiti. Jednom, Lee, možda ti i ja...

Iza nje se otvore vrata saluna i u buci što je doprla iznutra, njene su se riječi izgubile. Pojavili su se Lester Grimm i Swede Nilssen. Lica su im se smrkla kad su vidjeli Ritu u ovom društvu. Grimm je bio tamnoput, Swede svijetle kose.

– Hajdemo, Rita – suho reče Grimm.

– Ne ponašaj se kao da je samo tvoja – upozori ga Nilssen.

Rita plane.

– Umuknite, obojica! I mičite mi se s očiju. Sada razgovaram s gospodinom.

– Gdje je taj? – procijedi Nilssen i polupijano prasne u smijeh.

– Ne vidim u blizini nikakvog gospodina – nadoveže Grimm.

Johnny Ennis ne izdrži:

– Bolje pazite što govorite ili će vas Lee obojicu složiti u dva komada.

– Glupani! Idioti! Ne obraćaj pažnju na njih, Lee. Glupi, smrdljivi i pijani farmeri.

– Pođi s njima – reče Logan. Glas mu je bio hladan i miran.

Rita je zurila u njega, zatim naglo skoči i raširi ruke. Grimm i Nilssen je spremno uhvate. Sve troje krenu niz ulicu.

– Žene! – reče Johnny Ennis i još jednom pljune u crvenkastu prašinu.

– Vrijeme je da popijemo to pivo, mladiću – promrmlja Logan i povede mladića u salun.

Johnny je bio zadovoljan pivom, ali Loganu je trebalo nešto oštrije. Počet će pivom, zatim prijeći na viski. Ta crvenokosa žena doista ga je uznemirila. Osim toga, proći će dosta

vremena kad će mu se ukazati prilika da uđe u salun.

*

Osjetio je olakšanje kad se ponovno našao na cesti. Nije mu bilo teško što je satima bio izložen suncu i što je sva odgovornost sada bila na njegovim leđima. Samo planiranje za taj put, pakovanje i spremanje bilo je mnogo dosadnije. Sve se odvijalo pod pokroviteljstvom Marka Ennisa, službenog vođe iseljenika. Ripley Gendron je bio zapovjednik kola sve dok se nije pojavio Logan. Tada je zapovjedništvo prešlo u ruke tog visokog i spretnog muškarca.

Johnny se divio Loganu. Nije se udaljavao od njega.

– Pred nama je neka nevolja, Johnny – reče Logan. – Još nema ništa na pomolu, ali osjećam. Oni su tamo negdje, ispred nas... Promatraju i čekaju.

– Misliš na Indijance, Lee?

– Ne mislim da su oni u blizini. Vjerojatno je u pitanju ona skupina iz Tascose, koju vode Kretel i Meleen.

– Poznaješ tu dvojicu?

– Ne, samo sam čuo za njih – reče Logan i ispljune komadić duhana. Na ovom vrućem zraku, u beskrajnim otvorenim dolinama nije mogao uživati u duhanu.

– Ja sam ih vidio kad smo prije bili u Gemu – reče Johnny. – Nimalo ugodan par. Kite Kretel je počeo udvarati Valerie. Otac ga je morao upozoriti... Naravno, revolverom. Bio sam toga dana doista ponosan na svog oca.

– Tvoj tata je dobar čovjek. Svakog dana moraš biti ponosan na njega.

– Uglavnom i jesam. No moja mama je strašno tužna, a Valino lice postaje isto.

– Nije ovo zemlja za žene. Mnoge su pred tolikim nevoljama pokleknule.

– Moji nikad neće pokleknuti – svečano izjavi Johnny.

– Ne mislim da hoće.

Neko su vrijeme šutjeli. Logan je jahao zadubljen u svoje misli.

Većina ovih ljudi nije ga podnosila. Neki su otvoreno pokazivali mržnju. Logan je razmišljao zašto uopće živi tako kako živi. Slabo je plaćen, nema nikakve sigurnosti, a budućnost mu je neizvjesna. Radi li to zbog uzbuđenja? Nije znao odgovoriti, ali to je bio život koji ga je privlačio. S drugačijim ga doista ne bi mijenjao.

*

Kola su drndala dolinom Red Rivera, sjevernoistočno prema Panhandleu, isturenom najzapadnijem dijelu Teksasa, stiješnjenom između Meksika na zapadu i indijanskog teritorija na istoku. Bila je to stočarska zemlja s beskrajnim pašnjacima što su pod užarenim suncem titrali poput tajanstvenoga crvenkastog oceana. Nije to bila zemlja za ove ljude koji su namjeravali osnovati svoje domove i zauvijek se nastaniti na ovom mjestu.

Predstraža se danju probijala naprijed, a tek kad bi pala noć, krenuli bi ljudi i kola. Bilo je to kao u vrijeme kad su prvi pioniri osvajali Zapad. Zemlja je bila rijetko naseljena, ali nije u njoj bilo ničeg mirnog ni pitomog.

Logan je osjetio Gendronovu blizinu. Nije ga mogao podnijeti jer mu je Lee oduzeo zapovjedništvo nad kolima, a uz to Vali-

no je zanimanje za njega splasnulo otkako se pojavio taj čovjek.

Između njih dvojice jahao je Mark Ennis.

– Je li gore sve u redu, Lee? – upitao je.

– Za sada nema opasnosti, Mark.

Ripley Gendron prasne u smijeh.

– Kako smo sretni što si s nama, rendžeru. Ne mogu zamisliti kako bismo bez tebe.

– Govoriš istinu, Rip, a da toga nisi ni svjestan – reče Johnny.

Gendron odmjeri mladića. Mark reče:

– Nitko te ništa ne pita, sine.

– Idem u izvidnicu – reče Logan i podbode konja.

– Svrati i do djevojke – naceri se Gendron. – Usreći nju i sve žene koje sretneš.

Logan ništa ne odgovori, ali je zato Johnny opet morao progovoriti:

– Morat ćeš pojesti sva govna, Rip, ako ne začepiš gubicu. Zadesit će te velike nevolje nastaviš li tako.

Gendron se samouvjereno osmjehne.

– Vojska kod Fort Renoa drži Indijance u svojim rukama, a što se tiče te horde iz Tascose, nema ni od njih opasnosti dokle god znaju da imamo podršku od vlade.

– Austin je daleko odavde, Rip – podsjeti ga Mark Ennis. – Zato ne smijemo zaboraviti da nas jedino oružje može zaštititi od Kiteove bande.

– Pa pokazat ćemo im svoje oružje! Zar to nije dovoljno? – umiješa se Johnny. – Nikad im više neće pasti na um da nas napadnu.

– Nadam se da će biti tako, Johnny – reče Mark. – No farmeri ne podnose profesionalne revolveraše, ako već dođe do otvorenog sukoba.

– Imamo rendžera da puca umjesto nas. Rendžera! – pakosno zahihoće Ripley. – Dovraga, što očekuju da može učiniti jedan čovjek?

– Jedan čovjek, ali pravi, može učiniti čuda – odgovori Mark Ennis. Govorio je polako i zamišljeno. – Poslali bi nam više ljudi kao što je Lee Logan, ali na žalost na području Rio Grande nevolja je napretek. Kapetan McKenna mi je rekao: »Znam da ti treba pomoć, ali u ovom trenutku svaki mi je čovjek dragocjen. Međutim, kad ne mogu učiniti više, šaljem ti barem čovjeka čije je ime vrijedno spomenuti. Lee Logan. Najbolje što sam ti mogao učiniti.«

Rip Gendron je s nevjericom gledao. Johnny je stiskao usne da mu ne bi izletila koja suvišna riječ. Pretpostavljao je da će uskoro doći do sukoba između tog diva i Logana i jedva je čekao taj trenutak. Znao je da Logan ne može izgubiti. Ako ga Rip nastavi izazivati, dobit će ono što zaslužuje.

Valerie Ennis je opazila da im se Logan približava.

– Nemoj tako zuriti u tog čovjeka, Valerie – upozori je majka.

– Zar zurim? – Djevojka se nasmije. – No, možda. Uostalom, vrijedno je zabuljiti se u takvog čovjeka.

– Zar želiš da ga Ripley ubije? Imamo dovoljno gužve i neprilika i bez toga, Val.

– Ne bi bilo pametno da Ripley pokuša takvu glupost – mirno odgovori djevojka.

Logan projaše pored njih. Uljudno ih pozdravi i nastavi svojim putem. Valerie je bila razočarana što nije stao i porazgovarao.

– Drži se Gendrona, Val – posavjetovala ju je majka. – On je kao i mi, a ovaj nije. Nijedna žena neće zadržati Logana samo za sebe. I zgodnije djevojke od tebe sigurno su već pokušale. On je divljak i usamljenik.

Valerie strese glavom.

– Ne želim ga, mama. Rita Farrell mu ionako više odgovara.

– Drago mi je čuti da ga ne želiš, ali se bojim da ga baš želiš. – Hannah uzdahne. – U tvojoj dobi i ja bih tako mislila. Ali on je samo revolveraš. Ne razlikuje se od Kitea Kretela, osim što je na strani zakona.

– Kite Kretel mi se nikad nije sviđao – pobuni se Val.

– Možda nije, ali neko si vrijeme bila zainteresirana za njega, Val. A Kite te je luđački želio. Bojim se da će te uvijek željeti.

– Misliš da su nas zato najurili, mama? Zato što je tata naredio da se Kite drži dalje od mene.

– Ne, to nije bio pravi razlog, ali je znatno utjecalo na razvoj događaja. Jednostavno, nisu nas željeli tamo. I ne žele da se ikad vratimo. Ne svida im se da u stočarskoj zemlji žive farmeri. I vjerojatno nam to nikad neće uspjeti.

– Lee nije kao Kite. On je gospodin.

Hannah se suho nasmija.

– Rita tako ne govori. Ima o njemu mnogo lošije mišljenje.

– To je zato što on više ne obraća pažnju na nju.

– Prema njenim riječima, jedne noći u hotelskoj sobi obratio joj je i te koliko pažnje.

– Ne vjerujem. Rita je prostakuša i lažljivica.

– Bilo kako bilo, bolje se kloni Logana. Znam da si s njim večerima znala izlaziti na šetnju.

– Sve je to bilo bezopasno, mama. Lee je gospodin – ponovi.

Hannah je bila spremna promijeniti predmet razgovora.

– Što smo samo zapele za njega. Već mi je dosadilo slušati. Ponekad mi se čini, Val, da nas nitko ne treba na ovom svijetu i da nema mjesta gdje bismo se mogli sklonuti.

– Ovaj put ćemo se do kraja boriti. Rip i Johnny su to obećali. I svi ostali. Čak se tata suglasio s tim da moramo.

Hannah se gorko osmjehne.

– Onda ćemo dobiti našu zemlju, djevojko. A kad nas jednog dana pokopaju, to će biti najsigurniji trenutak.

– Ne govori tako, mama! Uvjerena sam da nije tako beznadno.

Hannah nije ništa odgovorila.

Valerie Ennis se okrenula od majke i zagledala u daljinu. Od konjanika je ostala samo sićušna točka. Doskora se i ona izgubila.

* * *

Ljudi su u kolima vozili sve što su imali. Slika je bila prilično tužna. Toliko se života skupilo u toj umornoj povorci.

Logan je svima pomagao koliko je god mogao. Uspostavljao je dodir s ljudima, tješio ih i ohrabrivao. Njegovo je prisustvo uvelike olakšalo iscrpljujuće i dugo putovanje, povratak u zemlju iz koje su bili okrutno protjerani.

Logan im je poklanjao sve svoje vrijeme i svu svoju snagu. Činio je to djelomično i zbog svog zadovoljstva. Znao je da uskoro mora doći do sukoba s Gendronom. Htio je da u tom trenutku ljudi ne vide neprijatelja u njemu.

McFeeters se glasno prepirao sa svojom ženom. Izmislio je nekakav razlog zbog kojeg je ta sirotica u trenutku postala najveća gadura svijeta. Logan se umiješao.

– Blago tebi, Lee – reče mu McFeeters. – Nemaš ženu. Znaš koja je to sreća!

– Ni život neženje nije jednostavan. Ružno je kad je čovjek usamljen, Mac. Imaj to na umu. Živa je istina.

– Ako si usamljen, barem imaš mir.

Kad su se u Colterovim kolima razboljela dva desetogodišnjaka, odmah su pozvali Logana da im pomogne. On je iz petnih žila izvukao neko znanje o liječenju i učinio najbolje što je mogao.

– Dobar si ti čovjek, ma što govorili o tebi. Dobar i pristojan. Nikad ti to neću zaboraviti – rekla mu je gospođa Colter.

– Pravo je blago imati takvog čovjeka u blizini – zahvaljivao se stari Colter. – Proklet bio ako znam gdje revolveraš ima priliku naučiti o lijekovima, ali ovo je zacijelo pomoglo.

– Nisam liječnik, Zad. Bolnica u Austinu nudila je svojedobno besplatan tečaj o pružanju prve pomoći. Nekoliko nas se prijavilo, jer u to vrijeme nismo imali posla. Nešto mi je od toga ostalo. Znam ono najosnovnije.

Zadock Colter zažmirka prema nebu, na kojem nije bilo nijednog oblaka.

– Nema znaka nevremena, ali me bole kosti. Moj reumatizam je najbolji nagovještač vremena. Uskoro će se promijeniti. Možda već tijekom dana. Osjećam to.

Loganu se činilo da će lijepo vrijeme potrajati danima, ali je primio Colterovo upozorenje. I prije nekoliko dana njegovo se predviđanje pokazalo točnim. Logan je skočio u sedlo i krenuo prema kolima na začelju. U gradu je redovito nosio jedan revolver. U prilikama kao što je ova znao je da mu skriveno oružje može i te kako biti od koristi. Zato je u sedlu imao još i repetirku.

Kao da je znao da se u pozadini nešto događa. Gotovo je ujurio u borbu između Lestera Grimma i Swedea Nilssena. Obojica su ležala na zemlji. Bijesno su ga gledali što se umiješao u njihov obračun.

– Takve gluposti više ne želim vidjeti – reče Logan. – Imat ćete i previše tučnjave prije nego što se sve ovo završi. Sada se pomirite i zaboravite. Ovdje ste po vrlo važnom poslu. Imate zadatak da štitite začelje. Ustajte i na svoja mjesta!

Logan je neko vrijeme ostao s njima i pomagao im tjerati konje i krave.

– Ako napadnu Indijanci, vi ste prvi na udaru. Zato morate biti složni i zaboraviti na osobne obračune. Inače ćete ostati bez skalpa prije nego shvatite što se uopće događa. A Indijanci će imati slobodne ruke da nam oduzimaju kola po kola.

– Rip Gendron tvrdi da u ovoj zemlji nema Indijanaca. Vojska ih je davno svladala –

reče Lester Grimm.

– Rip nema uvijek pravo, Les? Nitko ništa ne može reći o Indijancima. Uostalom, ako ih doista nema, još nam prijeti opasnost od one bande iz Tascose. Mogu se poslužiti istom taktikom. Zato morate biti na oprezu, momci. Ljudi imamo dovoljno da začelje ni jednog trenutka ne ostane bez straže.

– Tražili smo da pošalju više ljudi kao što si ti – promrmlja Nilssen.

– Nije bilo moguće – odgovori Logan. – Osim toga, nevolje ovih ljudi time ne bi bile riješene, Swede. Nije ovo pitoma zemlja i još dugo godina neće biti. Moraš se boriti ako želiš na njoj nešto stvoriti, a nakon toga moraš neprekidno paziti da to ne izgubiš.

– Možemo se boriti ako moramo, Lee – reče Grimm.

– Vraški dobro – doda Swede.

– U to ne sumnjam, momci. A tvrdim da ćete to morati i dokazati prije nego ovaj put završi.

Logan ih je ostavio i pošao obići ostala kola. Nije mogao mimoići Ritu.

– Još imam ono vino, Lee. Čini mi se da si već ožednio. Navrati da zajedno popijemo.

– Htio bih, Rita, ali doista nemam vremena.

– Lee, osjećam da me se bojiš – nasmije se Rita. – Čudno da se snažan muškarac poput tebe može bojati krhke i bezopasne djevojke.

– Možda imaš pravo.

– Stidi se, Lee. Ipak navrati navečer da ispijemo bocu. Možda će ti to uliti hrabrosti. Sjećaš se...?

– Svega – prekine je Logan i lagano podbode konja.

Djevojka je ljutito gledala za njim. Rita je bila osoba koja ne može a da svuda ne izaziva gužvu svojim ponašanjem. Očijukala je i zavadila muškarce, pravila ih je ljubomornima i igrala se sve dok ne bi došlo do gužvi i tučnjava.

McFeeters kaže da je pun problema zbog svoje žene, razmišljao je Logan, a kako je tek meni kad mi je cijela ova kolona na teretu. Prevelika je to obitelj da se o njoj može brinuti samo jedan čovjek.

– Je li sve u redu? – upita ga Valerie Ennis.

– Za sada nema problema – odgovori Logan. – Kako vidim, ti i tvoja majka odlično sve ovo podnosite.

– Trudimo se – reče Hannah Ennis. – U ovoj okrutnoj zemlji žene moraju biti jake i izdržljive koliko i muškarci.

Logan se polako nasmiješi.

– Vrlo točno, gospođo. Na žalost, točno.

– Očekuješ neprilike? Tamo gore? – zacvrkuće Valerie.

– Moramo biti spremni na sve, u svako doba. Pa, želim vam lijep dan – reče i nakon kraćeg oklijevanja nastavi put.

Valerie mu se sviđala. Zadrhtao je od njenog pogleda, ali znajući da je Gendronova djevojka, svaki bi se osjećaj sledio u njemu. U ovim okolnostima ne smije dozvoliti da dođe s nekim u sukob, pogotovo ne zbog žene.

Ripley Gendron je opazio Logana. Hladno ga i neprijateljski pogleda.

– Pazi da se ne pretrgneš od posla, mladiću. Doista je iscrpljujuće kad moraš misliti da sve žene budu s tobom sretne.

– Ne bavim se tim poslom – promrmlja Logan.

– Čini mi se da si baš u tome najuspješniji – zlobno se naceri div. – Poslali su nam revolveraša, a on se pokazao kao najveći zavodnik.

Loganove se oči suze.

– Pazi što govoriš! Bit će zlo ako pretjeraš.

– Ti mi kao prijetiš?

– Samo te upozoravam. Više neću trpjeti tvoje ispade.

Gendron se usiljeno nasmije.

– Veliki čovjek s dva revolvera. Držim da bi me mogao ubiti. Ali ja bih ti goloruk mogao saviti kičmu i tu zvijezdu progurati kroz grkljan.

– Kad sve ovo prođe, više neću koristiti revolver. A ti nemoj žaliti što si izgubio šerifovu podršku. U ovoj zemlji ljudi bi se trebali boriti za svoja prava i voditi svoje ratove. Nikad neće biti dovoljno šerifa da dadiljaju oko svake babe. Stočari su se borili s Meksikancima i Indijancima za ovu zemlju. I tvoji ljudi bi se trebali boriti ako žele ostati ovdje. – Bio je to dug govor za Logana.

– Nemoj misliti da se mi ne znamo boriti, rendžeru – plane Gendron. – Mogu se s tobom boriti i golim te rukama zadaviti kad to god poželim.

– Sačuvaj snagu, Gendrone. Trebat će ti za pametnije okršaje.

– Zašto se ti do vraga, ne vratiš u Austin? Uskoro ćemo stići u Panhandle. Više te ne trebamo. Nikad te i nismo trebali.

Logan ga je hladno promatrao.

– Od tebe ne dobivam naređenja, farmeru. Namjeravam još neko vrijeme ostati ovdje.

II

Logorište je, po Ripleyjevom izboru, bilo u širokom kanjonu, između strmih i visokih stijena. Savršen izbor, mislio je Ripley.

Logan je prije zalaska sunca osjetio nemir. Osjećalo se nešto čudno u zraku. Nebo se iznenada smračilo. Shvatio je da su Zadockove prognoze o oluji bile točne.

Gendron je upravo naređivao da se kola zaustave i postave u krug. Logan je dojurio do farmera i obratio se Ennisu.

– Tu neće biti dobro, Mark. – Pokazao je prema suhom koritu što se obrušavalo niz strme stijene. – Ako dođe do oluje, za tren ćemo se naći pod vodom. Tako nešto sam već vidio.

– Ma o kakvoj prokletoj oluji govorite – procijedi Gendron. – Što sada ovo znači, rendžeru? Što pokušavaš izvesti?

– Ovdje su oluje vrlo česte. I dolaze nenadano.

Mark Ennis kimne.

– Da, može biti stvarno nezgodno.

– Već miriše na kišu, Mark.

– Ti si protiv svega što ja učinim – reče Gendron. – Svuda moraš gurati nos. Imaš li još kakvih pritužaba na ovaj kanjon? Reci odmah, da se znam ravnati.

– Kad već pitaš, imam. S ovih visokih stijena puškama nas najlakše sve mogu pobiti.

Gendron prasne u podrugljiv smijeh.

– A s koje strane dolaze ti s puškama? Gdje su sada?

– Tko bi to znao. – Logan slegne ramenima. – Svi uglavnom znaju da dolazimo. Morao bi shvatiti da u ovoj zemlji imamo samo neprijatelje.

– Lee ima pravo, kao i uvijek – reče mladi Johnny.

– Ti zaveži! – plane Gendron. – Ovo nije razgovor za dječurliju.

U dugoj karavani ljudi su postali nestrpljivi. Htjeli su se napokon zaustaviti i odmoriti. Svima je već bilo dosta puta.

– Kako znaš da se sprema oluja, mudrače? – upita Rip.

– Osjećam – odgovori Logan. – I Zad Colter mi je rekao isto prije nekog vremena. On je najmjerodavniji, zbog reume.

– Nebesa mu! Bapske prognoze!

– A i nebo puno govori – doda Logan.

Oblaci su se počeli brzo gomilati. Bili su niski i crni. Osjećala se napetost. Ljudi su postali nervozni.

– Što ćemo, Lee? – upita Mark Ennis.

– Idemo dalje, dok god možemo – kratko odgovori.

– Pa to je ludo! – izdere se Gendron.

Gorostas pojuri konjem na Logana i čeličnom ga šakom udari po ramenu.

U sudaru konja oba jahača padnu na zemlju. Zakotrljali su se poput mačaka i gotovo istodobno našli okrenuti sučelice. Bili su na nogama. Skinu opasače i jurnu šakama. Oko njih su stajali ljudi. Nitko se nije ni pomakao.

Gendron i Logan su bili gotovo iste visine, ali je Gendron bio znatno deblji. Logan je po ramenima i glavi osjetio snažnu šaku, ali su njegove ruke ipak bile brže. Djelovao je poput profesionalnog boksača. Opazi iznenađenje i tračak straha u Gendronovim očima. Bilo mu je jasno da je div razdražen i da neće odustati dok god bude imao snage.

Gendron je jurnuo na Logana i zgrabio ga za ramena, pa ga svom snagom stresao i bacio na zemlju. Lee se našao licem okrenutim prema dolje, prikliješten. Moram se iščupati iz tog čeličnog zagrljaja, pomisli. Koprcao se rukama i nogama, a zatim se jednim divljim trzajem tijela iščupa iz gorilinog stiska. Bilo je to dovoljno da dobije premoć. Skočio je, a Gendron je zateturao. Kad je htio uhvatiti ravnotežu, dočeka ga udarac Loganove noge. Pao je. Lice mu je bilo okrvavljeno.

Nebo, već potpuno crno, parale su munje. Logan, teško dišući, pogleda oko sebe. Nije bilo vremena da dalje obračunava s Gendronom. Sopćući, reče:

– Hajde, što čekate! Krenite! Brzo izvezite kola iz tog kanjona!

Sa stijena su začas potekle bujice vode. Ljudi su preplašeno udarali stoku i panično bježali iz kanjona. Prijetila je opasnost da ih doista odnesu iznenadne divlje rijeke.

Najbolje su prošla prva kola. Brzo su bili izvan opasnosti. Za stražnja svaka je minuta bila dragocjena. Sa svih strana čulo se panično vriskanje žena. Bio je prolom oblaka. Nebo su parale munje.

Logan je s Johnnyjem vukao konje koji se nisu dali iz vode. Poduzimali su sve da spase jedinu imovinu koju su ovi ljudi imali. Zad Colter, Dutch Grimm, McFeeters i ostali su im pomagali. Činilo se da je Logan svuda, na svakom mjestu.

Najgore su ipak uspjeli izbjeći. Oluja je iznenada prestala kao što je i počela. Nebo se ču-

dotvorno brzo razvedrilo. Sve se činilo poput ružnog sna koga treba brzo zaboraviti.

Logan je obišao kola i ljude.

Šteta je bila podnošljiva. U bujici izgubljeno je nekoliko krava i teladi.

– Momci, držali ste se sjajno – rekao je Grimmu i Swedeu. – Čak ni najiskusniji kauboji ne bi bolje obavili posao.

Pronašao je Marka i Rippa Gendrona kako traže novo mjesto za logorovanje. Činilo se da će svi ljudi pasti s nogu od umora.

– Znam da smo svi na rubu snaga – tiho reče Logan – ali ako uspijemo prevaliti još jednu milju, bit ćemo daleko od ove olujne zone. To bi nas zacijelo spasilo.

– Mislim da imaš pravo – reče Ennis i pogleda prema Gendronu.

– Nemam ništa protiv – promrmlja ovaj. – Više ni o čemu ne želim raspravljati. – Pokuša se nasmijati. Usna mu je bila razrezana. – Napravio sam tamo budalu iz sebe, Lee. To se više neće dogoditi.

– Sve je u redu, Rip. Možda će nam sve to i koristiti ako ostatak puta zajedno nastavimo.

– Na tvojoj sam strani. Odsad nadalje bit ćemo zajedno.

Pruži ruku. Logan se osjećao kao da mu s leđa pada težak kamen. Gendron se okrenuo Johnnyju:

– Možda bih se i tebi trebao ispričati, zločesti mladiću.

– Nije važno, Rip – nasmije se Johnny. – Nisam ništa ozbiljno shvaćao, jer znam da još rasteš.

– Opet si zločest. Ali podnijet ću tvoje poruge i šale, zato što imaš dobrog oca. I vrlo lijepu sestru.

Mark Ennis se zadovoljno nasmiješi.

– Sve je sada bolje, mnogo bolje. Ako ostanemo svi zajedno, uspjet ćemo. Johnny, donesi onu bocu viskija.

Zapališe vatru. Žene su spremale večeru. Činilo se da im se ponovno vratila volja za život.

– Možda nas sutra napadnu Kretelovi momci – reče Gendron, pruživši bocu Loganu. – Opasni su. S njima neće biti lako.

– Čuo sam o njima u Austinu. Što ih prije sretnemo, to bolje. Poslije ćemo imati i drugih briga. Za Kita Kretela pričaju da nije potpuno zdrav. Pomalo lud čovjek.

– Nezgodni su – zamišljeno će Gendron. – Taj je Kretel bio lud za Valerie. Povrijeđen je i zacijelo će se osvetiti. Međutim, dok sam ja živ neće do nje. Uostalom, nisu dovoljno jaki da nas još jednom najure iz pokrajine Hemphill.

Johnny Ennis nije izdržao. Morao je zadirkivati riđokosog diva.

– Misliš, otkad imamo Leeja. Malo si promijenio pjesmu, Ripley?

Rip se nije obazirao na Johnnyjevo izazivanje. Pružio je ruku prema boci s viskijem i ostatak spretno sasuo u grlo.

* * *

Zaustavili su kola pored rijeke Sweetwater, nedaleko seoca Mobeetieja. Žene su jedva čekale da pojure u dućan, a muškarci da se razvesele u salunu. Nakon dugih tjedana putovanja

po pustoj zemlji, svi su tu očekivali neku radost.

Mark i Hannah Ennis s još nekoliko ljudi krenuše u kupovinu namirnica. Rip Gendron je pratio Valerie. Dutch Grimm se odvezao kolima, kako bi se osigurao pićem koje će mu trebati za ostatak puta. McFeeters je krenuo jednim, a njegova žena drugim putem prema gradu. Colters je poveo i svoju djecu. Swede Nilssen i Les Grimm su kao i uvijek imali svetu dužnost da paze na Ritu Farrel i njenog ujaka, okorjelog kockara.

Johnny Ellis je odlučio da s Loganom ostane u logoru. S divljenjem je pratio svaki rendžerov pokret dok je Lee popravljao konjsku opremu.

Zamišljen i zadubljen u posao, Logan nije bio raspoložen za razgovor. Zapravo, misli su mu bile zaokupljene onim što se dogodilo prije nekoliko noći. Kasno navečer, kad je bio gotov s poslom, krenuo je prema rječici nedaleko koje su zanoćili. Osjećao je potrebu za hladnom vodom koja bi isprala svu prljavštinu i umor proteklog dana. Uživao je bućkajući poput djeteta.

Nakon dulje vremena izišao je iz vode i odjenuo čisto rublje. U tom trenutku začuo je kako podalje pucketaju grančice. Netko je dolazio. Na brzinu se dokraja odjenuo i zgrabio revolver. Kroz grane drveća ugleda kako prilazi neka žena. Protrnuo je misleći da to može biti samo Rita. Prevario se. Ostavši gotovo bez daha, ugleda pred sobom Valerie Ennis.

– Ne bi smjela biti vani u ovo doba, Val – reče vrativši revolver u korice.

– Morala sam doći, Lee. Nisam dulje mogla čekati. Izbjegavao si me, to znaš.

Lee pruži ruku prema puloveru. Noć je bila prilično hladna.

– Neće ti to trebati, Lee – promrmlja i slatko se nasmije.

Logan je osjećao kako mu se grlo suši. Nije znao što bi rekao.

– To ne bi bilo dobro – prošaptao je.

– Što je u tome loše ako su žena i muškarac zajedno?

– A Rip?

– Nisam zaručena za Ripa.

– On misli da jesi.

– Ja sam ta koja može reći! Pa riječ je o meni. U ovom svijetu muškaraca žena ima pravo birati.

– Ne želim s njim ponovno u sukob. Moram štedjeti snagu za Kretela i njegovu hordu.

– Rip te više neće izazivati. Misli da si sjajan. Najveći. Od nikoga prije nije dobio onolike batine. Ti si prvi koji si ga porazio.

– Bolje da se vratimo u logor, Val.

– Još ne. Nisam dijete, Lee. Ja sam žena – reče, prilazeći bliže. – I to zaljubljena.

– Ne bi to išlo, Val – prošaptao je. Osjećao je kako mu cijelo tijelo podrhtava od njene blizine. – Ljudi poput mene ne žene se dok god ne odu u mirovinu... ili umru! Nitko ne želi revolveraša za muža.

– Ja želim. Ako ne za muža, onda za ljubavnika.

– Ne misliš valjda tako. Ne možeš...

Priljubila se uz njega. Probaj me i vidjet ćeš, gospodine Logan.

Nije mu preostalo drugo ne-

go da je zagrli. I dalje je bio u šoku, ne vjerujući da je sve to istina. Najprije je njegov stisak bio prijateljski, kao da je želi uvjeriti da sve to nema smisla. Ali Val je bila uporna.

U jednom trenutku ništa više nije bilo važno.

Udarac čekića u usijani čelik vrati ga u stvarnost. Svi konji već su bili potkovani. I više nije imao što popravljati na opremi.

– Da svratimo u Mobeetie, ortače – reče Johnnyju koji je sjedio, šutio i gledao.

Poslijepodne je brzo prolazilo. Svi su bili željni gradskog života. Logan je kupovao municiju, Johnny neke sitnice. Na jednom uglu Rita je zavodila nekog kockara. Johnny je pogledao prema njoj i s gnušanjem rekao:

– Opet uvlači Swedea i Lesa u gužvu. – Pogledavši na drugu stranu ulice, ugleda na velikoj ploči svježe ispisana slova: SALUN »BUCKSHOT«. – Da popijemo po piće tamo, Lee?

– Malo poslije. Najprije ćemo drugdje popiti hladno pivo, a onda potražiti neprilike. Većina prijestupnika navraćaju u »Buckshot«. Zato nećemo mi tamo.

Johnny poslušno krene za njim. U jednom baru poruče pivo. Slušali su o čemu razgovaraju ljudi oko njih. Tako su lakše osjetili sve one dogodovštine stočara i revolveraša, kockara, žena i kojekakvih prijestupnika.

– Oni prokleti hodočasnici su na putu za Gem – čuli su kako viče jedan pripiti muškarac. – Što mislite koliko im treba da stignu?

– Dobili su odobrenje vlade da se vrate. S njima je i jedan revolveraš, rendžer. Vrlo spretan momak – reče drugi. – Odobrenje im ništa neće pomoći, ali revolveraš hoće. Samo ako budu dovoljno dugo poživjeli.

– U Hemphillu imaju šerifa. Zove se Pat Creed. On im neće tek tako dozvoliti da se vrate. Zamjenik mu je Al Tully. Uigran par. Opasni revolveraši.

– To mi se nimalo ne svida – povikao je jedan. – Zašto napadaju poštene ljude?

– Želiš li da nam propadne ova naša divna zemlja? – začuje se ljutit glas. – Želiš li da na našim zelenim livadama slobodno šetaju krave muzare, pilići i psi? Želiš i ogradu od bodljikave žice? Čovječe, ne želiš to ni ti niti bilo tko od ovih ljudi.

Johnny je tužno pogledao Logana.

– Mrze nas – prošapće. – Isto toliko koliko i Indijanci ili bilo tko drugi. Kao da smo tudinci na rodnoj grudi.

– Oni mrze samo vaš način života, Johnny. Misle da farme i ovčarstvo uništavaju njihovu zemlju.

– Je li to istina, Lee?

– Ima u tome istine, momče – prizna Logan. – Ali ovdje ima dovoljno zemlje za sve. I svatko može uzgajati što god želi. Ionako mnogo zemljišta propada ako se ne obrađuje.

Johnny se sramežljivo nasmiješi.

– Ni meni se ne sviđaju farme, da kažem istinu, ali moram ostati uz svoju obitelj. Oni tako vole.

– Tako i moraš činiti, Johnny. BOlje ljude nigdje nećeš pronaći. To sa sigurnošću mogu reći

sada ako već nisam mogao na početku. Svakim ih danom sve više poštujem i cijenim.

S ulice su začuli kako netko viče:

– Ta prljava gamad nikad neće stići u Gem. Znate li tko će ih dočekati u gradu? Branch Weaver i Shandy Purdom sa svojom proslavljenom družbom. Mobeetie još danas može doživjeti praznički vatromet.

Loganu se sve to nimalo nije svidjelo. Johnny ga je prestrašeno gledao.

– Zar će nas ovdje zaustaviti, Lee?

– Možda će pokušati – brzo odgovori Logan. – Bolje da odmah sve ljude vratimo u logor.

– Kad smo ovdje prije bili, ta zemlja u Hemphillu uopće nije bila obrađivana. I nitko je nije koristio. Dok god nismo sagradili kuće, nisam vidio u blizini nijedno govedo. Zatim su počela stizati stada iz Bucklea. Rušili su nam ograde i uništavali usjeve. Broderick je rekao da tu ne može pomoći. Nije, navodno, imao dovoljno kauboja. Bio je on dobar čovjek. Čak je znao i platiti za počinjenu štetu.

Logan kimne. Znao je sve o Buckleu. To se imanje nalazilo u srcu Panhandlea, s velikim stadima što su pasla na području čitavog Candian Rivera. Broderich je bio najčuveniji stočar u sjevernom Teksasu. Uživao je glas poštenog čovjeka i ne bi tek tako prodao ugled, ali je uvijek ima načina da se ukloni onaj tko smeta.

Izišli su na ulicu. Ljudi su jurili iz jednog smjera. Lee nasluti da se tamo nešto događa i potrči. Johnny ga je u stopu slijedio.

– Tamo nešto nije u redu – dobaci mu.

Rip Gendron je klečao u prašini. Krv mu se slijevala niz lice. Mark Ennis je klečao pored njega. Iza njih su stajali Grimm i Swede, nasmrt preplašeni, Zatim: Nilssen, McFeeters, Zad Colter, Steve Farell. Hannah i Valerie Ennis dublje u pozadini, s još nekoliko žena i djece.

Loganu je odmah bilo jasno. Pred njim je stajala divlja horda iz Tascose. Pretpostavio je što se moglo dogoditi.

Gendron se sukobio s jednim članom horde, a to je bilo dovoljno.

Johnny prošapće:

– Onaj svijetlokosi je Sandy Purdom, a onaj do njega duguljastog lica Branch Weaver. Ostale ne znam po imenima, ali svi pripadaju družbi Kretela i Meleena.

Sandy Purdom je počeo govoriti:

– Želite li gužvu, možemo sve ovdje srediti. Ako ne želite, odvest ćemo vas do vaših kola i osigurati vam slobodan prolaz sa Sweetwatera... naravno, na jug.

– Krenuli smo na sjever, Purdom – reče Mark Ennis.

– Oh, ne! Ne vjerujem u to. – Purdon se nasmije. – Bolje da se vratite tamo odakle ste i došli. Južno i daleko od Panhandlea.

– Za svoj put imamo službeno odobrenje iz Austina.

Purdom još jednom prasne u smijeh.

– I mi imamo odobrenje... od šerifa pokrajine Hemphill... da vas moramo spriječiti da uđete u naš grad.

– U tom okrugu nema šerifa!

– Možda ga prije nije bilo, ali

sada postoji. Honest Pat Creed je novi šerif, a Square Deal Al Tully njegov zamjenik.

Purdomovi drugovi pridruže se podrugljivom smijehu.

– No, da čujemo – nastavi Purdom. – Što ćemo? Želite li se boriti ili ćete se pristojno povući?

Gendrom polako ustane. Činilo se da sav drhti. Lice mu je bilo bolno i iskrivljeno.

– Više ne namjeravamo bježati, Purdom.

– Onda samog sebe osuđuješ na smrt!

Lee prošapta Johnnyju:

– Povuci se, Johnny.

– Ni milimetra – tvrdoglavo će mladić i korakne zajedno s Loganom.

– Onda barem ne pucaj – doda Lee dok god ja ne povučem. Ili oni.

Logan krene. Pogled njegovih sivih i uskih oči nije se skidao s Purdoma i Weavera.

– Dvojica revolveraša – reče netko. – Jedan veliki i jedan mali. Pravo dijete. Onaj veliki se zove Logan.

Čuvši to, Johnny poraste desetak centimetara. Netko ga je spomenuo zajedno s Loganom!

Purdom i Weaver su iznenađeno gledali tko im se to miješa u posao. Revolveraši oko njih odmah su se povukli u stranu.

– Ti pripadaš ovima? – upita Purdom. Osjećao se nelagodno pored visokog Logana.

– Točno.

– Ti nisi farmer. Možda revolveraš?

– Točno.

– Što namjeravaš?

Logan se nasmiješi.

– Ovisi o tebi. Sve si sam zakuhao.

Sandy Purdom je užurbano žvakao duhan i pogledavao ravnodušnog Weavera i ostale revolveraše. Činilo se da su svi u hipu izgubili svaku hrabrost. Ali to će očigledno potrajati samo trenutak. Svi su bili iznenađeni.

– No, što imaš reći? – upita Logan.

Purdom i Weaver izmijene letimične poglede. Logan je znao što to znači. Svakog trenutka trebala je početi paljba. Weaver je prvi put otvorio usta. Purdom podigne glavu da pažljivo sasluša.

– Imaš značku? – upita Purdom.

Logan mu pokaže.

– Ime ti je Lee?

– Uglavnom točno.

– A dječak?

– Baš tako ga i zovu. Dječak. Ako nisi za njega čuo, čut ćeš uskoro.

– Nije vrijeme da se sada obračunavamo, Lee. Mnogo je naroda. Ima vremena. Čut ćemo se i vidjeti na usamljenijem mjestu.

– Ako idete prema sjeveru, ta će se prilika vrlo brzo pružiti. A ovi ljudi na zemlji, što su vam učinili?

– Onaj div je Rotelli razbio čeljust. Što je valjalo uraditi? Zar sam ga trebao pomilovati po kosi? Ali tko si ti da mi...

Logan je učinio tako brz pokret da se nitko nije snašao kad je povukao revolver. Prljavi šešir odleti s Purdomove glave, a čovjek padne i licem zarije po prašini.

Logan se hladno okrene Weaveru:

– Vodi ga odavde. I držite se što dalje od nas.

– Slijedeći put neće biti ovako. Sada si doista imao sreće.

Nisi smio dozvoliti ovim ljudima da idu na sjever. To je ludo. Svi će nastradati – ravnodušno je rekao.

– Idu gore i ovaj će put tamo ostati – hladno reče Logan.

Weaver tužno odmahne rukom.

– Ne znaš što te sve čeka.

Zatim mahnu dvojici. Momci odmah priđu i uhvate Purdoma pod ruke. Ostali krenu za njima, Branch Weaver posljednji. Bio je miran kao da se ništa nije dogodilo. Lee je znao da je to najopasniji čovjek u toj družbi.

Okrenuvši se plavokosom mladiću reče:

– Dobro smo ovo obavili, Johnny. Bio si sjajan. Od velike pomoći. Sam to ne bih mogao izvesti. Zacijelo bi se usudili prvi potegnuti.

– Mislili su da sam i ja revolveraš – ponosno izjavi Johnny Ennis. – Dječak! Došlo mi je da prasnem u smijeh, ali bio sam nasmrt preplašen. Ukočen od straha.

– Ne, držao si se kao junačina.

Logan ga potapša po ramenu, a potom obojica krenu prema Marku Ennisu, Ripu Gendronu i ostalim iseljenicima.

– Čestitam, Lee – reče Mark. – Ne shvaćam kako si to uspio izvesti.

– Dječak je bio sa mnom. Zacijelo si čuo za tog slavnog revolveraša po imenu Dječak.

Bio je to najsretniji trenutak Johnnyjevog života. Loganu bijaše drago što je taj slučaj barem njega usrećio.

Znao je da Weaverova prijetnja nešto znači. Nije to čovjek koji tek tako govori. Međutim, Logan nije smio dozvoliti da bilo tko nasluti njegovu zabrinutost. To bi u ovom trenutku samo odmoglo. I bez ovoga svi su zabrinuti. Na sjeveru ih ne čeka ništa lijepo. Lee je to najbolje znao.

III

Sjeverno od Mobeetieja karavana se polako kretala prema Hemphillu, beskrajnim prerijama do rijeke Washita.

Nakon oluje i onog što im se dogodilo u gradu svi su se dobro slagali. Ponašali su se kao velika obitelj. Logana su odavno svi prihvatili kao svoga. Bio je najcjenjeniji čovjek. Mark Ennis se doista mogao osloniti na njega, a Ripley Gendron mu je postao odan koliko i mladi Johnny. Obožavali su ga i ostali: Nilssen, Grimm, Steve Farrell, McFeeters, Zad Colter. Bio je idol žena i djece, ali se nastojao kloniti Rite i ostalih djevojaka. Naravno, izuzetak bijaše Valerie Ennis. Nakon one čudotvorne noći na rijeci svake su večeri bili zajedno.

Ljudi su bili uvjereni da su sada na sigurnom i da više nema opasnosti iz Tuscose. Logan je mislio drugačije. Znao je da je ono najgore tek na pomolu. Bilo mu je to teže što je bio odgovoran za te ljude i za njihove živote. Kad mu se ponekad sve učinilo bezizlaznim, Valerie je bila na njegovoj strani. Tješila ga i davala mu snagu da nastavi.

– Da mi je kapetan McKenna dao još nekoliko revolveraša, bilo bi mi mnogo lakše. Znam neke sjajne momke. S njima bi se dalo učiniti čuda. Milt Travers, Fox Edley i Rusty Bouchard.

– Mora da si usamljen, Lee,

daleko od tih ljudi koje voliš.

– I ovdje ima mnogo dobrih ljudi koje volim, Val. Riječ je samo o tome da bi mi oni mogli pomoći, posebno kad dođe do najtežeg. A to će biti uskoro.

– Bojim se i misliti o tome.

– Čini mi se da odnekud dopire dim – iznenada će Logan.

– Meni ne. Suviše si oprezan. Osjećaš i ono što ne postoji.

– Zato sam plaćen. Da radim. I još jedan razlog zašto ne smiješ računati na mene, Val. Ništa ne mogu ponuditi ženi. Ne mogu joj pružiti topli dom. Već sam prokockao svoju sreću. Nema u meni budućnosti, a ti zaslužuješ mnogo više.

Djevojka se smijala. Očigledno se zabavljala slušajući Loganovu jadikovku.

– Zašto se toliko trudiš da me preplašiš? Ionako neću nikad pobjeći od tebe, gospodine Logan. Ti si onaj koga želim i trebam. Budućnost neka se brine sama za sebe.

Logan još jednom pomiriše oko sebe. Njušio je dim.

– Znam da nešto gori. Osjećaji me tek tako ne varaju. Prerijska vatra! Raznosi je južni vjetar. Sreća što smo gotovo stigli do Washite.

Pojurili su prema čelu karavane. Dim je u ogromnim oblacima bauljao iza njih. Pokazujući na opasnost iza njih, Logan reče Marku i Ripu:

– Moramo što kraćim putem prema Washiti. Čuo sam da je rijeka nabujala, ali to nam je jedina prilika. Nemamo vremena. Svaka nam je minuta dragocjena. Ali ne smijemo stvarati paniku.

Zacijelo su oni zlikovci zapalili vatru, gorko je mislio Logan. Znao je da će se začas proširiti suhom prerijom. U prilog im je išao i južni vjetar.

Popodnevno sunce gotovo je bilo zaklonjeno gustim dimom. Kola, ljudi i stoka užurbano su se kretali naprijed. Logan je strepio da ne otpadne koji kotač. To bi izazvalo prave nevolje.

– Uspjet ćemo prijeći rijeku – povikao je nakon nekog vremena. – Rijeka nam je posljednji spas. Samo hrabro, momci!

– Nadam se da nitko nije ispao iz kola. Svi jure kao ludi – vikao je Gendron. – Ali što možeš. Ne krivi ih zbog toga.

– Misliš da je netko namjerno zapalio vatru? – upita Val.

– Da – odgovori Logan.

– Kako to uopće možeš pitati – naljuti se Gendron. – Purdom i Weaver nisu ostali za nama skrštenih ruku. Iskoristili su pogodan vjetar i začas ostvarili što su naumili.

– Znali su da je rijeka nabujala i da ne možemo na drugu obalu – reče Mark Ennis.

– Spasit ćemo se. Sva kola brzo utjerajte u vodu. Borit ćemo se, ali nećemo izgorjeti.

Logan je pomogao ženama i djeci. Nastojao je da izbjegne paniku. To bi im najmanje koristilo.

– Navlažite svi gunjeve i jastuke! Budite tik uz obalu, sve dok ne dobijete daljnje upute – vikao je. – Kola u vodu!

Činilo se da će vatrena stihija sve progutati. Žene i djeca poslušno su stajali kraj obale s mokrim gunjevima i neprekidno se saginjali prema vodi i nanovo ih vlažili. Valerie i Rita prvi put su bile zajedno. Složno su trčale s punim vedrima vode. Prerija je eksplodirala poput bombe.

Nitko nije ni opazio kad se smračilo. Radili su kao u agoniji, pokušavajući spasiti nekoliko sudbonosnih metara prije same rijeke. Bila je to doista primjerena ljudska izdržljivost i hrabrost.

Loganu se u rukama našao mokar gunj. Pao je na zemlju, na rubu snaga. Najgore je prošlo. Spasili su gole živote i nešto sirotinje u kolima.

I ostali su popadali pored njega. Žene su potrčale s hranom i pićem. Činilo se da se svi još guše u dimu.

– Opet si nas spasio, Lee – reče Valerie.

– Svi su za to zaslužni, ne samo ja.

– Ali ti si se snašao. Znao si da nam je rijeka jedini spas.

– To mi je posao – tupo reče Logan. – Da li je tko ozbiljnije ozlijeđen? Izgorio?

– Mislim da nije. Mama s još nekoliko žena previja rane. I tebi treba pomoć, Lee.

– Pomogni drugima. Ja sam dobro. Uzmi viski i isperi rane ako je potrebno. Naravno, ostavi i meni viskija.

Ostao je sam. Polako je pio i uživao. Navirale su mu čudne misli. Pitao se zašto se vremena uopće mijenjaju. Nekada su ljudi pili samo vodu. I to im je bilo najbolje od svih pića.

Poslije se okupao u Washiti, pošto je skinuo i bacio sa sebe ostatke spaljene odjeće. Osjećao se bolje. Zatim je neko vrijeme šetao uz rijeku i razmišljao. Neprijatelji vjerojatno planiraju još jedan napad. Ne mogu ostati na jednom pokušaju, to više što im nije uspio. Budno je pratio svaki pokret oko sebe, ali ništa nije opažao. Razbojnici su zacijelo povjerovali da je pothvat uspješno završio. A to bi se i dogodilo da rijeka nije tekla samo milju dalje.

Kad se vratio u logor, gotovo svi su još bili budni. Žene su imale pune ruke posla.

– Iskreno sam vam zahvalan, gospodo Ennis – reče Logan, našavši ženu kako neumorno pomaže ozlijeđenima.

– Vi ste svoje učinili. Čak više od mogućeg, gospodine Logan. Mi žene samo tako možemo pomoći.

Logan je pronašao jedan gunj, bacio ga na zemlju i legao, ali nije mogao zaspati. Uskoro se pored njega pojavio Gendron. Bio je prilično raspoložen. Mahao je bocom viskija. Koja kap i Loganu je vraški trebala.

Pridružili su im se Mark i Johnny Ennis. Mark je pružio ruku i dohvatio bocu. Kad je otpio, značajno je pogledao Johnnyja.

– Uzmi, molim te. Zaslužio si, sine – rekao je promuklim glasom, pa se obratio Loganu. – Još će nas pokušati zaustaviti, Lee. Neće birati sredstva da nas unište. Kako da se branimo kad imamo na leđima tolike žene i djecu.

– Znam da je teško – suglasi se Logan – ali izbor nije velik. Ako se nećemo boriti, preostaje nam samo da se pokupimo i vratimo.

– Nećemo se vratiti – odlučno reče Johnny. – Nitko nas više ne može prisiliti da odustanemo.

– Što li će slijedeći put smisliti? – upita Rip.

– Ne znam – odsutno promrmlja Logan – ali mislim da na sve moramo biti vraški spremni.

Slijedeće dvije noći i dva dana ostali su na južnoj obali Washite. Povukli su se na nespaljeno područje. Za to vrijeme ništa se nije događalo. Budno su pazili, no činilo se da se zlikovcima zameo svaki trag.

Naredne noći Valerie je dugo ostala budna. Pomagala je majci. Logan je sjedio uz vatru i slušao stare vojnike kako se prisjećaju događaja iz mladih dana. Sve su priče bile zanimljive i smiješne.

U jednom trenutku Steve Farrell je lagano dotaknuo Logana po ramenima:

– Moja nećakinja je bolesna. Tamo je, u kolima. Molim te, Lee, možeš li do nje? Treba joj lijek.

– Što joj se dogodilo, Steve?

– Od požara se ne osjeća dobro. Nagutala se dima.

– Bojim se da joj neću moći pomoći. Nisam liječnik.

Farrell se lukavo osmjehne.

– Možeš li je posjetiti, Lee? Učinit ćeš mi time veliku uslugu. Osim nje nikoga više nemam. Ovi ljudi me ne poštuju. Drže da sam običan kockar, a ja sam profesionalac. Često ih upozoravam da ne vrijeđaju, ali ne koristi.

– Dobro, Steve. Vidjet ću što mogu učiniti.

Uzeo je torbu s lijekovima i pošao prema Farrellovim kolima. Noć je bila lijepa, nebo zvjezdano. Na ulazu u kola malko je oklijevao. Htio se vratiti, ali uđe.

Rita je doista izgledala bolesno. Bila je blijeda. Kosa joj je bila razasuta po jastuku. Oči upale, a podočnjacima.

– Ako je sve ovo tvoja igra...

– Bolesna sam, Lee. Od onog požara nisam izlazila iz kreveta. Uistinu se loše osjećam.

– Gdje te boli?

– Ovdje.

Pokaže prema grudima. Logan zamijeti da su joj nokti svježe obojeni.

– Nepodnošljiva bol. Kao da ću se rasprsnuti.

– Pretjeruješ, Rita. Mislim da ti nije ništa.

– Zašto ne vjeruješ? Jedva dišem. Imaš li u toj torbi ikakvih lijekova?

– Ne bi ti koristili.

– Lažni liječnik i lažna bolesnica! – Djevojka se nasmije. – Kakva kombinacija.

– Dakle, ne mogu ti pomoći.

– Možeš, doktore! Samo ti. Bolujem od ljubavi, a taj zbog koga patim ne želi mi pokloniti ni jedan ljubazan pogled.

– Gluposti! – Logan se namršti. – I uopće nije smiješno. Odlazim.

– Čekaj, molim te! Čekaj. – Pridigne se. Plahta kliznu s njenih ramena. Do pasa je ostala u prozirnoj spavačici. – Imam lijek koji bi nam mogao pomoći. – Izvukla je usku, dugačku bocu skupog vina. – Francusko. Steeve mi ga je donio iz New Orleansa.

– Ne pijem vino.

– Ovakvo nisi nikad kušao. Jako je dobro.

Donijela je dvije čaše i zajedno s bocom stavila ih na noćni ormarić. Potom stavi ploču. – Moraš sa mnom popiti jedno piće ako ništa drugo.

Logan uzdahne.

– Mogao sam to pretpostaviti. Dobro, daj mi bocu. – Stručno je izvadio čep i natočio.

– Za nas, Lee – nazdravi Rita. – I za sve ono što bi nam se moglo dogoditi.

Kucnuli su se.

– Izvrsno vino.

– A misliš da ja nisam isto tako dobra – reče Rita.

– Nisam to rekao – odgovori Logan i, upalivši cigaru, ponovo natoči.

– Znam što misliš, ali i ti možeš pogriješiti. Barem jednom.

– Do vraga – Logan se nasmiješi – često griješim. U tvom slučaju, nisam pogriješio. Naprotiv.

– Uvjeren si da idem iz ruke u ruku, od muškarca do muškarca. Onda, da ti barem objasnim. – Lice joj je bilo ozbiljno, pogled miran i sabran. – Očijukam s muškarcima, to je točno, ali dalje od toga ne idem. Osim s tobom, naravno. Ti si jedini čovjek koji me imao na ovom putovanju.

Logan nije mogao prikriti iznenađenost. Prinio je čašu svjetlu i uživao u izuzetno lijepoj crvenoj boji.

– Kunem se da je to istina! – nastavi djevojka. – Zašto bih lagala? Znam da te nikada ne mogu imati samo za sebe. Niti te dugo zadržati.

– A Grimm i Nilssen?

– Prava su djeca. Ili bolje, prerasla djeca. Ženi poput mene potreban je muškarac. Takav kao što si ti, Logane.

– Znaš da nisam slobodan.

– Znam da još nisi oženjen, a to je najvažnije. Zato dođi. Bliže. I ne boj se male Rite.

Logan popije vino i stavi cigaru u pepeljaru. I protiv volje osjeti nesavladivu želju za njom. Ta djevojka ima ludo tijelo. Lijepe oči i lukavo lice. Izazovna je. Egzotična. Suština ženskosti. Od njenih mirisa zavrtjelo mu se u glavi.

Njene su se ruke u hipu našle oko njega. Pokušao je ostati hladan. Ne dugo. Zadrhtao je. Krv mu je zastrujala tijelom. Padajući u njen zagrljaj, osjećao se slabim i bespomoćnim.

– Vještice – promuca.

– Najljepša vještica. Moraš priznati. I sva tvoja, Lee – šaptala je.

Loganu u tom trenutku ništa više nije bilo važno. Ova lijepa žena tako ga je luđački željela i zauzvrat mu je mogla mnogo dati.

* * *

Slijedećeg jutra za zajutarkom Valerie je bila vrlo hladna prema Leeju. Ponašala se poput stranca. Nije ga ni pogledala.

Čim je pojeo, Lee se brzo udalji. One večeri na rijeci, razmišljao je, Valerie ga je željela koliko i Rita. Napokon, između te dvije djevojke i nema velike razlike. Osim što je za Valerie to bilo prvo ljubavno iskustvo.

Pa, bolje za nju ako taj odnos završi sada i ovdje. Rekao sam joj da nisam momak za nju, tužno je razmišljao. Sada je napokon sigurna u to. Nijedna razumna žena ne bi poželjela revolveraša za muža.

Vinuo se u sedlo. Imao je većih problema o kojima mora razmišljati. Žene nikad nisu u njegovom životu zauzimale prvo mjesto. Logan im je posvećivao vrlo malo vremena i pažnje.

Toga dana moraju prijeći rijeku i nastaviti prema Gemu.

IV

Rijeku su prošli bez nezgoda. Karavana se uputila prema zapadu. Cilj: Panhandle.

Logan je bio zabrinut zbog svega što bi im se uskoro moglo

dogoditi. Požar u preriji bio je dovoljno jasan znak da su neprijatelji u blizini.

Banditi iz Tascose su po svoj prilici saznali da im je plan propao. Weaver i Purdon nisu mogli na tome ostati. Zato se moglo očekivati da smišljaju novu, paklenu podvalu.

Moral naseljenika naglo je padao. Dosad nikada u životu nisu pobijedili. Već su protjerani i sa vlastite zemlje. Moralo bi se zbiti čudo da sada konačno uspiju. Na svim licima očitavala se duboka zabrinutost i strah od narednog dana.

Predvečer su se zaustavili. Za obroncima Novog Meksika nestajalo je sunce. Logan je računao koliko će još večeri ljudi izdržati. Sutradan bi trebali biti u Gemu, sada pustom gradu. Hoće li uspjeti?

– Većina ovih ljudi nije dovoljno žilava da se održi u Teksasu – reče Lee Johnyju koji ga je pratio u stopu.

– Do sada nitko nije ubijen. Već to mnogo znači.

– Bili smo vraški sretni.

Kola su se zaustavljala u polukrugu, jedna pored drugih. Logan i Johny krenu u izviđanje kad iznenada začuju neobičan tutanj pod konjskim kopitima. Zemlja se tresla, sa zapada je dopirala neka buka. Lee je zurio u daljinu. Lice mu je bilo crvenkasto od odsjaja sunca. Vidio je guste oblake prašine kako se valjaju prema njima.

Umjesto dima, ovaj put bila je prašina.

– Koji je sada vrag, Lee? – uplašeno će Johnny.

– Stampedo! Novo djelo naših prijatelja.

Zemlja se sve više tresla, a buka postajala sve glasnija.

– Johnny, odjuri do ljudi i reci da ne slažu kola u krug! Neka se što brže raštrkaju. I što prije upale baklje. Jahači neka brzo dojure ovamo. Stampedo je usmjeren ravno na nas. Moramo skrenuti ta goveda.

Johnny odgalopira prema karavani. Olujna prašina bila je sve bliže. – Dobro su to smislili – promrmlja Logan. To može biti samo djelo Purdoma i Weavera. Pokušat će svaki prokleti trik. Ništa ih neće zaustaviti u njihovoj zloj namjeri.

Ipak, i ovaj put su pogriješili. Da su pažljivije procijenili vrijeme i dočekali da se kola zaustave, naseljenike nitko ne bi spasio. Međutim, stampedo je krenuo malko prarano.

Ubrzo su svi jahači dojurili, s Hohnnyjem na čelu. Uz mladića su bili njegov otac i Rip Gendron. Neki su već nosili upaljene baklje, a ostali su bili spremni da svoje u određenom trenutku upale.

Sada su već mogli vidjeti podivljala goveda. Prizor je bio strašan. Zemlja se tresla, a u visine su se dizali oblaci prašine. Logan je gledao kako stoka juri ravno na njih, pa poviče:

– Palite sve baklje! Dajte i meni jednu. I slijedite me! Oni koji nemaju baklje neka koriste bičeve i užad. I revolvere ako bude potrebno. Još ih možemo zaustaviti, momci!

Logan stavi uzde u usta. U lijevoj je ruci držao baklju, u desnoj bič. Less Grimm i Swede Nilssen bili su za njim, slijedeći njegov primjer. Još su se jednom našli u prilici da moraju spasavati vlastiti život i sve što su tijekom godina stekli. Nisu se štedjeli. Nemilosrdno su juri-

li na podivljalo stado, mašući bičevima i bakljama.

Stoka je neznatno skrenula u stranu, ali ne dovoljno. Logan počne pucati. Životinje su padale i koturale se, ali one iza njih bezglavo su jurile naprijed. I ostali počnu pucati. Po zemlji se valjalo sve više životinja. Raštrkana karavana bila je sve bliže.

Zbog neprekidne vatre i baklji smjer stampeda naposljetku je promijenjen.

Logan je zamijetio žig na vratu ubijenih životinja. Bile su vlasništvo Brodericka, ali to ne znači da je taj čovjek trebao biti odgovoran za pokolj. Napokon, Weaver i Purdom su bili spremni na svaki trik samo da unište naseljenike.

Nozdrve goveda bile su spaljene od baklji i razjarena je stoka skretala. Uskoro je stampedo bio pedesetak metara udaljen od najbližih kola. Logan je s ostalim jahačima ostao za njima, u gustom oblaku prašine. Umorno stado sada je usporavalo i gotovo se besciljno širilo na sve strane. Goveda su lijegala po zemlji i odmarala se ili se vraćala odakle su i došla.

Jahači, prašnjavi i umorni, dugo su zurili pred sebe. Logan je gledao prema zapadu. Pretpostavljao je da bi se iza podivljalog stada mogao još netko pojaviti. I nije se prevario. Prije nego se slegnula prašina na obzorju ugleda neprijatelje.

Noć se gotovo neopaženo spustila. Srebrna mjesečina prolijevala se po okolišu. Činilo se da su u daljini Purdom i Weaver s nekoliko ljudi. Iz karabina su otvorili vatru i u obliku lepeze pojurili naprijed.

Logan je ostao u sedlu. Konj se nije ni pomaknuo s mjesta. Razmak između njega i neprijatelja još je bio velik i znao je da bi samo gubio municiju. Kad je nekoliko jahača izvuklo revolvere, reče:

– Pričekajte! Vaši konji neće izdržati paljbu. Morate sjašiti ako želite pucati.

U tom trenutku jedan od jahača kao pokošen padne sa sedla. Logan poviče:

– Povucite se, momci! Odmah!

Jedan farmer potrči prema ranjeniku, ali gotovo istodobno i sam dobije metak.

– Nazad, u kola! – vikao je Logan. – Ovu dvojicu unesite unutra.

Logan je sa svojom »henrijevkom« pokrivao povlačenje. Povlačio je obarač što je brže mogao. To su radili i Mark i Johnny Ennis, Grimms, Steve Farrell, Zad Colter i ostali.

Njihova je paljba bila dovoljno jaka da zadrži divlju hordu iz Tascose.

Gendron je jednog ranjenika prebacio preko širokih ramena i polako ga unio u kola. Swede Nilsen se pobrinuo za drugoga. Nije bio jak poput Ripa, pa mu je bilo znatno teže.

McFeeters je bio slijedeća žrtva. Kliznuo je s konja, ali mu je noga ostala zakačena za sedlo, a glava i ruke našle su se na zemlji. Konj je preplašeno pojurio prema logoru, povukavši jahača za sobom.

– Ne, ne Maca – jaukne Johnny Ennis.

Logan je precizno gađao. Još je jedan neprijatelj odletio u grmlje.

– Onoga sam ja uzeo na zub – reče Zed Colter. – Uskratio si mi posebno zadovoljstvo, Lee.

Zlikovci su se morali povući.

Nije ih bilo dovoljno da osvoje logor. Vjerovali su da poslije stampeda neće imati mnogo posla. S nekolicinom preživjelih, mislili su, neće biti većih problema.

Još jednom su izgubili. Kretel i Meleen će poludjeti kad to čuju. Ali jedno je sigurno: neće odustati. Pokušavat će dok ne uspije. Logan je u to bio više nego siguran.

Kad su se uvjerili da su zlikovci doista otišli, svi su se vratili u logor. Dočekao ih je tužan prizor. Kola su bila raštrkana, ljudi izbezumljeni. Svi su strepili za živote McFeetersa i ostale dvojice.

– I Brock i Johnson – reče Johnny – opasno su ranjeni. – Ni starom Macu nije bolje. Konj ga je dobro pročešljao kroz zemlju.

Hannah Ennis i još nekoliko žena postavile su šator i uz svjetlo petrolejke odmah počele previjati ranjenike.

– Jason Brock je ranjen u rebra, Olaf Johnson u rame. Rane su očišćene i previjene – izvijestila je Hannah. – Ni u jednoga se metak nije zadržao u tijelu.

Logan kimne. Bio je zahvalan ovoj ženi što se vlada tako pribrano i savjesno.

– Hvala, gospođo.

Valerie okrene glavu i izađe iz šatora.

Logan upita, oklijevajući:

– Što je s Macom?

Hannah tužno strese glavom.

– Metak nije bio smrtonosan, ali ono s konjem, na žalost, jeste.

– Toga sam se i bojao.

Život u logoru brzo se normalizirao. Kola su poredana jedna uz druga, stoka nahranjena i napojena. Žene su počele spremati večeru. Konjanici su na užadi dovukli ubijeno govedo. To je valjalo iskoristiti. Bilo bi suviše ludo ostaviti poklonjeno i dobro meso.

– Pustite to – reče Logan. – Broderick bi mogao tvrditi da smo mu opljačkali stoku.

Pored kola Mc Feetersovih stajala je Rita. Pokušavala je utješiti udovicu i djecu što su stajala oko Macovog tijela, prekrivenog gunjem. Logan promrmlja nešto utješno, znajući da su u takvim trenucima sve riječi suvišne. U grlu je osjećao istinsku bol. Bio je ganut Ritinim ponašanjem. Ta crvenokosa djevojka doista nije onakva kakvom ju je prvi mah prosudio.

Sa strane su se čuli kojekakvi komentari o onom što se dogodilo. Nešto je od toga doprlo do Loganovog uha. Lester Grim je ogorčeno govorio:

– Nakon svega ovoga, jedan mrtav, a dvojica ranjena. To je porazno. A oni nitkovi žele da odustanemo i da se vratimo!

– Što će dom mrtvom čovjeku? – začuje se jedan glas. – Misliš da će McFeeters oživjeti ako uspijemo?

– Neće, ali će njegova obitelj naći mirno mjesto gdje će živjeti.

– Mac ne bi htio da odustanemo – reče Mark Ennis. – Rekao bi nam da se borimo i izdržimo do kraja. To svi prokleto dobro znate.

– Mac više nikome ništa neće reći – gorko će jedan glas.

– To je naša zemlja – začuje se Ripley Gendron. – Ovaj put nećemo uzmaknuti. Ostat ćemo tamo gdje nam je mjesto.

– Živi ili mrtvi? Želiš postati heroj, Ripe? Što se mene tiče, vi-

še bih se radovao da sam kukavica na zemlji, nego heroj dva metra niže.

Oko vatre se nastavio žučni razgovor. Potrajao je dugo u noć, čak i onda dok su kopali grob za McFeetersa i nosili mrtvaca u maloj pogrebnoj povorci, na čelu koje je bio Mark Ennis.

– Zašto ne govoriš, Lee? I ne kažeš tim glupanima što im je činiti? – upita Johnny.

– Umoran sam od pričanja, mladiću. Više sam pričao na ovom putovanju nego u cijelom životu. Prokletstvo, da je barem od toga neke koristi!

– Nedostajat će nam McFeeters. Takav nam je čovjek doista bio potreban. Bio je vraški zagrijan da razbijemo tu zlikovačku družbu. Ne znam što bih dao da mu se nije dobodila ta nesreća.

Iznenada se kraj vatre pojavi gospođa McFeeters. Obasjana blijedom svjetlošću plamena počne tiho, sramežljivo govoriti.

– Nije na meni da vam govorim što treba dalje činiti. I sami znate da nam je jedini cilj vratiti ono što je nekad bilo naše. Na svijetu nema drugog mjesta na kojem bismo mogli živjeti. – Lice joj je bilo blijedo, glava visoko podignuta. – I Mac je tako zamišljao. Svi smo dugo sanjali da napokon živimo na svojoj zemlji.

– Imaš pravo, mama. I ja tako mislim – reče McFeetersov najstariji sin. Stajao je pored nje, držeći u ruci očev karabin. – Tata je rekao da ja postajem glava obitelji ako se njemu što dogodi. Dječak je govorio drhtavim glasom, ali punim ponosa i odlučnosti. – I brinut ću za svoju obitelj. Dovoljno sam velik da to mogu činiti. Otac me naučio sve poslove. Znam pucati. Izdržat ćemo. A jednog dana osvetit ću se nitkovima koji su mi ubili oca!

Svi su bili ganuti, tako da su i zapljeskali dirljivim riječima nejakog dječaka. Činilo se da im je upravo on vratio snagu i volju da izdrže. Mick McFeeters nije mogao imati više od trinaest godina. Otac mu je bio uzor i sada se ponašao isto kao što bi se i on.

– Ti si pravi momak – reče Mark Ennis. – Morate biti ponosni na sina, gospođo McFeeters. Ako i vi imate snage da nastavite, onda s ostalima ne smije biti problema.

Više se nije čula ni riječ prepirke. Naseljenici su bili voljni nastaviti put i u Gemu još jednom pustiti korijenje.

»A samo će ih dijete jednog dana povesti« – sjetio se Logan riječi jedne stare pjesme.

* * *

Oko podne stigli su u Gem. Nikad dotad Logan nije vidio tako pusto mjesto. Kuće su bile napola porušene, zidovi crni od vatre, a vrata i prozori razbijeni ili izgoreni. Nijedna stvar u gradu nije bila na svom mjestu. Staje i obori urušeni, ulice razrovane. Gem više nije bio grad. Izgledao je poput stravičnog kostura, mrtav i prazan. Čak su i najtvrđi ljudi okrenuli glave i zaplakali. Prizor je bio strahovito tužan.

– Ljudi, poslije svega grad i ne može izgledati bolje – reče Mark Ennis, žmirkajući plavim očima prema ruševinama. – Ali s malo volje možemo čuda učiniti. Sagradit ćemo nove ku-

će i popraviti sve porušeno. Jedni drugima ćemo pomagati.

Osim njega u tom trenutku nitko drugi nije mogao smisliti riječi utjehe. Šutjeli su čak i Johnny Ennis i Ripley Gendron.

Ubrzo su se svi snašli. Svatko je morao nešto raditi. Trebalo je smjestiti stoku, nahraniti je i napojiti. Žene su spremale objed, muškarci krčili oko zgrada. Trebalo je mnogo toga popraviti, otkopati i ponovno izgraditi. Činilo se kao da Gem nikad više neće oživjeti, ali Logan je znao da se strpljenjem i voljom sve može brzo popraviti. Najvažnije je bilo da ljudi sačuvaju prisebnost i visok moral.

Slijedećeg su dana bili na redu veći zahvati oko sređivanja grada. Muškarci su odstranjivali krš, a žene šutke išle za njima i čistile. Imali su pune ruke posla oko kuća i u njima.

Do večeri su se nazrijeli rezultati truda, ali grad je i dalje izgledao stravično. Logan je odahnuo vidjevši da se ljudi iskreno raduju svakoj učinjenoj sitnici i da s mnogo vjere idu dalje.

Najveći je problem bio nedostatak drva. Ljudi su se izvezli iz grada i sjekli svako stablo koje se moglo upotrijebiti. Gendron i Hoadley su popravili mlin na rijeci što je tekla kroz grad i utjecala u Washitu.

Logan je s Markom i Johnnyjem Ennisom obišao okolicu grada. Ostalo je nekoliko neporušenih kuća, ali one izgrađene samo od drva izgorjele su do temelja.

– Ovdje su već bili, Lee– promrmljao je Mark. – Kretel i Meleen su nam poklonili doista mnogo vremena.

Ljudi su neprekidno radili. Nakon tri tjedna činilo se kao da je na pustoj preriji sjeverno od rijeke Washite niknuo potpuno novi grad. Vrijedne ruke farmera učinile su čudo od Gema. Logan je bio zadovoljan gledajući ih kako ni iz čega stvaraju nove domove.

Lee više nije jeo kod Ennisovih. Valerie je rijetko viđao. Ona se i dalje ponašala hladno i suzdržljivo. Ali ni za Ritu nije imao vremena. Sa zadovoljstvom je pratio kako i ona, poput svih žena, s puno žara pomaže u izgradnji Gema.

Jednog popodnevna, vrativši se iz uobičajenog izviđanja, Logan i Johnny opaze da im Zad Colter dolazi u susret. Pogled mu je bio mračan, lice namršteno.

– Stigli su posjetitelji – tvrdo je rekao. – Pat Creed i Al Tully, šerif i njegov pomoćnik iz Canadiana. Više mi nalikuju zlikovcima nego predstavnicima zakona.

– Što žele, Zadock? – upita Logan.

– Kažu da ovdje ne možemo ostati. Daju nam dvadeset i četiri sata da odemo, Lee.

– O tome ćemo još porazgovarati.

Logan ljutito podbode konja. Colter i Johnny krenu za njim.

Pred obnovljenim Farrellovim dućanom stajali su šerif i njegov zamjenik i razgovarali s građanima. Pat Creed je patetično mahao rukama i nešto objašnjavao. Al Tully, čovjek uskog trokutastog lica, šutio je i podrugljivo se smiješkao. Ruke su mu lagano počivale na opasaču. Kad je Creed ugledao visokog jahača i mladića u njego-

voj pratnji, lice mu se iznenada ukočilo, a glas utihnuo.

Tully pogleda prema njima. Gotovo istodobno podrugljiva grimasa iščezne s njegova lica.

Logan i Johnny su mirno sjahali. – Dobro došli u Gem, šerife – reče Lee, ali ne pruži ruku. Zad Colter je ostao u sedlu. U rukama je držao karabin. Ležerno ga je položio preko sedla.

– Jesi li ti vođa ove družine? – kreštavo upita Creed.

– Prijatelj sam im. Rendžer.

– Imaš li odobrenje za to?

– I više od odobrenja, rekao bih – odgovori Logan i izvuče iz džepa zvijezdu.

– No, može i bez toga. Zvijezda ništa ne mijenja. Ovi ljudi ne mogu ostati. Više nemaju pravo na to. Moraju dalje.

– Slovo zakona kaže drugačije. Imamo dokument s državnim pečatom. A vi ste morali dobiti kopiju.

– Nikad to nisam vidio – važno izjavi Creed. – To je prijevara, vjerojatno jedan od vaših trikova.

– Pročitaj, čovječe!

– Ništa neću čitati. Kažem ti da se zajedno s ostalima odmah povučeš. U suprotnom, svi ćete završiti u zatvoru.

Logan se nasmiješio.

– Usudio bi se i mene strpati u zatvor?

– Nimalo se ne razlikuješ od ostalih – procijedi Creed. – Mi živimo svoj život bez ikakve pomoći iz Austina. U Hemphillu ja sam zakon.

Ripley Gendron i Mark Ennis proguraju se između ljudi i stanu pored Johnnyja i Logana.

– Što ćemo, Lee? – upita Gendron. – Vrijeme je da ih najurimo iz grada.

Tully zlobno zahihoće.

– Pogledaj siledžiju!

– Upravo odlaze – odgovori Logan.

– Vi ćete biti oni koji će otići – promrmlja Pat Creed. – I to u roku od dvadeset i četiri sata. Ili ćete se naći u nevolji. Kako mi se čini, ti si rendžer koliko i sve ove seljačine.

– Nazivaš me lažovom?!

Creed se nasmijulji.

– Da promislim što bi to trebalo značiti.

– Kad netko počne sa mnom tako razgovarati, dobiva priliku da to naposljetku izrazi revolverom – tiho će Lee.

– Ovdje ti je lako biti heroj kad imaš oko sebe toliko ljudi. Ne očekuješ valjda da ih jednim udarcem sve skinem. Eh, zato ću se potruditi da i ja dovedem svoje ljude.

– Nikoga ne miješam u ovo. Vas dvojica protiv mene. Učinite što možete. Samo jedan pokret... ili odlazite iz grada.

Creed i Tully su se ukočili. Laktovi su im bili istureni, prsti skvrčeni. Logan je mirno stajao pred njima. Činilo se da ih je baš tako hladnokrvno protivnikovo ponašanje zaprepastilo. Ostali su nepomični, ne usuđujući se učiniti ni najmanji pokret.

Logan nije izdržao. Vidjevši ih onako preplašene, prasne u smijeh.

– Što ste vas dvojica učinili da su vam za košulje zakačili te zvijezde?

Creed prekune, a Tully plane:

– Tjerali smo krave. Prošarali smo čitav Panhandle.

– Ne sumnjam da ste radili za Kretela i Meelena?

– Uspoređuješ nas sa prijestupnicima? – upita ga Tully. Od bijesa usne su mu se stanjile i poplavile. – Čovječe, pazi što govoriš! Sam pod sobom jamu kopaš.

– Pa, da to vidimo – pokuša ga izazvati Logan.

– Ne bi bio pošten obračun. Vratit ćemo se. A vama bi bilo najpametnije da dotad odete iz ovoga kraja. Zauvijek!

Gendron nije izdržao. Koraknuo je prema njima.

– Odlazite, jer bi me obojica uskoro mogla moliti za milost.

Creed je zanijemio pred ridokosim divom, ali je Tully životinjski urliknuo i rukom posegnuo za revolverom. Gendron ga vješto ščepa za šaku i gotovo podigne sa zemlje. Tully poput djeteta bespomoćno zalamata nogama.

Kad je Creed jurnuo u pomoć, Gendron zamahne rukama i baci Tullyja na šerifa. Uz potmuo tresak obojica su se stropoštala u crvenkastu prašinu ispred Farrellovog dućana. Gendron je u dva koraka došao do njih i razoružao ih prije nego što su se oporavili od šoka. Steve Farrell se pobrinuo da ni u sedlima na njihovim konjima ne ostane nijedan skriveni revolver.

Ljudi su se počeli glasno smijati. Creed i Tully skoče izbezumljeni. Čistili su prašinu s odjeće i kroz zube poslovali. Gendron se nadvije nad njih poput ogromnog stabla. U svakoj ruci držao je po jedan oduzeti revolver.

– Svinjo – procjedi Creed. Oči su mu plamtjele od bijesa i mržnje. – Nemoj misliti da kroz tebe ne može proći metak.

– Vidjet ćemo se uskoro – zaprijeti Tully. – Ako se u međuvremenu ne opametiš i ne pobjegneš odavde.

– Potrudit ćemo se da vas dočekamo – hladnokrvno obeća Rip.

Creed pruži ruku.

– Vrati naše revolvere.

Gendron pogleda Logana, pa odmahne glavom:

– Trebat će nama. Pored toga, ne želimo da se motate okolo i pucate ljudima u leđa. A takvima mi se baš i činite, da samo sleđa možete ubiti. Sada uzjašite i da vas više ne vidim, kučkini sinovi!

Postiđeni i bijesni, Creed i Tully uzjašu i krenu iz Gema prema zalazećem suncu na zapadu, praćeni grohotnim smijehom građana. Samo se Logan nije smijao. Znao je da će se razbojnička družba iz Tascose uskoro vratiti i osvetiti se za poniženje ove dvojice.

– Lee, nisam to namjeravao – počne se ispričavati Gendron. – U jednom trenutku potpuno sam poludio i više se nisam mogao suzdržati.

– Ne žali se, Rip. – Logan mu se toplo nasmiješi. – Dobro si to izveo. Nisam htio da ubijemo te dvije ništarije, to više što su svi naši ljudi stajali i gledali.

– Slijedeći put dovest će vojsku – reče Mark Ennis.

– Samo neka dođu – nasmije se Johnny. – Nemamo ni mi lošu vojsku, tata.

Rita Farrell izađe iz dućana, blijeda i uznemirena.

– Lee, bojala sam se da ne

ubiješ onu dvojicu – rekla je, a on se okrenuo prema njoj.

– Nisi se bojala da oni mene ubiju?

– Ne, doista nisam. Djelovao si tako sigurno. Hladan, proračunat i opasan! Mora da je strašno kad dođe taj trenutak... kad nemaš drugog izlaza nego ubiješ.

– Nikad nisam ubio nikoga tko nije pokušao mene ubiti.

– Znam. Ipak, čovjek se mora grozno osjećati.

– Nije ti dobro, Rita?

Ona pruži ruke i povuče ga u dućan. Prostorija je bila uredna i čista, ali s malo namještaja. Unutra je bilo svježe. Nije bilo mušterija. Rita se naslonila na tezgu i zagledala u muškarčevo vitko tijelo i preplanulo lice.

– Kako se osjećaš... poslije?

Loganove sive oči zamišljeno se suze.

– Teško je reći. Ljudi koje sam ubio zaslužili su da umru, ali tužno je što moraš ubijati i neprirodno skratiti nečiji život. Osjećaš se nesretnim i krivim ako ubiješ životinju, a kamo li čovjeka.

– Mora da te to progoni, Lee.

– Teško je zaboraviti. Pokušavaš, ali ne ide.

– Ako je čovjek zao?

Logan odmahne rukom.

– Lakše ti je ako nije umro netko pošten, netko tko ne želi zlo drugim ljudima. Ne volim o tome govoriti, Rita.

– Žao mi je. Nisam trebala započeti ovaj razgovor.

Rita ode i začas se vrati s poznatom uskom bocom vina i s dvije čaše. Napunila ih je do vrha i jednu podigla.

– Za nas i za sve ono što nas još čeka!

Vino je bilo prvorazredno. Logan osjeti kako mu se cijelim tijelom širi val topline. Popili su po dvije čaše i Rita mu se našla u zagrljaju. Osjećao je toplinu njenog tijela i vlažnost usana.

– Prošlo je tako mnogo vremena, Lee – šaptala je. – Trudila sam se da budem strpljiva, ali želim te... ludački te želim.

– I ti si meni potrebna.

– Zašto me se onda kloniš?

– Nisam imao vremena. Ni ti. Znaš da smo oboje cijelo vrijeme imali pune ruke posla.

Rita se slatko nasmije.

– Uvijek bih za tebe našla vremena. Iznenada se naglo okrene od njega i gotovo tužno doda: – Volim te, Lee. Ti si mi sve što imam.

– To si govorila i drugima.

– Jesam, ali nikad to nisam i mislila. Nikad do sada! Nisam znala. Ništa nisam znala. Sada sam u jedno sigurna: ti si moj muškarac. Volim te i to je sve.

Na to ništa nije mogao reći. Čvrsto ju je stisnuo uz sebe.

– Ti mene ne voliš, Lee?

– Znaš da te volim. Moraš to osjećati.

– Želim to i čuti.

– Riječi nisu važne.

– Već djelo, ha? – Djetinjasto se nasmijala. – Onda dobro. Spremna sam za akciju. Djelo! Imaš lude oči, Lee. Sada su potpuno zelene. Volim te.

– I ja tebe.

– Ali ne možeš reći? Znaš da djevojke to žele čuti. Pa, dobro. Jednom ćeš valjda reći.

– Rita, sada bih morao poći. Čeka me mnogo posla.

Ona ponovo prasne u smijeh.

– Nikud ne ideš! Moja soba je pozadi. Nitko u nju ne ulazi. Ujak Steeve će uskoro doći u dućan. Moje je radno vrijeme isteklo. Uzet ć u ovu bocu, pa ćemo se povući u naše gnijezdo.

Logan šutke krene za njom.

Nasuprot dućanu stajala je Valerie Ennis i čekala da Logan izide. Nakon nekog vremena ljutito se okrenula i žurnim korakom udaljila. Lice joj je bilo zažareno.

Swede Nilssen je bio naslonjen na zid saluna. Uporno je zadirkivao Lestera Grimma i davao mu savjete koje ovaj nije htio čuti. Valerie pomisli da su i ova dvojica pomno promatrala Farrellov dućan.

– Dobar dan, gospođice Valerie. Imamo li u ovom trenutku nešto zajedničko? – pakosno je upitao Nilssen, očigledno pod utjecajem alkohola.

– Ne znam na što misliš – kratko odgovori djevojka.

– Na primjer, ja sam nešto izgubio i ti si nešto izgubila. Shvaćaš?

– Zacijelo nema nikakve važnosti to što si ti izgubio – odgovori mu istom mjerom. – A ja i ne mogu izgubiti nešto što nisam imala.

– Poprilično imaš prava, Val – reče Grimm. – Swede je morao popiti da bi shvatio istinu koju mu govoriš.

– Nikad nisam toliko pijan da ne bih razumio budalu kao što si ti, Les – odgovori Nilssen i pokuša se uspraviti uz zid.

Valerie se pomalo usiljeno nasmije. – Ne počinjite opet tučnjavu, momci. Logan bi vam mogao protrljati uši. Obojici.

– Mislim da mu se sada nimalo ne žuri – reče Swede.

Valerie ga mrko pogleda i produži ulicom.

V

Nakon mjesec dana neumornog rada u Gemu se život normalizirao. Sve su zgrade bile popravljene, imanja oživljena. Logan nikad nije vidio ljude koji bi tako dugo i uporno izdržali pri radu.

Mlin je radio punom parom. Steve Farrell je opskrbio dućan dovoljnim zalihama. Rita mu je pomagala da ga drži u redu. Dutch Grimm je ponovno započeo posao u »Holland Houseu«, koji se sastojao od saluna, restorana i prilično bijednog hotelskog smještaja. Mark Ennis je opremio svoju konjušnicu i dućan konjske opreme. Bio je dobar obrtnik. Bolje rečeno, majstor u obradi kože i izradi sedla. Do njega je bila kovačnica Ripleyja Gendrona. Anson Hoadley je vodio trgovinu željeznom robom, a bio je i poduzetnik. Valerie Ennis je otvorila specijalizirani dućančić za žene. Logan je imenovan šerifom, a Johnny Ennis zamjenikom. Liječnika još nisu imali, ali se Hannah Ennis trudila da sa svojom ekipom pomogne svima kojima je trebala zdravstvena pomoć.

Bio je to velik, lijep preobražaj, ali Logan nije prestajao brinuti. Farmeri su se raširili po svojim imanjima i tako oslabili zajedništvo. Bilo je očigledno da će osveta brzo uslijediti. Zlikovci iz Tascose bijahu dobro naoružani, a naseljenike su suviše mrzili da bi ostali skrštenih ruku.

Logan nije mogao zaštititi cijelo područje, čak ni uz pomoć Johnnyja Ennisa, Swedea Nilssena i Lestera Grimma. Nadao se da će mu kapetan McKenna uskoro poslati pomoć. Glavnina snaga trebala se u međuvremenu vratiti iz Rio Grande. No bila je to tek nada.

U velikoj zgradi od nepečene cigle bilo je uređeno prenoćište za samce. Tu je bio i Loganov dom i glavni štab. Od ostalih neženja tu su živjeli Johnny, Rip, Swede, Les i Olaf Johnson.

Logan se iznenadio što su Swed i Les prema njemu hladni i službeni.

– Što je tim momcima, Johnny? – upitao je mladić.

– Kojim momcima?

– Prokleto dobro znaš koga mislim! Nilssena i Grimma.

Johnny se nelagodno promeškoljio.

– Oh, Swede je uvijek bio pomalo čudan, a Les često ustaje na lijevu nogu.

– Znam da nije u pitanju samo to. Mislim da ih namjerno ni sa čime nisam povrijedio. Na putu za Gem bili su prijazni, a sada im nije pravo što im god kažem. Na sve se dure. Što to znači, mladiću?

– Ne znam – pokušavao se izvući. – Možda je u pitanju Rita.

– Pa ona njih nikad nije ozbiljno shvaćala. Znaš to.

– Ja znam, ali njima očito nije jasno. Mislili su da su glavni. Nitko iznad njih. Nisu shvaćali da ona samo iskušava svoju moć nad muškarcima i igra svoju igru.

Logan se od srca nasmije.

– Uistinu misliš da su ljubomorni?

– Možeš to tako zvati.

– Do vraga, znam da su u početku bili zagrijani, ali sam vjerovao da su davno odustali.

Johnny teško uzdahne.

– Ti to vjerojatno ne možeš shvatiti, Lee. Ti olako shvaćaš žene. Kako dođu, tako prođu. Nisu svi ljudi isti.

Logan je znao da Johnny u tom trenutku misli na sestru i požali što je uopće poveo taj razgovor. Uha su mu se zažarila. Osjetio je da mu i obrazi crvene. Sjedili su u maloj prostoriji koju je uredio za ured. Nervozno je stavio duhan u lulu, a Johnny je počeo zamotavati cigaretu.

– Nijednom muškarcu nije lako sa ženama – naposljetku će Logan. – Tvrde su od bilo kojeg metala kojeg sam do sada vidio. I slomio.

– Ja dosad nijednu nisam slomio – reče Johnny, očito raspoložen da tek tako ne popusti u razgovoru.

Lee se osjećao neugodno. Nije uživao u duhanu. Bilo mu je teško bilo što reći.

– Johnny, nisam htio prekinuti s Val. Ona je mene prekrižila. Nije me htjela ni pogledati niti sa mnom razgovarati.

– Rita je bila ljubaznija.

Logan ustane.

– Do vraga! Hajdemo Dutchu na pivo.

– Nisam večeras žedan.

– Zar i ti, sine? Pa, dobro. Idem sam.

Gledajući kako odlazi, Johnny je pokušao duboko uvući dim. Zakašlje. Međutim suze u njegovim lijepim plavim očima nisu se samo pojavile zbog dima cigareta. Nije s Loganom smio tako razgovarati. Znao je

da je Lee neprekidno opterećen mnogobrojnim problemima i da će se uskoro dogoditi nešto ružno.

Dogodilo se već iste noći, oko ponoći. Mayhew se vratio s izvidanja i obavijestio da je sa sjevera čuo pucnjavu. Logan se razbudio unatoč pivu što ga je te večeri popio. Upalio je fenjer i odmah probudio ostale.

– Čini mi se da dolazi iz smjera Crazy Man Creeka.

Olaf Johnson je već podgrijavao veliki lonac s kavom, koji nikad nije bio prazan, a Logan na stol stavi bocu viskija.

Ljudi su pospano gunđali i ustajali iz kreveta. Nisu znali što se događa.

– Vjerojatno Creed i Tully sa svojim ljudima. Mora da su već napali neke farmere – zaključi Gendron, obuvajući goleme čizme. – Prokletstvo, gore žive McFeetersovi! Jadna udovica s djecom. Da je bar ovdje.

– I Colterovi – reče Johnny.

Grimm i Nilssen su ostali ležati. Bili su mrtvi pijani. Logan je stao pored kreveta i povikao:

– Hajde, momci, ustanite! Sa sjevera dolaze razbojnici. Već napadaju farmere. Ustanite, do vraga! Moramo odmah krenuti.

Nilssen s mukom podigne glavu.

– Što hoćeš?

Grimm reče:

– Kakva plaća, takav rad. Pusti nas na miru, čovječe. Sad spavamo – doda i povuče gunj preko glave.

– Vidim da spavate!

Gendron skoči i povuče gunj s njih.

Grimm i Nilssen zijevajući sjednu polako na rub kreveta. Žmirkali su i gledali prema ridokosom divu.

– Zašto si na njegovoj strani, Rip? – sneno promrmlja Grimm. – Uzeo je i tvoju djevojku.

Gendron htjede jurnuti na njega, ali ga Logan pravodobno zaustavi.

– Prekini, Rip! Nije vrijeme za obračune. – Pogleda onu dvojicu. – Možete se odjenuti i krenuti s nama ili ostanite spavati. Vaša odluka mi se ni najmanje ne tiče.

Les i Swede su se počeli odijevati. Logan je znao da je s tom dvojicom trebao raščistiti račune, ali sada nije bilo vrijeme za to. Ostali su već bili odjeveni. Srkali su kavu i u žurbi prali zube viskijem. Netko reče:

– Samo da ne ubiju udovicu McFeeters i njenu djecu. Ili Colterove.

Jedan za drugim izišli su u noć. Pred zgradom su čekali konji. Svi su prozori bili rasvijetljeni. U daljini se čula pucnjava.

– Pričekajte, momci! – doviknu Dutch Grimm iz »Holland Housea«.

Steve Farrell se javi iz svoje kuće.

– Dolazim odmah, ljudi. Samo trenutak...

– Vi ostanite u gradu. Stražarite i budite spremni na sve – odgovori im Logan. – Ako nas pobiju, ne smijete im dozvoliti da im ovi ljudi tek tako dođu šaka. Probudite sve i pripremite oružje.

Logan je s jahačima krenuo na sjever, u smjeru iz kojeg je dopirala pucnjava. Očigledno su bila u pitanju imanja na području Crazy Man Creeka. Lju-

di su uglavnom šutjeli i jahali. Tek bi pokoji poluglasno opsovao. Na tamošnjim farmama bilo je mnogo žena i djece, a sama pomisao na ono što bi im se moglo dogoditi ledila je jahačima krv.

Znači, napokon je i to počelo, razmišljao je Logan. Osjećao je mučninu u želucu. Rat je doslovno počeo.

Pucanje je prestalo kad su stigli do pola puta i Lee shvati da su zakasnili. Najmanje jednom imanju više ne mogu pomoći. Dio konjanika, pod Gendronovim vodstvom, krene natrag za slučaj da je napadačima glavni cilj Gem. Logan s ostalima nastavi dalje. Bio je nestrpljiv i napet. Činilo mu se da se kreću polako i da će samo on biti odgovoran za svaki izgubljeni život. Zamišljao je tu optužbu u tamnim očima Valerie Ennis.

Uskoro ugledaju vatru. Nečija je farma gorjela.

– Colterovo imanje – reče netko i opsova.

Pojurili su u galopu.

Koral je bio u plamenu, konji i krave poubijani. Kuća nije bila taknuta. Logan se ponada da su ljudi pošteđeni, a onda ugleda tijela po dvorištu. Stari Zad Colter ležao je pored svog psa. U rukama je još grčevito držao karabin. Lee je znao da je mrtav. Nije bilo potrebno da mu opipa bilo. U životu je vidio mnogo mrtvaca.

Ali to nije bilo sve. Grimm i Nilssen prvi su ugledali stravičan prizor. Gospođa Colter je ležala preko praga, u spavaćici i oblivena krvlju. Bila je mrtva. Preko prozora je visilo tijelo njenog sina. Drugo je dijete ležalo nekoliko koraka dalje od nje. Svi su bili mrtvi.

Na farmi nije preostalo traga života. Pokolj su učinili samo zato da preplaše ostale naseljenike. Logan je drhtao od bijesa. Nije shvaćao da netko može počiniti takvo nedjelo. Moraju za to biti kažnjeni! Moraju umrijeti. Bilo je to jedino što mu je u tom trenutku bilo važno. Teksas nije dovoljno velik da se ti zločinci mogu sakriti! Pronaći će ih pa stajalo ga to života.

– Gdje je djevojčica? – upita netko.

Iz kuće se gotovo istodobno začuo vrisak.

Pronašli su desetogodišnju djevojčicu. Histerično je i izbezumljeno vikala. Od cijele obitelji samo je ona preživjela. Logan ju je pokušao umiriti. Swede i Les su se postidjeli sjetivši se svog ponašanja te večeri. Logan je pažljivo uzeo djevojčicu u naručje i iznio je iz te kuće smrti.

Gospođa McFeeters je probudila sina, pa su pojurili prema ranču Colterovih. Na žalost, nisu stigli na vrijeme. Kad su se pojavili, sve je već bilo gotovo.

– Da smo barem prije stigli – tužno je rekao Mick McFeeters.

Gospođa Feeters uzme djevojčicu iz Loganovog naručja.

– Može s nama živjeti. Bit će mi kao kći. Drago dijete. Neće biti razlike između nje i moje djece.

– Znam, gospođo. Svi smo vam zahvalni što ćete joj pružiti topao dom.

– Logan je tužno gledao za njima dok su odlazili. Oko njega su bila ozbiljna i mračna lica jahača.

– Jeste li spremni, momci, da ih gonimo sve do Canadiana?

– Svi smo vraški spremni na to – uvjerljivo će Rip.

– Što još, Lee? – upita Nilssen. – Da ih najurimo i do posljednjeg poubijamo?

Pošli su tragom zločinaca. Kad su izišli iz dometa svjetlosti požara, po mjesečini su i dalje slijedili tragove. Put ih je vodio prema rijeci i gradu Canadianu. Očigledno to bijaše kraj puta družbe ubojica.

Jahači nisu razgovarali. Svi su bili utučeni zbog pokolja na farmi Colterovih. Vjerojatno su na čelu toga bili Creed i Tully. Zbog toga će platiti svojim životima, ali na žalost čak ni to ne može oživjeti nesretnu obitelj, mislio je Logan.

Pred jutro su stigli u Canadian. Grad je još spavao dubokim snom. Blijedo svjetlo dopiralo je jedino iz predvorja hotela i s ulaza u konjušnicu. Obišli su sve konjušnice, ali nisu pronašli nijednog konja koji bi te noći prevalio dugi put. Recepcioner u hotelu rekao je Loganu da je nedugo tuda prošla poveća skupina konjanika. Jahači su obišli salune, a potom nastavili prema rijeci Canadian.

– Činilo mi se da su iz Tascose – reče čovjek, žmirkajući iza debelih naočala. – Ne bih se zakleo, ali mislim da sam među njima vidio Sandyja Purdoma i Brancha Weavera.

– Gdje su šerif Creed i njegov pomoćnik Tully? – upita Logan.

– Gore, u krevetu. Spavaju kao mrtvi. Ovih se dana uglavnom nisu trijeznili.

– Ako nećete zamjeriti, rado bih provjerio – pristojno će Logan. – Nije riječ o tome da vam ne vjerujem.

Čovjek slegne ramenima.

– Po volji vam, gospodine. Odvest ću vas do njihovih soba, ali preporučavam vam da ih ne budite.

Logan se nasmiješi.

– Ne želim ih probuditi. Samo vidjeti.

Creed i Tully su doista bili u sobama. Obojica su hrkali. Oko njih se osjećao jak miris alkohola. Logan zahvali recepcionaru i vrati se do ostalih, koji su čekali pred hotelom.

– Otišli su prema zapadu. Sve do Tascose, rekao bih. Creed i Tully se dva dana nisu trijeznili. Gore spavaju.

– Pođimo za njima, Lee – reče Johnny.

– Moramo se samo uvjeriti da su stvarno otišli prema Tascosi.

– Zar ćemo ih pustiti? – upita Nilssen.

– Sve u svoje vrijeme, Swede. Sada se moramo vratiti u Gem i pokopati Colsterove, zatim pobrinuti za osiguranje, a tek tada ćemo za ovima. Dug je put do Tascose. Sve valja pomno isplanirati.

– Tako će dobiti na vremenu. Lako nam mogu pobjeći – pobuni se Grimm. – Poslije onog što su noćas učinili, ne možemo ih tek tako pustiti na miru.

– Neće nikamo pobjeći. Les. Sve ćemo ih pohvatati u Tascosi. Ali ne smijemo ništa početi dokle god Gem ne bude spreman da se brani ako u međuvremenu još tko napadne. Neki ljudi iz okolice Gema morat će se privremeno povući – gradić Creed i Tully nisu bezopasni. Zacijelo će nešto pokušati, pogotovo kad čuju da smo otišli prema zapadu.

Iz Canadiana su, slijedeći tra-

gove ubojica, nastavili nekoliko milja prema zapadu, zatim skrenuše prema Gemu. Sve je ponovno uhvatila tuga pri pomisli što ih čeka na farmi Colterovih.

Logan je u prošlosti bio očevidac stravičnih prizora, ali je onaj ponoćni pokolj bio jedan od najgorih i najpotresnijih. Nije mogao oprostiti ubojicama što su nemilosrdno i bezdušno navalili na ženu i djecu. Zato će ovo bila njegova osobna osveta.

Les Grimm i Swede Nilssen su jahali pored njega. Lica su im bila blijeda, podočnjaci naglašeni.

– Kad odlučiš krenuti u Tascosu – reče Les – molim te, računaj na nas dvojicu, Lee.

Logan se nasmiješi i kimne.

– Ako ne budete išli u Tascosu, stavit ću vas u osiguranje grada.

– Radije bismo za ubojicama, Lee – reče Swede.

– Imat ćete priliku za ubojice. Kod kuće ili negdje izvan grada.

Logan je već odlučio da će samo trojica krenuti u Tascosu: Rip Gendron, Johnny Ennis i on. Bile su mu potrebne Gendronova snaga i Johnnyjeva brzina. Mladić je doista brzo učio i postao je vrlo vješt s revolverom. Logan nije htio povrijediti Grimma i Nilssena.

Ponovno ih je pridobio na svoju stranu i sada je to trebalo sačuvati. Dodijelit će im u gradu neko odgovorno mjesto. Ako ostanu trijezni, Gem će biti u sigurnim rukama. Ako se napiju, Mark Ennis, Steve Farrell i ostali ozbiljni muškarci uzet će slučaj u svoje ruke.

Trojica jahača namjerno su mimoišla grad Canadian, kako Creed i Tully ne bi saznali da jašu prema zapadu. Nastavili su uz rijeku Canadian i preko gornjeg dijela Panhandlea prema Toscosi. Ponijeli su samo najpotrebnije stvari: nekoliko boca viskija, hranu, municiju i nešto odjeće.

Jahali su tridesetak milja pustom prerijom a da nikoga nisu sreli. Tek bi iz daljine vidjeli neku farmu ili stado stoke.

Do Toscose je bilo više od stotinu milja. Kad su prešli pola puta, stigli su do velikog ranča Buckle. Pričinio im se poput grada. Zgrade su bile goleme.

Pozdravio ih je osobno Broderick. I on je bio golem, poput gorostasa. Počeo se i debljati, pa se doimao još orijaškijim.

– Znam vas, momci. Vi ste iz Gema – srdačno ih je pozdravljao. Ponosan sam što imam čast upoznati vas, gospodine Logan. O vama smo mnogo čuli. Da vas upoznam sa svojim predradnikom. – Okrenuo se i povikao: – Hej, Dyke, dođi da upoznaš prijatelje iz Gema.

Iz sedlarnice je izišao visok i zgodan muškarac. Lice mu je bilo besprijekorno lijepo, poput obrazine, oči svijetle i hladne poput leda. Broderick ga je predstavio.

Dyke Saigon je jedva primjetno kimnuo, ali se nije potrudio da pruži ruku ili bilo što kaže. Bio je strahovito hladan i ljudi su se čudno osjećali u njegovoj blizini. Logana je podsjetio na najbolje revolveraše koje je ikad vidio. Kad se povukao u sedlarnicu, svima je pao kamen sa srca.

– Ne brinite zbog Dykea, momci – reče Broderick kroz smijeh. Mnogo ne govori, ali je strašan momak. Ne znam da

bih takvog mogao pronaći u cijelom Teksasu. Zapravo mi je ortak, mada on to nikad ne priznaje... No, momci, htio bih da noćas budete moji gosti. Ostanite na ranču. Jamčim vam da ćete jesti, piti i spavati kao nigdje u ovoj zemlji. Strašan je ovo ranč. Ja sam neženja, ali svi dobro živimo.

Poveo ih je u kuću. Dnevna soba bila je luksuzno i bogato uređena.

– Probajte ovaj konjak. Napoleon – ponudi domaćin. – Uvezen iz Francuske. Cigare su s Kube.

Uz piće i cigare neko su vrijeme sjedili i o svemu razgovarali. Tada Logan izravno upita:

– Je li ovuda možda prošla veća skupina konjanika? Nedavno, od istoka prema zapadu?

– Da, prošli su. Neki moji momci su ih vidjeli. Ali ti ljudi iz Tascose najčešće ne staju kod Bucklea, mada su vrata moje kuće otvorena za mnogo ljudi. Zašto vas zanimaju?

Logan mu potanko objasni što se dogodilo. Broderickovo vedro okruglo lice se namrštilo.

– Za ime boga! – Ne pretvaram se da volim farmere... nemojte se uvrijediti, gospodo... ali za to što su učinili ne mogu naći nikakvo opravdanje. Htio bih s vama poslati svoje ljude, da zauvijek očistite to prljavo gnijezdo.

– Hvala – kratko će Logan. – Mislim da ovaj put moramo ići samo nas trojica. Ne namjeravamo obračunati sa svima. Zanimaju nas samo vođe.

– Mislite na Purdoma i Waevera? Mogu zamisliti da je Sandy smislio taj pokolj, ali mi ne ide u glavu da je i Branch Weaver sudjelovao. – Broderick se namrštio. Vidjevši da su čaše prazne, ustane i svima ponovo natoči.

Logan se nasmiješio sjetivši se Rite i njenog vina.

– Najbolji konjak koji sam ikad kušao, gospodine Broderick. No, želimo Purdoma i Weavera. I ljude od kojih dobivaju naređenja.

– Mislite da netko stoji iznad te dvojice?

– Netko kao što su Kite Kretel i Hubert Meleen – uvjerljivo reče Logan.

– Ne znam, ali sam mislio da su se oni sredili i da su prestali juriti s takvim divljim družbama. Kite i Huber su svojedobno bili nezgodni, ali sam čuo da su sada drugi ljudi. Promijenili su način života. Vode neku kockarnicu u Tascosi i uživaju prilično ugled. Zovu ih KM i sve što rade ozakonjeno je.

Logan je uspio prikriti iznenađenje.

– Poznajete Creeda i Tullyja, iz Candiana?

– Nisu dobri – mirno odgovori Broderick. – Do prije godinu dana radili su u mene. Morao sam ih otpustiti. Lopovi, pijanice. Obojica. Uvijek su izazivali nerede, ma gdje se nalazili.

– Kako su postali čuvari reda? – upita Gendron.

– Čuo sam što su, ali nisam mogao povjerovati. Ubijte me ako mi je tu išta jasno! Zato predlažem da ipak povedete i nekoliko mojih momaka. Treba očistiti Tascosu. Imam izvrsnih revolveraša, vještih momaka. Varney, Pecos ili bilo koji drugi.

Logan se nasmiješio, polako i sabrano.

– Što je sa Saigonom?

– Pa on je najbrži, naravno

– brzo reče Broderick – ali njega na žalost, ne mogu poslati. Shvaćate. Dajem pola tuceta drugih.

– Cijenim vašu ponudu, ali ovaj put ćemo sami pokušati. Slijedeći put vjerojatno će nam trebati pomoć.

– Kad god poželite, samo javite. Uvijek možete računati na mene. – Zatim se Broderick okrene Johnnyju Ennisu: – Kako su tvoji, sine? I kako tvoja lijepa sestra?

– Odlično, gospodine Broderick.

– Zovi me Brod, mladiću. Svi me tako zovu. Ja jesam bogat, ali sam jednostavan. – Rančer se od srca nasmije, ispije konjak i razmaše se. – Pijte ljudi! I sami točite. Ne moram sve ja. Spremite grla za našu večerašnju gozbu. Svega imamo na Buckleu. Jedite, pijte, Živite večeras, jer sutra možda nikad neće doći. Pogotovo kad je riječ o Tascosi.

Logan je zamišljeno gledao u svoju čašu.

– Zašto su se ti prijestupnici okomili na farmera? Što im smeta taj gradić kad je od njih udaljen stotinu milja? To uistinu ne mogu razumjeti.

– Mrze farmere – reče Broderick. – Ni ja ih ne obožavam... to sam vam već rekao... Ali mi se ne sviđa kad se mržnja rješava onakvim nasiljem. Uvijek pokušavam biti pošten i pravedan. Često to nije jednostavno, jer kravar se rađa s mržnjom protiv farmera i ovaca.

– Možda bi bilo najbolje da krenemo, Lee – umiješa se u razgovor Gendron. – Ne mogu spavati pod krovom pod kojim osjećam da me mrze.

– Ma ne! Ispričavam se. Nisam na vas mislio ljudi. Oprosti mi, Red. Ponekad previše govorim. Vi ste moji gosti i želim da se u mojoj kući osjećate kao kraljevi. Jest ćete najbolje jelo, piti najbolje piće i spavati u najboljim krevetima južno od Chicaga. Doista tako mislim. Prihvaćate li moje gostoprimstvo?

– Bio bih lud kad bih to odbio, Brod – nacerio se Gendron.

– Odlično! Sretan sam zbog toga – reče Broderick i toplo im se nasmiješi. – Sada moram proviriti u kuhinju. Vi se sami poslužite konjakom, cigarama i svime što je pred vama.

Kad je izišao iz sobe, Johnny podigne čašu. Činilo se da ga je alkohol malo uhvatio.

– Za Buckle i Broda. Veliki ljudi, velika srca.

U Teksasu je sve veće i bolje. Zar to još nisi shvatio, Johnny?

– Mislim da je on ipak jako dobar čovjek – reče Johnny. – Što ti misliš, Lee?

– Svakako, mladiću. Čak i suviše dobar da bismo mu mogli povjerovati.

* * *

Slijedećeg jutra, nakon obilnog zajutarka, zahvalili su Brodu i napustili Buckle. Dykea Saigona više nisu vidjeli.

– Nikad nisam tako dobro jeo niti spavao na tako dobrom krevetu – reče Johnny kad su već bili daleko od ranča.

– Niti si se ikad tako napio – doda Gendron. – Bio si veći od ovih planina pred nama. A što se tiče kreveta, bili su vraški mekani. Nisam dobro spavao.

– Sigurno si hrkao – reče Johnny. – Koje su ovo planine, Lee? – upita.

– Sangre de Cristo Range.

– Tascosa, znači, nije daleko – primijeti Gendron. – Tamo ćemo vidjeti nešto krvi, mladiću.

– Neće mi smetati dok je god u pitanju njihova krv. – Johnny se slatko nasmije. I počne pjevušiti neku staru, romantičnu pjesmu.

– Nedostaje ti Rita? – upita Rip Logana.

– Pomalo – prizna Lee. A tebi Valerie?

– To je drugo. Poslije se nikad više nismo zbližili.

– Trebali biste, Rip.

Gendron odmahne rukom.

– Ne volim polovnu robu.

– Ne možeš to reći za Val – reče Logan, žvačući duhan. Pljunuo ga je i povukao: – Ona to ne zaslužuje, Rip! Dobra je djevojka.

– Sama je odabrala, Lee. Odlučila se za tebe, mada sam tada već postojao u njenom životu.

– Odbacila me. Nije me više htjela ni pogledati.

– Imala je za to razlog – podsjeti ga Gendron.

– Imaš pravo, ali još mislim da bi joj se morao vratiti.

– Nije na tebi da to govoriš, Lee.

– Da, uistinu pretjerujem. To nije moj posao. Predlažem da ovaj razgovor zaboravimo.

Johnny je upravo završio pjevušenje.

– Misliš da Broderick pokriva Kretela i Meleena? – upita Gendron.

– Nekoga zacijelo pokriva – odgovori Logan.

– Želite li da vam otpjevam »Lavender Cowboy«? – poviče Johnny iza njih.

– Ne danas, mladiću – reče Ripley. Zatim se okrene Loganu i doda: – Čudno je što je Brod htio da upoznamo Saigona, a nakon toga nije dozvolio da ga još jednom vidimo.

– Da, i ja sam o tome razmišljao. Možda je samo htio da nas Dyke dobro pogleda i upamti.

VI

Tascosa je utonula u sjenke stoljetnog drveća pored rijeke Canadian. Zgrade su bile od nepečene cigle, koja se tijekom vremena od velike vlage još više smekšala.

Sve je djelovalo mirno i sigurno. Bilo je to stjecište prijestupnika iz Novog Meksika i indijanskog teritorija te kauboja iz zapadnog Panhandlea. »Mike Place« je bio jedan od mnogobrojnih saluna, a »KM« je slovio kao najraskošnije sastajalište kockara.

Ležerno su obilazili salune, pili pivo i pokušavali saznati nešto o Sandyju Purdomu i Branchu Weaveru. Nigdje nisu vidjeli vođe prijestupnika ali su po šturim razgovorima zaključili da nisu u gradu. – Tko bi znao gdje su – reče im jedan točitelj – Dođu i odu. Kao muhe. A nitko ne zna kada će se pojaviti, gdje i zašto. Svaki dan se čuje da je netko ubijen. To je Tascosa.

U baru »KM« Rip i Johnny su prepoznali dvojicu koja su ih zanimala. Nastojali su da sami ne budu prepoznati. Kite Kretel je bio visok i tamnoput, vrlo elegantan. Lijepo se ponašao i djelovao poput otmjenog gospodina. Huber Meleen je bio robustan, širokih ramena i jakih mišića. Kosa mu je bila svijetla i

razbarušena, oči duboko usađene.

– Prvo piće na moj račun – reče Kretel i nagne se prema točioniku, uz koji su ova dvojica stajala. – Dobro došli u »KM«, gospodo. Čime bih vas mogao počastiti? – Kad su rekli s pivom, nastavi: – Poznati ste mi. Čini mi se kao da smo se negdje već sreli.

– Mislim da nismo. – Gendron zaniječe riđom glavom. – Prvi put smo ovdje.

– Negdje sam vas ipak morao sresti. No, nije važno – mirno će Kretel. – Želim vam ugodan boravak ovdje. Osjećajte se kao kod kuće. Tascosa je lijepo mjesto ... da se čovjek odmori. Još nemamo hotel, ali gore imamo udobne sobe kao, uostalom, i u svim drugima salunima. I žena, najrazličitijih ljepotica.

– Želimo se samo naspavati i odmoriti – reče Logan. – Iznenada smo otišli iz Santa Fea i neprekidno smo jahali.

Došli ste na pravo mjesto – nasmiješi se Kretel. – Stojim vam na raspolaganju.

– Sjeverno od grada vidjeli smo jednu potpuno praznu kuću. Ako je moguće, tamo bismo rado preselili. Je li vam poznato čije je vlasništvo? – Za sada ni od koga, momci. Možete je slobodno iskoristiti reče Kretel.

Logan je osjećao da Kretel zna tko su i zašto su došli u Tascosu. Kite je možda vidio Gendrona i Johnnyja u vrijeme kad je pokušao udvarati Valerie Ennis, mada je obojici bilo naredeno da se drže dalje. Znajući Ripovu narav, Mark Ennis je nastojao da se ovaj ne sukobi sa Kiteom.

– Poznajete li Purdoma i Weavera – upita Logan.

Kretel se lukavo nasmiješi.

– Da, poznajem. Naš je grad malen. Svi se poznajemo. Mislim da su sada negdje na putu. Poslovno.

– Kradu konje i goveda? – upita Gendron. – Ili možda ubijaju žene i djecu?

– Ljudi koji povedu takav razgovor umiru – reče Kretel, smiješeći se i dalje kako bi prikrio očigledno drhtanje lica i ljutnju u očima. – Pretvarate se kao da mnogo toga znate o Purdomu i Weaveru. Da sam na vašem mjestu, izbjegavao bih ta imena. Oni u Tascosi imaju mnogo prijatelja.

– A vi ste jedan od njih? – lijeno doda Logan.

– Da je tako, ne biste o njima ovako govorili i još bili živi – tvrdo će Kite – Ako tražite gužvu, amigos, brzo ćete biti usluženi.

Okrenuo se prema Hubertu. Ovaj je brzo ostavio djevojku s kojom je razgovarao i na njegov mig odmah krenuo.

– Oprostite, nisam to smio reći. Ne želimo gužvu, najmanje s vama. Došli smo srediti neke stare dugove, kako bi se to reklo, a čuli smo da Purdom i Weaver rade za »KM«.

– Pogrešno ste obaviješteni – reče Kretel. Sada se već mogao kontrolirati, pa nastavi blažim tonom: – Istina je da smo na početku imali posla s tim momcima, ali Huber i ja smo odlučili da s tim prekinemo.

– Istina, Kite – suglasi se Hubert Meleen, ispunivši tako obavezu potvrđivanja prema svom važnom ortaku. – Sada sami radimo.

Naišli su na napuštenu kuću i bine. Konje su ostavili privezane u sporednoj baraci.

Gendron i Johnny su odmah legli i zapušili skupe havanske cigare što im je Broderick poklonio.

– Bojim se, Rip – prizna mu

Johnny Ennis. – Ne svida mi se što moramo ovdje sjediti i čekati da dođu.

– Tko ih čeka? – upita Gendron.

– Mi ne. Ionako nećemo biti unutra kad dođu.

– Nikad do sada nisam ubio čovjeka. Pucao sam, poslije stampeda, ali nikoga nisam pogodio.

– Momče, imaj na umu da je svatko tko se noćas ovdje pojavi sudjelovao u pokolju Colterovih. I zato se nemoj žalostiti ako ubiješ kojeg od te kopiladi.

– Mislim da se neću smrznuti od straha, Rip.

– Smrznuti? – Gendron se nasmije. – Kako to zamišljaš? Pa ti si desna ruka velikog Leeja.

I Johnny se nasmiješi.

– Večeras se nekako drugačije osjećam.

– Svi smo mi uplašeni u takvim trenucima. Ali nisi sam, Johnny. Sve će biti u redu.

– Mora – hrabrije doda mladić. U ustima je imao cigaru. Izgledala je smiješno na njegovom dječačkom licu.

Gendron izvuče bocu s viskijem.

– Za svaki slučaj popit ćemo po čašicu, da smirimo živce.

– Sjajna zamisao, Rip!

– Znaš da pomalo postaješ alkoholičar, mladiću?

– Zbog lošeg društva – svečano doda Johnny.

Poslije jednoga sata oko njih je sve bilo tamno. Pogasili su svijeće. Mjesečina se rasipala kroz stabla pod kojima je čučao Logan i čekao. Kad je zazviždao, Rip i Johnny su se izvukli iz skrovišta da mu se pridruže. Legli su pred njega i čekali. Nedaleko njih oglasila se sova.

– Ako namjeravaju doći, to će biti uskoro – reče Logan. – Pretpostavljaju da smo već zaspali.

Vrijeme je polako odmicalo. Boca je išla iz ruke u ruku. Protekao je još jedan sat dok su začuli topot konjskih kopita iz smjera grada. Četiri jahača, izračunao je Logan. Najodgovorniji za ubojstvo Colterovih. Zaškripao je zubima. I ovaj put smjeraju isto: ubiti, ne obazirući se kako i koliko ljudi.

Topot utihne. Potom ugledaju dvije osobe kako oprezno pužu prema ulazu. Dobili su zadatak da obave krvavi posao, a druga su dvojica na sigurnom stajala i čekala. Prva prilika da ih dograbimo, pomisli Logan. Dugo smo to čekali.

– Pobrinite se za te slinavce – prošapće – Ja ću napraviti krug prema onoj dvojici pozadi.

Tko god bio, morat će umrijeti, pomisli. Bit će mu lakše od onog što je zaslužio. Gotovo bešumno krene kroz grmlje. Rip i Johnny su pokrivali igralište.

Napadači počnu pucati. Paljba prestane isto tako naglo kako je i počela. Shvativši da pucaju u prazne strunjače, panično su potrčali prema šumi. Tada Rip i Johnny upotrijebe karabine. Ubojice su pale kao pokošene, ne napravivši ni desetak koraka. Pogođeni su u noge.

Rip i Johnny nisu imali srca da ih ubiju, ali ovi su im nesretnici pomogli da savladaju neodlučnost. Jedan se trznuo i zapucao. Kao automati, Rip i Johnny skoče i ponovo počnu pucati. Kad je pucnjava po drugi put prestala, razbojnici su nepomično ležali na zemlji.

– Dobili su ono što su tražili – tupo reče Rip. – Drugačije nismo mogli.

Logan je odmah prepoznao Purdoma i Weavera. Bili su mu na nišanu. Nije u sebi osjećao ni truna milosti. Sjetio se ubijene žene i djece na imanju Colterovih.

Kad su Johnny i Rip izronili iz šumarka i pošli prema ranjenim razbojnicima, Purdom i Weaver

krenu naprijed, uperivši revolvere u tom smjeru.

– Ja sam prvi na redu, momci – hladno će Logan.

Munjevito su se okrenuli prema njemu i zapucali. Meci su zafijukali oko Logana, no bio je suviše proračunat da bi ga ijedan metak pogodio. Znao je na kojoj je udaljenosti od njih. Henrijevka mu je bila u rukama. Povuče obarač. Sandy Purdom zatetura, zatim potrči prema konju. Slijedeći metak pogodi ga između ramena. Jauknuo je i pao. Ostade nepomičan.

I Branch Weaver je prestao pucati. Znao je da su trojica njegovih prijatelja mrtvi. Stajao je na mjestu, poput kipa.

Logan je puščanu cijev uperio prema Weaveru, ali nije opalio. Šutke su se gledali.

– Što će biti, Branch? – upita Logan.

Tek se tada Weaver pomaknuo. Logan je bio brži. Pogodio je protivnika u desnu ruku. Revolver je u luku pao na zemlju. Weaver je poput razjarene zvijeri gledao Leeja.

– Imaš me, Logane. Završi posao.

– Jesi li sudjelovao u pokolju na imanju Coltersovih?

– Ne. Nikad u životu nisam dirnuo ni dijete ni ženu. Niti ću to ikad učiniti.

– Vidjeli su te kad si jahao s tog ranča.

– Čekao sam ih izvan Canadiana – preplašeno će Weaver. – Ne moraš mi vjerovati. Ništa od tebe ne tražim. Obavi svoj posao.

Logan je htio povjerovati. Sjetio se što je Broderick rekao o Weaveru. Štoviše, u dubini duše osjećao je da ovaj govori istinu.

– Tko vas je platio za to? – upita Logan. – I za sve drugo što je urađeno? Prerijsku vatru, stampedo... Tko stoji iza svega toga?

– Unajmili su nas Pat Creed i Al Tully.

– Čiji je novac u pitanju?

– Ne bih znao. – Nikad me to nije ni zanimalo. Dosta mi je već svega. Pucaj, Logane. I okončaj ovo.

– Hoćeš li izići iz toga?

– Već sam izišao – gorko se nasmiješi Weaver. Takav izraz na njegovu licu Logan do sada nije vidio. – Ne svida mi se ovo prokleto čekanje.

Logan pokaže puškom:

– Uzjaši konja i odlazi, Branch. Ne mogu te ubiti. Ne na ovaj način.

– Ali ja ne molim, Logane – začudeno će Weaver. – Možeš me ubiti. Imaš na to pravo. Dobar si ti čovjek. Neću više uznemirivati tvoje ljude... Ne razumijem... – rekao je gledajući Logana.

Sagne se i podigne svoj revolver. Desna mu je ruka mrtvo visjela uz tijelo. Odvezao je konja i s naporom se popeo u sedlo, pa krenuo prema Tascosi.

Logan preko čistine pođe prema Ripu i Ennisu, koji su stajali iznad mrtvih razbojnika.

– Vidim da ste se dobro pobrinuli za njih. Ja sam ubio Purdoma i odsjekao krilo Weaveru. Rekao je da nije sudjelovao u pokolju. Povjerovao sam mu i pustio da ode. Obećao je da će otići iz te družbe. Štoviše, rekao je da je to već uradio. Drugačije nisam mogao.

– Ni mi nismo namjeravali ubiti ove – reče Rip. – Najprije smo im pucali u noge. Tada je jedan od njih ponovno počeo pucati. Primorao nas je da ovo učinimo.

– To je početak. – Još smo vrlo daleko od onih najodgovornijih. Možda će nas oni pratiti do kuće. Zato najbolje da odmah krenemo. Nije nam potrebno da nam netko iz Tascose zaželi sretan put.

– Neka sami pokopaju svoje. Kao što smo to i mi činili.

Brzo su pokupili svoje stvari i krenuli prema zapadu. Zatim su naglo mijenjali smjer i nastavili prema istoku, kako bi zavarali protivnika. Iz smjera gdje je ležala Tascosa još se nije ništa čulo ni vidjelo, no zlikovci će se vjerojatno sakupiti i krenuti u potjeru čim shvate da se Purdom i njegovi nisu vratili. To se neće dogoditi samo onda ako im Weaver ispriča neku drugu verziju događaja. Logan je bio uvjeren da je Weaver zauvijek raskrstio s prijestupnicima.

Sva su trojica padala od umora. Bili su pospani, no jahali su prema Buckleu i Gemu. Nastavit će, ma koliko im snage još preostalo. Očekivali su da im se za ledima svakog trenutka pojave progonitelji. Na čelu će im vjerovatno biti Kretel i Meleen.

– Što misliš, kako stvari sada stoje, Lee? – upita Rip.

– Uvjeren sam da je iza svega Kretelov i Meleenov novac. Creed i Tully su sitne ribe. Nemaju toliko novca da bi sve to plaćali.

– No, mi smo obavili dobar posao – umiješa se Johnny. – Purdom i ona dva razbojnika više neće imati prilike da ubijaju u Hemphillu.

– Nema opasnosti ni od Brancha Weavera – reče Logan. – Međutim, to je tek početak. Trebat će mnogo učiniti da vaši ljudi mogu mirno živjeti u Panhandleu.

VII

Drugog dana uvjerili su se kako su dobro procijenili da će zlikovci iz Tascose doista krenuti u potjeru za njima. Slijedećeg dana oko podneva Logan je po navici pogledao iza sebe i u daljini ugledao konjanike.

– Jedino nam je rješenje da stignemo do Bucklea – reče Logan.

Kad su naposljetku došli nadomak tom imanju, progonitelji su im bili za ledima. Konji su posrtali. Trebalo je izdržati samo još malo i pronaći zaklon, nikako ne ostati na otvorenom kad zapucaju.

Tada se dogodilo čudo. U kanjonu što je vodio do glavne zgrade na Buckleu pojavili su se Broderich i Dyke Saigon. Jahali su ravno prema njima.

Logan se okrene. Na čelu progonitelja bili su Kite Kretel i Huber Meleen, kao što je i očekivao. Bio je ugodno iznenađen što Branch Weaver nije s njima.

– Tko vas to goni, Logane? – upita Broderick.

Lee mu pruži dalekozor. Vidjevši vođe veliki Brod opsuje.

– Kretel i Meleen. Znači, još se bave starim poslom. Grdno sam se prevario. Vuk dlaku mijenja, ali ćud nikada. No, siguran sam da se neće upustiti u raspravu s Buckleovim momcima. Ovdje ste sigurni.

Dyke Saigon je šutio kao i uvijek.

Progonitelji su se polako povlačili, napravivši široki polukrug prema Tascosi. Logan je pretpostavljao da je i to jedan od trikova. Vrlo lako mogu promijeniti smjer i pojahati prema Gemu.

– Hajdemo na ranč, momci – pozove ih Broderick. – Konji vam neće dugo izdržati ako se ne odmore.

Žvačući duhan, Logan zamišljeno reče:

– Mislim da bismo morali posuditi odmorene konje i nastaviti put kući, Brode.

– Ne ovako premoreni, čovječe. Nikako! Svima vam je potreban odmor. I dobra hrana i piće, kupanje i nova odjeća.

I ovaj put Brod je bio veliki domaćin. Stavio je na stol najbolje piće i hranu i ponudio sve što je imao. Nakon pola sata sva su trojica bili

drugi ljudi. Sve im je prijalo: svježa odjeća, kupanje, francusko vino i kubanske cigare. Međutim, svu je trojicu istodobno progonila misao da Kretel i Meleen neće ovaj put mimoići Gem.

– Večeras zaista moramo poći dalje, Brod – reče Logan. – Ako nam možeš posuditi konje.

– Ne, nikako. Morate se odmoriti i naspavati. Ja to zahtijevam. U posljednja ste dvadeset i četiri sata mnogo toga doživjeli. Želim da mi sve potanko ispričate.

Bilo je teško prepirati se s dobročiniteljem, ali Logan je neprekidno razmišljao o tome kako zlikovci na čelu s Creedom i Tullyjem dolaze u Gem. Osjećao je da na Buckleu gubi dragocjeno vrijeme.

– Bojim se da Kretel i Meleen mogu skrenuti prema istoku umjesto prema zapadu – zamišljeno će Logan.

– Zaboravi to, Lee. Siguran sam da će otići u Tascosu.

Prokleto dobro znaju da ću ih zbrisati sa zemlje ako me razljute. – Nalio im je još konjaka i dodao: – Želim da ovdje ostanete i da se dobro odmorite.

– Dobro, prenoćit ćemo, ali ujutro odmah krećemo. Uistinu nam je potreban odmor i zahvalni smo ti na gostoljublju.

– Zadovoljan sam što vas mogu ugostiti. – Brod se nasmije. – Pijte, momci! I pričajte mi što se dogodilo u Tascosi.

* * *

Te noći Logan je satima ostao budan. Bio je sam u sobi. Johnny i Gendron su spavali u sobi do njegove.

Nešto mu u svemu nije bilo jasno. Progonitelji su se povukli čim su vidjeli Broderickove ljude. Prebrzo. Nešto u tome nije kako treba. Mučile su ga i misli o tajanstvenom Dykeu Saigonu. Možda je on samo stočar s urođenom mržnjom prema farmerima, a možda je bilo u pitanju nešto mnogo opasnije. Broderick je bio strahovito ljubazan, ali možda ima razlog što ih je te noći zadržao na ranču.

Na kraju je zaključio da u sve sumnja i to mu je dosadilo. Kako bi se oslobodio crnih misli i zlih slutnji, počeo je razmišljati o Riti, ali to ga je samo uznemirilo. Pitao se zašto ona nije pored njega. Naposljetku je ipak usnuo.

Narednog jutra za zajutarkom Broderick je kao i uvijek raspoloženo čavrljao s gostima. Pili su već treću šalicu kave kad je iznenada banuo Saigon.

– Netko te želi vidjeti – reče Loganu i ovaj put škrt na riječima.

– Tko?

– Vidjet ćeš.

Prešli su dvorište i pošli prema sjeniku. Logan je pažljivo išao za predradnikom. Osjećao se neugodno u njegovoj blizini.

Čekali su ga Pat Creed i Al Tully! Pred njima su ležale kravlje kože s Buckleovim žigom.

– Jesi li to već vidio, Logane?

– Odakle bih to znao? – Lee slegne ramenima. – Koža kao koža.

– Sve smo ih pronašli u Gemu.

– I što onda?

– Hapsimo te zbog krađe goveda – reče Tully.

– Budale! – Logan je pobjesnio. Prije nego što smo došli u Gem imali smo krasnu igru stampeda. A sve su izveli vaši zlikovci iz Tascose. Znam to, Creede. U borbi smo ubili nekoliko goveda. Bolje njih, nego da smo izgubili ljude. I to je cijela priča, ako je već nisi znao.

– To je tvoja priča – reče Creed. – Kod nas ne pali.

– Iznenada progovori Saigon:

– Kad su prošli put bili ovdje,

živjeli su na našoj govedini. No, postoji granica u svemu. Ima stvari koje tim seljačinama ne možemo oprostiti.

Logan je zurio u njega.

– Znači, i ti si na strani tih ležljivaca?

– Stojim uz žig za koji radim – reče Dyke. – Vidim da ste se dobro pogostili našim govedom.

Logan se ne vjerujući svojim ušima ponovno obrati šerifu i njegovom pomoćniku:

– Čudno kako ništa niste poduzeli u vezi s pokoljem Colterovih. Čini mi se da je i to u nadležnosti vašeg posla.

– O tome nismo primili nikakav izvještaj. Ti si to uzeo u svoje ruke, pa onda i rješavaj slučaj – reče Al.

– Kad se to dogodilo, obojica ste ležali mrtvi pijani u Canadianu. Tko vas je o tome onda mogao obavijestiti?

Na vratima se pojavi Broderick. Logan pomisli gdje li su Rip i Johnny. Čudio se zašto nisu s njim. Nešto ovdje nije u redu. U tom se trenutku sledi. Shvatio je da su Rip i Johnny, po svemu sudeći, zarobljeni.

Veliki Brod je saslušao Creedovu priču. S njegovog debelog i okruglog lica iščezlo je svako prijateljstvo. Zatim je saslušao Loganovu priču, ali za njega očigledno nije imao strpljenja. Lee nije mogao shvatiti što se ovdje događa.

– Trebao sam dopustiti da oni obračunaju s tobom, Logane – reče Brod. – Ovako nešto ne mogu oprostiti. Ona prljava gamad je i prije jela Buckleovu govedinu, a to je nastavila i kad se vratila u Gem.

– Ne vjeruješ da je bio stampedo? – upita Logan. – Platili su Creed i Tully, a posao je obavila Purdomova družba. Sam Weaver mi je to ispričao. On nije znao čiji je novac zapravo bio u pitanju, ali svima nam je jasno da potječe od Kretela i Meleena. Brod, zar ne vidiš vlastitim očima?

– Ne znam kcmu da vjerujem – tužno će Broderick. – Samo znam da mi je već dozlogrdilo hraniti čitav grad prljavih farmera.

– To je smiješno – reče Logan. – Nikoga u Gemu ne hraniš. Ni na čijem stolu nećeš pronaći svoje govedo. Kako ne shvaćaš, Brode. – Pokaže prema Creedu i Tullyju. – Više vjeruješ njima nego meni? Sam si mi rekao da su pijanice i lopovi.

– Što god bili, u Hemphillu predstavljaju zakon – reče Broderick. – Ne mogu im se miješati u posao, pogotovo kad je u pitanju stoka koja je meni ukradena.

– Vrlo pošteno od tebe, Brode. Brzo mijenjaš ćud. I strane.

Dyke Saigon zakorači bliže:

– S tobom nitko tako ne razgovara, Brode. Neka ga Lemme povede.

– Umukni i ostani tamo gdje jesi, Dyke – poviče rančer.

– Hapsim te, Logane – reče Creed. – Odveži opasač i baci oružje.

– Prvi si započeo – procijedi Lee. – Ako želiš moje oružje, uzmi ga sam.

Creed je molećivo pogledao Saigona i Broda. Predradnik je nijemo i ravnodušno gledao. Rančer reče:

– Radi što moraš, ti si zakon. Koliko pomoćnika trebaš? Uzmi oružje ako to namjeravaš.

– Zar ti i Dyke niste uz mene? Pa riječ je o vašim govedima!

– Nismo ni na čijoj strani. Ovaj je čovjek bio naš gost, a vi ste se umiješali kao predstavnici reda i zakona. Uradite ono što morate. Mi ne zauzimamo ničiju stranu.

Logan je mirno stajao ispred Tullyja i Creeda. Činilo se da su ova dvojica istodobno zadrhtala shva-

tivši da im Brod neće izravno pomoći.

– No, što čekate? Trebali ste sa sobom povesti tucet revolveraša ili barem nekoga tko ima petlje povući obarač.

– Tipična njegova šala – reče Creed. – Rendžer!

– Ne vidim zvijezdu – reče Broderick. – Imaš li je, Logane?

– To mi je jedina karta, Brode.

Rančer ljutito pogleda onu dvojicu.

– Ako nemate snage da ga uhapsite, uzjašite konje i podite kući. Čeka vas dug put.

– Možda je ipak bolje da čekamo dok se vrati u Hemphill – drsko će Creed.

– Do vraga i čekanje! – plane Al Tully i uhvati revolver.

Logan je opalio prije nego je protivnik stigao izvući oružje i pogodio ga u prsa. Šerifov pomoćnik zateturā i pruži ruku prema njemu. Logan još jednom opali. Tully padne na slamu i ostane nepomičan.

Creed je uspješno mogao završiti ovu igru, ali je predugo čekao. Revolver mu je od straha ispao iz ruke. Prije nego je išta mogao učiniti.

– Unajmio si revolveraše da unište Gem – reče Lee, držeći i dalje uperen revolver. – Ti si upalio prerijsku vatru i Buckleovo stado natjerao u stampedo. Ubio si Colterovu obitelj. Govori, ili ćeš u trenutku umrijeti.

Creed je preplašeno tresao glavom.

– Mi smo samo proslijedili novac. Od Kretela i Meleena do Sandyja Purdoma i njegove družbe. Ništa drugo nismo učinili. Kunem se! Samo smo proslijedili novac – ponovi.

– I to je bilo dovoljno – planu Logan. – Bijedniče, pucaj.

Creed se sledio od straha. Nije se mogao ni pomaknuti.

– Evo ti onda, kad nećeš... – Logan ga snažno udari revolverskom cijevi po glavi. Creedove noge otkažu i on padne poput vreće preko dasaka što su podalje ležale.

U tom trenutku Saigonova ruka krenu prema opasaču. Predradnik je stajao iza Logana. No toga su časa u obor dojurili Rip i Johnny. Rip poviče:

– Ruke uvis, Saigone! Ne miči se!

Dyke digne ruke i polako se okrene. Logan je podigao pogled s posljednje žrtve.

– Fraktura lubanje – hladno izjavi. – Sumnjam da će ozdraviti. Možda hoće ako odmah dovedete liječnika. No, više neće biti sposoban za posao u uredu. Ni za bilo koji drugi. – Nasmiješio se prijateljima. – Mislio sam da se nikad nećete izvući.

– Opet smo zakasnili, Lee. Malo su nas zadržali – reče Gendron.

– Opet si bio sam – doda Johnny.

– Nije bilo teško. Izvedite konje. Odmorene. Idemo brzo kući, momci. Možda ćemo zakasniti, ali još uvijek ćemo imati pune ruke posla.

– Odaberi iz korala koje god konje želiš – ponudi Broderick. – Mi ćemo učiniti sve što možemo za Creeda, ali ne znam kako ćeš proći sa zakonom u Hemphillu.

– Ne razbijaj glavu o tome. Znam svoj posao. Moj je jedini zadatak da zaštitim građane Gema. – Govorio je pažljivo gledajući Broda i Saigona dok su Rip i Johnny otišli po konje.

– Samo pustite na miru moja goveda i nadam se da nećemo imati razloga za sukobe – reče Brod prijetećim tonom.

– Rekao sam ti za stampedo. Nitko inače ne bi dirao tvoje govedo.

– Vidjet ćemo što će biti ubuduće. Ne želim u blizini svoga ranča vidjeti te farmere. No, ako imaju

dozvolu da budu na tom području, neka im je sa srećom. Samo neka ostanu što dalje od mene!

Logan se okrene Saigonu.

– Što si namjeravo kad su se pojavili moji momci?

– Mislio sam da ćeš se osvetiti i nama pošto si sredio onu dvojicu. Kad počnu, neke ubojice se ne mogu zaustaviti.

– Drago mi je što me nisi namjeravo ubiti s leđa – podrugljivo će Logan.

– Ako te ikad budem morao ubiti, to neće biti sleđa.

– Imat ću to na umu. A sad moramo krenuti. Htjeli bismo zahvaliti na svemu.

– Nije potrebno – reče Broderick. – Ovdje ste uvijek dobrodošli. Navratite kad god poželite.

– Vratit ćemo konje i platiti za odjeću.

– Ne brinite za to. Neka vas sreća prati!

Kad su Rip i Johnny odabrali konje, kauboj po imenu Varney donio je torbe.

– Unutra vam je hrana za put – reče Varney. – Kuharu je jako žao zbog svega što se dogodilo. Što možemo, kuhari su uvijek takvi.

Oprostili su se i odjahali prema istoku, gdje je sunce upravo izlazilo.

– Zašto ste se tako dugo zadržali u kući? – upita Logan.

– Brod je rekao da odemo u kuhinju i uzmemo hranu za put – reče Johnny i dječački prasne u smijeh. – A kuhar je bio pijan ili lud, ili oboje. No, imao je predstavu. Bio je prilično naprasit i Rip ga je morao umiriti na svoj način.

– Još ne shvaćam na čijoj su strani Brod i Saigon – reče Logan. – Obojica mrze farmere.

Uskoro su zamijetili tragove konjskih kopita. Bilo ih je oko dvadesetak. Zacijelo su Kretel i Meleen sa svojim ljudima ispred njih. Jašu prema Gemu da se napokon osvete.

– Kite Kretel je od uvijek bio zainteresiran za Valerie. Želio ju je za sebe – reče Rip. – Mark je naredio da se drži dalje od nje i od tada je sve počelo. Zato su nas i protjerali s vlastite zemlje – reče Rip.

– Nismo smjeli ostati na Buckleu – reče Johnny. – Međutim nismo se mogli izvući pošto nas je Brod dočekao s onakvom dobrodošlicom. Ja sam bio vraški umoran i lijen da bih produžio dalje. Smračilo mi se pri pomisli da moram jahati još šezdesetak milja.

– U govoru vraški dobro napreduješ, Johnny. Kao i u piću – reče Rip.

– Tako je to kad se družiš sa starijima – zajedljivo odgovori mladić.

Logan nije volio razmišljati o onome što je propušteno. Uvijek je bio okrenut prema budućnosti. Sada je, na žalost, svaki plan izgledao beznadan. Ako je Gem već pao u ruke zlikovaca, njih trojica više ništa ne mogu uraditi.

VIII

Prepad Kretelove i Melenove družbe uslijedio je pred smiraj dana, kad su se u Gemu palila prva svjetla i kad su ljudi željni odmora sjedali za večeru ili se spremali na počinak.

Sve je bilo tiho i mirno. Kite Kretel je naredio da se izbjegne svako nepotrebno nasilje.

– Ne želimo pljačkati, paliti niti ubijati – rekao je. – Naprotiv. Došli smo po dvije najljepše žene. Odvest ćemo ih iz Panhandlea. Jedna je Valerie Ennis, žena koju volim i namjeravam oženiti, a druga je Rita Farrell. Ona je draga Huberu. Moja kočija čeka spremna. U nju ćemo smjestiti žene. Svi ostali ćete za nama do Mobeetieja. Ne očeku-

jem da će itko krenuti u potjeru, ali moramo i na to biti spremni. Svadbu ćemo održati u Mobeetieju. Imat ćete prilike da se napijete kao nikad u životu dok se Huber i ja budemo vjenčavali.

Voda je doista bio jak na jeziku. Uspio je opčiniti svoje ljude i oni su krenuli s većim žarom nego ikad. U najčudniji napad na grad.

U Farrelovom dućanu Grimm se zabavljao s Ritom kad je iznenada ušao Huber s momcima.

– Što mogu učiniti za vas, gospodine? – upita djevojka a da nije prepoznala ružnoga plavokosog zlikovca.

– Poći ćeš sa mnom – kratko odgovori Huber.

– Štooo? – zapanji se Rita. – Mora da s vama nešto nije u redu, gospodine.

– Hajdmo! – nestrpljivo će Meleen. – Idemo privatnom kočijom.

Rita je zabezeknuto buljila, a Les Grimm se napokon pribrao. Protegne se i ustane.

– Kako se usuđuješ?! Što misliš tko si, ti...

– Sredi ga. – Meleen pokaže rukom na Grimma. – Pazi da ga jako ne ozlijediš.

Svladali su ga profesionalnom brzinom i spretnošću. Pokušao se dočepati revolvera, ali nije uspio. Dvojica su ga čvrsto držala za ruke, dok ga je treći nemilosrdno udarao u trbuh. Pokoji udarac zalutao bi i u glavu.

Za nekoliko minuta Lester Grimm je onesviješten ležao na podu u lokvi krvi. Rite i Meleena više nije bilo u dućanu.

Djevojka je bila bespomoćna u otmičarevim čeličnim rukama.

Gurao ju je preko ulice kada se pojavio Swede Nilssen. Trčao je prema njima, blijeda i izbezumljena lica. Pogriješio je što nije odmah pucao. Mellen je bio dovoljno spretan da jednom rukom zadrži Ritu, a drugom povuče revolver i opali. Swede je ostao ležati nasred ulice, a Meleen i Rita produže.

U dvoredu kojim su prolazili Rita počne vrištati, zapomagati i trgati se iz njegovih šaka. Meleen je udario po glavi i ostatak puta prenese na rukama.

U međuvremenu je Kretel otišao do kuće Ennisovih. Kratko je zakucao na vrata i kad je Hannah otvorila, upitao:

– Je li gospodin Ennis kod kuće?

– Jest – kimne Hannah – ali sumnjam da vas želi vidjeti.

– Neće me tek tako odbiti – samouvjereno će Kretel. – Došao sam zaprositi ruku njegove kćeri.

– Vi ste stopostotno ludi! – Trebalo bi vas smjestiti u bolnicu.

Iz kuće se začuje Markov glas.

– Tko je došao, Han?

– Kite Kretel, ako možeš povjerovati. Ja ne mogu.

Nastao je trenutak šutnje, a zatim se začuju brzi koraci. Kretel je odmah shvatio što se zbiva. Gurnuo je Hannah s vrata i potrčao unutra.

Ennis je upravo htio skinuti sa zida dvocjevku. Vješto poput mačka Kretel pretrči sobu i nađe se iza Marka. Kad se farmer htio okrenuti, Kretel ga revolverskom cijevi udari po glavi. Mark zatetura i padne.

Vidjevši muža na zemlji. Hannah se onesvijestila. Valerie, privučena bukom utrči u sobu. Zapanjena, prestrašena zastane.

– Molim te da ne vičeš – reče Kretel. – Bit će im dobro. Oca sam ti malo udario po glavi, a majka se onesvijestila. Moraš sa mnom.

– Zašto, do vraga?

– Zato što te volim i želim te oženiti. Lijepo sam te htio zaprositi, ali nije išlo. Da nisam ovo učinio, tvoj

bi me otac ubio. Strašno mi je žao što je tako završilo. Uistinu nezgodno. Međutim, moraš poći sa mnom, Valerie.

– Ti si lud, čovječe! Lud! – Ne želim poći s tobom.. Moram se pobrinuti za oca i majku, idiote.

– Poći ćeš sa mnom – uporno je nastavio Kretel. – Njima ćemo poslati pomoć. Moramo odmah poći.

– Neću! Gubi se iz ove kuće, ti... ti...

Kretel pokaže revolverom prema nepomičnom marku.

– Ako ne pođeš sa mnom, tvoj će otac umrijeti.

– Nećeš to učiniti, koliko god da si lud!

– Nemoj me navoditi na to, Valerie. Ne želim ih ubiti. Pođi sa mnom i sve će biti u redu.

Valerie izide u mrak...

Vozili su se u lijepoj kočiji. Gem je ostao iza njih. Vozili su se prema Mobeetieju.

Rita se osvijestila. Trebalo joj je nekoliko minuta da sve shvati. Sačuvala je prisebnost i počela tješiti Valerie.

– Ne brini, Val, sve će biti u redu. Majka ti je u nesvjesti, a to traje samo nekoliko minuta. I otac će se brzo osvijestiti. Sada su već svi susjedi s njima. Swede je pogođen, ali je živ. Less je pretučen, a od toga se ne umire. Nitko drugi u gradu nije napadnut.

– Vidite, da nismo tako loši kao što ste mislili – reče djevojkama Kretel.

Kočija je brzo odmicala.

U pratnji su bili jahači. Štitili su ih za slučaju da se zbije što nepredviđeno. Kretel i Meleen nisu ni jednu taknuli otkad su ušli u kočiju. Zadovoljni, pili su viski i pušili cigare. Lijepo su se ponašali i pristojno razgovarali. Međutim, Kretel je govorio o nekim stvarima koje nitko nije razumio. Fantazirao je. Rita i Valerie su bile uvjerene da je lud. Što se tiče Meleena, činilo se kao da i on postaje kao i njegov ortak.

– Ne vjerujem da Lee želi baš tu dvojicu – šapne Rita. – To su dvije pijane budale.

– Opasni su, vrlo opasni.

– Ovo se ne bi dogodilo da su Rip, Lee i Johnny bili kod kuće – tužno će Rita.

– Nadam se da će se brzo vratiti i krenuti za nama.

– Sigurna sam da će nas osloboditi.

Kretel im se još jednom obrati.

– Dame moje, ne trebate se ničega bojati. Mi smo gospoda i iznad svega poštujemo žene. Štitit ćemo vas od svakog zla. Imam li pravo, Huberu?

– Zar ti ne dosadi neprekidno brbljati Kite? – progunđa Meleen. – Znaš da mi je ponekad teško što te moram slušati.

Kretel se nasmije.

– Nisi dovoljno inteligentan da bi znao cijeniti moju darovitost, bogatstvo riječi i misli.

– Zaveži i pij – prekine ga Meleen.

– Nikad nećeš požaliti što si se udala za mene, dušo – Kite se okrene prema Valerie. – Volim te od prvog trenutka kad sam te vidio. Imat ćeš lagodan život. Pružit ću ti sve što želiš.

– Ne mogu se udati za tebe. Ne želim imati nikakve veze s tobom.

Kretel se nije dao zbuniti.

– Promijenit ćeš mišljenje. I osjećaje. Kupit ću ti najljepšu odjeću, najdragocjeniji nakit i najegzotičnije mirise. Zajedno ćemo proputovati cijeli svijet. Bogat sam poput Kreza, lijep sam poput Apolona, galantan poput Galahada, a hrabriji od Lancelota.

– Ti si pijan – reče Rita. – I malo pošemerio. Sve si pobrkao. Ne znaš gdje je čemu mjesto.

Kretel je trenutak ostao zbunjen. Možda je to žena za koju se zapravo treba zainteresirati. No, i za to ima vremena.

– Mobeetie se raskošno prostire pred nama – najavio je nakon nekog vremena. – Idemo u salun »Buckshot«. Tamo nas čeka tihi kutak.

– Ti si lud! – poviče Valerie.

– Ludost je teret koji moraju nositi svi genijalci – mirno će Kite. – Ni ja to nisam mogao izbjeći.

– Čisti idiot!

– Smiri se – pokuša je umiriti Rita.

– Za koji trenutak ostvarit će se tvoj davni san – svečanim tonom doda Kretel i još jednom prinese bocu ustima.

IX

Noć se već davno bila spustila kad su Logan, Gendron i Johnny Ennis ujahali u Gem. Bili su zadovoljni vidjevši da nema znaka razbojničkoj posjeti. Sve je bilo kao i uvijek. Tek kad su stigli u glavnu ulicu zamijete da ipak sve nije kako treba. Pred Hollandovom kućom okupilo se više građana.

– Bojali smo se da ne dođu Kretel i Meleen s odmetnicima iz Tascose – reče Logan kad je sjekao i privezao konja ispred saluna. – I da ne dođemo prekasno.

– Na neki način i jeste zakasnili – reče Dutch Grimm. – Bili su ovdje i otišli... za Mobeetie.

– Što su učinili, Dutch? Čini se kao da nijednu stvar nisu ni taknuli.

– Za promjenu su bili miroljubivi. Isprebijali su samo mog sina i ranili Nilssena. Na sreću, ostao je živ.

Mark Ennis je pošteno dobio po glavi drškom revolvera, ali i to je zanemarivo ako se uzme u obzir da nisu uradili ništa drugo.

Trojica muškaraca šuteći su se gledali.

– Kako su ranjenici? – upita Gendron.

– Swede je dobro dobio, ali će preživjeti. U Ennisovih je Hannah mu je previla rane. No, sve je dobro kad ste se vratili.

– Jesi li siguran da su otišli za Mobeetie, Dutch? – upita Logan, pokušavajući suzdržati bijes koji ga je sve više obuzimao.

– Nisu tajili. Glasno su rekli kamo idu.

– Možda je posrijedi trik – reče Logan. – Pa, preostaje nam samo to da sakupimo ljude i krenemo u potjeru za njima.

– Sve je jasno – reče Dutch. – Kretela i Meleena su ovaj put zanimale samo djevojke.

Logan i Johhnny su otišli do Ennisovih da vide kako je Marku i Sweden. Gendron je dobio zadatak da sakupi ljude za potjeru. Odmah se javilo mnoštvo dobrovoljaca.

– Nisam se u prvih mah mogao snaći – reče Swede kad ga je Logan upitao kako se sve zbilo. – Mogao sam ščepati tog kučkinog sina. Trenutak zatim izgubio sam šansu. Bilo je prekasno.

– Osvetit ćemo se u tvoje ime – obeća mu Johnny.

– I ja mogu s vama – dovikne iz druge sobe mladićev otac. – U pitanju je moje dijete. Ne mogu tek tako ležati u krevetu dok je njen život u opasnosti.

– Vratit ćemo je živu i zdravu, Mark – utješi ga Logan. – Sada je najvažnije da se oporaviš. Znam da ti je teško, ali moraš se s tim pomiriti.

– Dobar si ti čovjek, Lee – prošapće Hannah Ennis. Tračak nade zatitrao je u njenim lijepim smeđim očima. – Mnogo bolji nego što sam

mislila kad sam te upoznala. Molit ću se da uspiješ vratiti djevojke.

– Hvala, gospodo – reče Logan, pa s Johnnyjem izide iz kuće.

U ponoć su dvadeset i trojica snažnih muškaraca izjahala iz Gema. Logan je bio na čelu. Do njega su jahali Johnny i Gendron. Steve Farrell i Dutch Grimm su ostali da zaštite grad ako se dogodi nešto nepredvideno.

– Ne mogu zamisliti da su tek tako otišli iz Gema – reče Logan. – Ili možda misle da imaju vremena srediti sve račune budući da smo mi odavno umrli na Buckleu. A ako su sve to pomno isplanirali, ne isključujem mogućnost da bi uskoro mogli poslati poseban odred da unište grad dok smo mi u potjeri.

Johnny, Rip i Les bili su vrlo nestrpljivi. I nervozni. Smetalo im je što sporo jašu.

– S ove strane Mobeetieja moramo paziti na zasjede – upozori ih Logan. – Zato je najbolje da se držimo zajedno i jašemo što je moguće opreznije. Djevojke su na sigurnom dokle god Gem ne bude u njihovim rukama – pokušao ih je umiriti, ali ni sam nije vjerovao u to što je govorio. Što su se više približavali Mobeetieju, nebo na istoku bilo je sve jasnije.

Logan se sledio pomislivši da se Rita sada nalazi u Meleenovu zagrljaju. I prije je bilo razloga da jednom zauvijek razbije tu razbojničku družinu, ali sada je to postalo Loganova osobna osveta i obračun.

U raskošno uredenoj sobi saluna »Buckshot« u rane jutarnje sate zbivao se neobičan prizor. Šestoro glumaca nalazilo se na daskama kazališta. Kite Kretel je morao napiti Meleena da bi ovaj bio raspoložen dobro odigrati svoju ulogu, a pri tom trudu i sam se napio. Vlasnik saluna Sammond, trijezan i preplašen, sjedio je i čekao. Očito ga ova zabava nije ni najmanje zanimala, ali se nije mogao suprotstaviti ozloglašenoj družbi.

U mračnom uglu sjedile su Valerie i Rita. Obje su bile tako umorne da se ovih luđaka više nisu ni bojale.

Svećenik Ramrod, najštovaniji građanin Mobeetieja, trudio se da i mrtav-pijan obavi sve potrebne pripreme za dvostruko vjenčanje. Sammond je bio primoran svjedočiti pri vjenčanju. Ljutio se što je skoro u cik zore još bio na nogama, umjesto da je odavno u krevetu. Bio je dovoljno trijezan da u cijelom slučaju ne vidi ništa smiješno i trudio se da nijednim pogrešnim pokretom ne naljuti Kretela ili Meleena.

Ostali razbojnici odavno su se napili i sada su spavali po sobama. Činilo se da su, za razliku od njih, Kite, Huber i Ramrod neuništivi.

Pred njima, s revolverom u ruci, stajao je Logan.

Za Kretela i Meleena bilo je prekasno. Više nisu stigli potegnuti.

– Vidim pred sobom duha – rekao je Kretel. – Duha pokojnog gospodina Logana. I još dva duha – doda ugledavši iza Leeja, Ripa i Johnnyja. – Mora da je Mobeetie pun duhova. Zar nemate samilosti prema živima? Znam da želiš djevojke – reče Kretel Loganu. – Uzmi ih. Ništa im se nije dogodilo, kunem se! Istina je da su se nasmrt dosadivale, ali to je jedino zlo što smo im učinili.

Rita stane pred Logana.

– Znala sam da ćeš doći, Lee. Istina je što ovaj govori. Nisu nas zlostavljali. Bili su suviše zaokupljeni pićem i ovom predstavom da bi imali vremena za nas.

Johnny zagrli sestru. Samo je Rip stajao sam. Rita se izvukla iz Loga-

novog zagrljaja, prišla mu i čvrsto stisla ruku.

Kretel se nije dao zbuniti. I dalje je govorio.

– Djevojke su žive i zdrave. Povedite ih. Nas ne trebate. Oni koje tražite odavno su u Gemu. Ruše sve što im dođe šaka.

– Tko? – upita Logan primijetivši da je Meleen prijeteći pogledao Kretela.

Kretel dohvati bocu i otpije.

– Na vrijeme ćeš saznati.

– Umukni, Kite! – zadere se Meleen.

Rip i Johnny su upravo izvodili djevojke iz sobe. Rip je trenutak zastao na vratima i upitao:

– Ne treba ti pomoć, Lee?

– Ne, sve je u redu. Ne brini.

U hipu je shvatio o čemu Kretel govori. Sledio se pri pomisli što bi se sve moglo dogoditi, ali ipak upita:

– Na koje ljude misliš, Kretel? Oni koji su uposlili Creeda i Tullyja? I poslali na zadatak Purdoma i Weavera?

– Oni vode svoj posao, a mi radimo za njih. Ili smo radili.

– Začepi gubicu, Kite – procijedi Meleen, ali se njegov prijatelj nije osvrtao na ta upozorenja.

– Broderick i Saigon – tiho će Logan.

– Brzo pogađaš, rendžeru – nasmije se Kretel.

– A ti previše pričaš – plane Meleen. – Koji ti je vrag, Kite? Tek tako se igraš životom!

– Zašto ne bih, Huberu? – Okrenuo se Loganu i nastavio: – Vaše djevojke nismo dirali. Niti grad. Posao će srediti oni što su došli iza nas. Dobar plan, ha? Teren im je potpuno čist.

– Hapsim vas obojicu!

– Lijepo si me udesio, Kite – izdere se Meleen na ortaka. – Cijelo vrijeme si mi lagao. Rekao si da ćemo se nas dvojica ponovno vratiti u grad.

– Zašto se uzbuđuješ, kad za promjenu to može učiniti i netko drugi. Neka gazde same završe svoj prljavi posao.

– Izigrao si me, Kite.

– Obojica ste u istom sosu – reče Logan.

– Nitko mi tako nešto nije učinio!

– Bolje prestani, Huberu – reče Kite. – Pijan si. Gadiš mi se.

To je bilo dovoljno. Huber Meleen je munjevito povukao pištolj. Kretel je pao preko stola i opalio. Logan više ništa nije mogao učiniti. Sve je bilo gotovo.

Johnny Ennis utrči u salun,

– Sami su se obračunali, Johnny – reče Logan. – Tužno i smiješno, ali uštedjeli su i nama i državi trud i novac. A sada krenimo za Gem, što brže. Tamo će biti vraške gužve. Kretel nije lagao. Bojim se da mu je to bilo prvi put u životu.

– Hoćeš reći da postoji netko važniji od ove dvojice?

– I te kako, Johnny. Naš dobročinitelj i domaćin na Buckleu i njegov predradnik. Broderick i Saigon.

Johnny ga je zabezeknuto gledao.

– Nemoguće! I sada da su u Gemu?

– Bojim se da je tako, mladiću.

– S četom jahača?

– Upravo tako.

– A Brod nas je s nekim ciljem zadržao na Buckleu?

– Namjeravao nas je zauvijek zadržati! Kretel je bio uvjeren da smo svi mrtvi.

– Što ćemo učiniti, Lee?

– Još ne znam. Moramo nešto smisliti. Ne smijemo dopustiti da nastradaju nevini ljudi. No, u svakom slučaju, moramo koji sat odspavati. Gdje su djevojke?

– Odveli smo ih u hotel »Great Plain«. Ima dovoljno slobodnih soba. Svi se moramo odmoriti.

– I ja tako mislim, Johnny.

– I za tebe smo unajmili sobu.

– Baš vam hvala.

Ponijeli su nekoliko boca i polako izišli iz »Buckshota«. Ulice su bile prazne i sive.

– Netko reče da su djevojke dovezene kočijom.

– Da, Kiteovom. Obojena je poput cirkuske škrinje.

– Baš me zanima gdje li ju je samo ukrao.

Logan se nasmije, ali je u tom trenutku mislio na nešto sasvim drugo.

***

Drugi se pohod u svemu razlikovao od prijašnjeg. Ujutro su poput orkana u grad nahrupili Broderick i Saigon sa svojim kaubojima. Nije im bio potreban velik trud da preuzmu vlast u svoje ruke.

– Nikad ne bih pomislio da ti stojiš iza svega – reče Steve Farrell. – Ne shvaćam, Brode. Uvijek si se držao po strani. Nisi imao razloga da ikoga diraš. Imao si dovoljno novca, stoke i zemlje. Što ti je još trebalo?

– I dalje ću imati svoje kraljevstvo i baš zato želim da se svi očistite. Creed i Tully vas na to nisu mogli primorati. Niti Kretel i Meleen. Sada ću sve ja srediti.

Steve Farrell, Dutch Grimm, Ansom Hoadley i ostali su pod strogom stražom sprovedeni u prostorije u kojima se nekad nalazio Loganov štab. Oko Ennisove kuće postavljena je straža.

Brod i Dyke su se udomaćili u Hollandovoj kući. Imali su na raspolaganju čitav dućan i najljepše žene i djevojke.

Ostali se kauboji uglavnom nisu ponašali poput ove dvojice. Štoviše, bili su iznenađeni vidjevši ih u novom svjetlu. Ma koliko svi mrzili prljave farmere, ipak je svaki od tih momaka poštivao žene i djecu.

Prije odlaska u Gem Dyke Saigon im je bio održao govor.

– Trebamo istrijebiti taj smrad – rekao je. – Dosta smo ih dugo hranili našim govedima. Najurit ćemo ih iz ove zemlje.

– Zašto to ne učine oni iz Tascose? – upitao je Varney, najodgovorniji među radnicima. – To je njihov posao, a ne naš. Već su to jednom učinili. Daj im vremena.

– Ovaj put Brod to želi sam učiniti. A vrijeme brzo prolazi. Nemamo što čekati. Moramo ih prisiliti da shvate kako im ovdje nema života.

– Mislim da imaju dozvolu od države... – navaljivao je Varney.

U Panhandleu ti papiri ništa ne znače. To i sam znaš, Varney. Koji je vrag s tobom?

– I meni je, kao i svima vama, dosta farmera, ali s njima ne želim obračunavati revolverom.

– Tko govori o pucnjavi? U gradu su ostali samo djeca, žene i starci. Znamo sudbinu ostalih.

– Ne sviđa mi se kako se postupa sa ženama. Čuo sam o Colterovoj obitelji.

– Ne ubijamo ni žene ni djecu! – ljutito je dodao Saigon. Činilo se da pomalo gubi strpljenje. – Uostalom, nisam pozvan da s tobom o tome raspravljam, Varney. Ako ti se takav život ne sviđa, pokupi svoje stvari. Jednom zauvijek.

– Ako on ode, idem i ja – rekao je Pecos.

– Onda idite obojica!

Nakon trenutka šutnje Varney je rekao:

– Ne, ostat ćemo s vama. Ali ne želimo biti vaš polog u pokolju.

– Tko govori o pokolju! – pla-

nuo je Saigon. – Želimo ih samo nagovoriti da odu iz Panhandlea.

Tako su Broderickovi ljudi pomalo nevoljko krenuli protiv Gema. Od početka je većina jahača žalila što je uopće krenula s Broderickom i Saigonom. Ljutilo ih je kako ova dvojica zlostavljaju bespomoćne žene i djevojke.

Većina je tih ljudi potajno mrzila ljude za koje su radili. I Brod i Dyke bili su suviše drski i umišljeni. Nije bilo lako s njima. Međutim, tek je u Gemu nezadovoljstvo došlo do punog izražaja.

Broderick je s dvojicom tjelohranitelja pošao do kuće Ennisovih. Hannah mu je otvorila vrata. U njenom pogledu nije bilo nimalo prijateljstva, ali rančer se nije dao zbuniti. Ostao je na objedu.

Mark je ležao u krevetu i čitao. Okrenuo je glavu prema gostu. Pogled mu je bio ukočen, oči ledenoplave.

– Ne mogu vjerovati to što se priča – rekao je. – Dolaziš poput Aleksandra Velikog i osvajaš naš grad. Mislili smo da si prijatelj, jedini kojeg smo imali od svih stočara. Da sada imam pušku, ubio bih te pod svojim krovom.

– Ja... ja sam ti htio objasniti...

– Što bi mi objasnio? To da si mi odveo kćer i još jednu djevojku?

– Neće im se ništa loše dogoditi, Mark. Bio je to jedini način da namamimo Logana i Gendrona i da ih maknemo s puta. Ne želimo da se i dalje prolijeva krv.

– A pokolj Colterove obitelji? Što je to značilo? – gorko upita Mark.

Broderick sliježe ramenima.

– Buckle s tim nema veze. Naređeno je samo neka zaplaši ljude. Doista ne znam kako se to dogodilo, Mark. Mora da su ti ljudi poludjeli.

– Marš iz moje kuće! Ne mogu ovdje podnijeti tvoj miris – izderao se Mark. – Tvoj smrad ubija!

– Žao mi je što tako misliš, Mark. Uvijek sam poštivao tebe i tvoju obitelj. Pobrinut ću se da dobijete dosta novca kad odete.

– Ne treba nam tvoj novac. Isto tako budi siguran da nećemo nikud otići.

– Morat ćete, Mark. Svi. Nije vam mjesto na zemlji. Strahovito smo se namučili za ovo što imamo. Istjerali smo Indijance, Meksikance i kojekakve razbojnike. Ne želimo i dalje ubijati.

Mark se s naporom nasmiješio.

– Morat ćete nas ubiti. Ne želimo po drugi put bježati iz vlastitih domova.

– Žao mi je, Mark. Iskreno mi je žao. Uistinu sam sklon tvojoj obitelji i...

– Van iz moje kuće!

– Ne uzbuđuj se, Mark. Još nisi zdrav. To će ti naškoditi.

Iz druge sobe začuo se glas Swedea Nilssena:

– Je li Broderick u vas? Dodaj mi revolver, Hannah. Bilo što da mogu pucati. Želim razmrskati tu njušku.

– Tvoji su ljudi prilično neprijateljski raspoloženi – nasmiješio se Broderick. – A ja sam došao u prijateljski posjet.

– Mislim kako je vrijeme da odete, gospodine Broderick – reče Hannah. Stajala je na pragu. – U protivnom morat ću upotrijebiti tu dvocijevku.

– Dobro, otići ću. Zbogom, nekadašnji prijatelji. – Mahnuo je rukom Marku i naklonio se Hannah.

U Holland Houseu čekao ga je Saigon. Tamo su za sebe uzeli jednu od najljepših Grimmovih prostorija u njoj su pili i razmišljali o budućim planovima. U kutu prostorije plakala je jedna djevojka. Druga je sjedila do nje. Brod je znao da je Saigon s njima na svoj način razgo-

varao, no to nije bilo vrijedno spomena niti obaziranja. I prije su dijelili djevojke. Broderick je sa zadovoljstvom razmišljao o narednoj noći.

U salunu su bili jahači s Bucklea. Pili su i psovali.

– Ovo više ne mogu podnijeti – ponavljao je jedan. – Kako te prljave svinje mogu tako mučiti nedužne djevojke.

– Znači, već su počeli? – upita drugi. – Proklet bio ako sam dosad znao za kakvo đubre radim.

– Što ostali momci misle o tome?

– Većina ih je danonoćno pijana. Ništa ne vide.

– To je najlakše. Grebu se za besplatno piće i bježe od stvarnosti. A što uopće i možemo učiniti? – zabrinuto upita jahač.

– Na žalost, ništa. Brod i Dyke su i suviše vješti s revolverima. Jedino da pobjegnemo.

– Time ne bismo pomogli ovim ljudima, Joe. Na kraju krajeva, ni ja nemam ništa protiv toga da živim besposlen i pijem o tuđem trošku. Možda je bolje da se smucamo okolo i čekamo što će se dogoditi. Tko zna, u međuvremenu se možda pojavi Logan. Mislim da neće dugo potrajati do njegovog povratka. Čuo sam da je nenadmašiv s koltom. Znaš kako je sredio Pata i Ala u Buckleu.

– Zar je i Creede umro? – upita Joe.

– Obojica, na našu radost. Htio bih vidjeti okršaj između Leeja i Dykea. Mislim da bi s Brodom lako izišao na kraj.

– Ipak smo trebali otići s Varneyjem i Pecosom.

– Ništa time ne bismo riješili. Oni će se opijati u Mobeetieju, dok mi to činimo u Gemu – nasmije se Pete.

– Da, ali oni su se barem oslobodili smrdljivih voda.

– To je sigurno – suglasio se Pete.

* * *

U hotelskoj sobi u Mobeetieju Logan je spavao nedužno poput djeteta. Uvelike mu je u tome pomogao viski koji je popio.

Probudio se rano slijedećeg dana i tek tada postane svjestan svega što se dogodilo.

– Trebao bih sam poći i obračunati s Broderickom i Saigonom – reče.

– Urazumi se, Lee. To su naše kuće, naši sugrađani. Što bi sam učinio? – reče Ripley. – Mi imamo više razloga da se svetimo.

Ležao je još neko vrijeme u krevetu i razmišljao. Vrata sobe polako su se otvorila. Nije se ni pomaknuo.

Rita se polako došuljala do kreveta i prošaptala:

– Morala sam doći, Lee. Prokleto dugo nisam bila s tobom. Trebam te. Ne zamjeri što nemam stida kad si ti u pitanju. I, molim te, nemoj mi reći da odem.

– Zašto bih ti to rekao kad si i ti meni nedostajala.

Pridigao se u krevetu i zagrlio je. Zatim pružio ruku i dohvatio bocu s ormarića.

– Nisam zajutarkovao – reče.

– Rado bih s tobom podijelila zajutrak – odgovori Rita i dohvati čaše. – Ovo mora da je jače od mog francuskog vina.

– Pomiješaj s malo vode. Tako je bolje.

– Nisam došla ovamo da se napijem – prasne u smijeh Rita.

Poslije, dok su sjedili na krevetu i razgovarali, Logan se sjeti kočije.

– Možda bismo je mogli iskoristiti – reče.

– Kiteova je. Još mi zuji u ušima njegov smijeh. Ne mogu vjerovati da je mrtav. Bio je luđak, ali sve dok se ne bi napio, znao je biti gospo-

din. Pravi gospodin, elegantan i pametan.

– Hoćeš me učiniti ljubomornim, ha?

– Znaš da nemaš razloga biti ljubomoran ni na jednog čovjeka na svijetu, ljubavi. Međutim, s onom dvojicom je doista bilo smiješno. Na kraju su se međusobno ubili.

– Poštedjeli su te. Zahvalan sam im.

– Ipak, morat ćeš ubiti Broderick a i Saigona.

– Nakon svega što su učinili mislim da mi to neće biti teško. Pokušat ću poštedjeti ostale iz njihovog društva. Imam na umu tu kočiju. Sjetio sam se nečega, ali još točno ne znam kako ću to izvesti.

– Ne shvaćam što bi... Trojanski konj – zadovoljno će Logan. – To je to!

– Što misliš pod tim?

– Vjerojatno si čitala o tome... iz grčke mitologije.

– Znam priču. Veliki drveni konj u kojem su skriveni vojnici. Ali kakve to veze ima...

– Mogu se voziti u toj kočiji, Rita. Sa spuštenim zavjesama. Pomislit će da dolazi Kite Kretel. Bit će zgodno.

– Jedan čovjek protiv cijele čete s Bucklea? Nemoguće, Lee. Kakvih bi izgleda imao...?

– Jednu jedinu mogućnost da ga se dočepam, a da pri tome ne dođe do krvoprolića – zadovoljno odgovori Logan.

– Morao bi povesti nekoga da te barem pokriva. Ne možeš sve sam. Trebat će ti barem Rip, Les i Johnny.

– Možda. Oni će ionako htjeti sa mnom.

– Možda uspiješ. Bilo kako bilo, imaš priliku. Ne sjajnu, ali je imaš!

– Uspjet ćemo – reče Logan. – Sada bi bilo bolje da odeš, prije nego se ostali probude. Moramo se spremiti za put. S Trojanskim konjem ne možemo uspjeti noću.

– Nadam se da Valerie još spava. Spavala je kad sam izišla iz sobe. Mislim da me nitko nije vidio. – Nasmije se. – Uostalom, nije mi važno da li me tko vidi ili ne. Bilo je vrijedno ustajanja. Božanstveno, Lee. Volim te. Volim!

– I ja tebe volim, Rita.

Po prvi put u životu rekao je to iskreno.

Svi su na brzinu zajutarkovali. Kao što je Logan i predumijevao, Rip, Johnny i Les su odlučili da pođu s njim. Međutim, kad su došli u staju po kočiju, nje više nije bilo.

Logan se osjećao kao da su mu sve lađe potonule.

– Zamisao mi je bila dobra ali kratkotrajna – rekao je.

– Što ćemo? – po navici upita Johnny.

– Vraćamo se na prvi plan. Ono što je najjednostavnije, redovito je i najbolje. Sakupit ćemo sve ljude i vratiti se u Gem. Moramo naći neko vozilo za Valerie i Ritu.

– Ne znam kad je kočija nestala – reče noćni čuvar. – Mora da sam spavao kao zaklan kad su je izveli sa četiri konja a ja nisam čuo. Lopovi nisu čak ni platili račun.

Od Mobeetieja jahali su prema sjeveru kad im je u susret došao glasnik s tužnom viješću o drugom pohodu na Gem. Bio je to trgovac Jason Brock, koji je za stampeda u preriji najviše nastradao.

– Nitko nije ubijen niti ranjen – izvijestio je. – Većinu muškaraca su pohvatali i zatvorili. Samo su neki uspjeli pobjeći.

– Gdje su se smjestili Saigon i Broderick? – upita Logan. – Vjerojatno u Holland Houseu? A vi bi, izbjeglice, mogle s nama nazad u Gem.

U Loganu se rađao novi plan i nova verzija Trojanskog konja.

Jahali su prema uskom prolazu u crvenim stijenama. Tu su sjahali i polako produžili pješice. Valerie i Rita ostale su na sigurnom.

Petnaestak minuta kasnije Logan je prepoznao Varneyja i Pecosa. Sjetio se da ih je vidio na Buckleu.

– Napola spavaju – reče Grimm. – Vjerojatno su se napili našeg viskija.

– Nadam se da se neće upuštati u pucnjavu – reče Logan. – Ne bih ih volio ubiti. Oni nisu razbojnici, nego kauboji.

Zauzeli su glavne položaje oko prolaza. Kad se Varney, osjetivši opasnost naglo trgnuo, Logan visoko iznad njega poviče:

– Ne namjeravamo vas ubiti. Poslušajte nas. Kretel i Meelen su mrtvi. Prije nego što su umrli, u Mobeetieju, priznali su nam da rade za vaše gazde, Broderïcka i Saigona. A oni su na čelu svih nedjela u Panhandleu. Provode svoje davolje naume posredstvom Creedea i Tullyja, Purdoma i Weavera, Kretela i Meleena. Buckleov je novac u pozadini svih ubojstva.

– Mi to nismo znali – poviče Varney.

– Znam da niste, ali to su činjenice. Nalazite li opravdanje za ono što Brod radi u Gemu?

– Ne, ali nismo znali u što ulazimo.

– Ja sam rendžer. Ne želim vam nikakvo zlo. Znam da niste krivi. Želim obračunati s Brodom i Saigonom. Pristajete li na suradnju sa mnom?

Pristajemo – odgovori Varney. – Čini se da smo se već sporazumjeli. Do vraga, mogao si nas dosad sve poubijati da si htio. A da nas ne upozoriš! Sidite dolje i recite što smjerate.

Na okupu su se našli kauboji i farmeri. Logan i Varney su stisnuli ruke i razmotrili okolnosti. Logan se dosjetio novom planu i objasnio je ostalima o čemu je riječ.

– Pretvarat ćemo se da smo vaši zraobljenici. Doći ćemo među njih, naoko bez oružja. Vaši će nas ljudi pokrivati sa strane, s karabinima i revolverima. Mala predstava, ali morat će dobro djelovati. Tako ćemo ući u Gem a da ne ispalimo metak. Spriječit ćemo da ne dođe do besmislenog krvoprolića nedužnih ljudi.

Varney se glasno nasmije. Očito mu se sviđao Loganov plan.

– Sjajno – rekao je. – Pokušat ću to disciplinirano izvesti s mojim momcima.

– Pun si ideja, Lee – reče Johnny – Gdje ih samo crpiš? Iz kojeg izvora?

– Zadržat ćemo revolvere? – upita Rip.

– Pod uvjetom da se ne vide.

– Odlično – reče Les.

– Plan je dobar samo ako uspije. Ako ne, gore nismo mogli smisliti... Više mi se sviđao Trojanski konj.

– Moji ljudi su stopostotno uz tebe, Lee – reče Varney, okrenuvši se prema njemu.

– Drago mi je što to čujem. Sada predlažem da se postrojimo i krenemo iz ovog procijepa.

Išli su prema sjeveru. Logan je šutio i razmišljao. Bojao se onoga što bi moglo uslijediti. Za svaki život izgubljeni koji će biti u ovom okršaju bit će on kriv. Nije ostalima pokazao da ga more crne misli. Upalio je svježu cigaru. Htio je potegnuti iz boce, ali ipak odluči da je čuva za poslije. Mogla bi mu ustrebati.

Varney je dojahao do njega.

– Tek sada polako sve shvaćam, Lee – rekao je. – Sjećam se da smo nova goveda uvijek dobivali nakon pljačke i većeg pokolja u Panhandleu. To znači da je sve bilo ukradeno.

– Sve nas je Brod varao i izigrao. Ne znam koga nije iskoristio.

– Mnogo bolje se osjećam otkad sam se pridružio tvojim ljudima. Ono u Gemu mi se ni najmanje nije svidalo.

– Vraški smo sretni što smo naišli na vas, Varn.

Poslije, dok je opet ostao sam, Lee je razmišljao kako bi mu samo Rita mogla popraviti raspoloženje. Razmišljao je o protivnicima. S Broderickom neće imati muke, ali Saigon je nezgodan. Shvatio je to prvog trenutka kad ga je vidio na Buckleu.

U Gem nisu mogli stići prije mraka, jer su kasno krenuli. A plan je bio takav da ga je trebalo ostvariti po danu. Zato je još jednu noć trebalo provesti izvan Gema.

Logorovali su na sjevernoj obali Washite. Upalili su vatre duž rijeke. Noć je bila lijepa, nebo zvjezdano.

Još jedan susret s Ritom, razmišljao je Lee. Ne, večeras nikako. U ovoj situaciji nije si to mogao priuštiti. Drugo je bilo u hotelskoj sobi u Mobeetieju. Međutim, baš sada mu je bila potrebnija više nego ikad. Ne, susret s njom bi me uništio, zaključi. Bit će mnogo vremena ako prežive sutrašnji dan.

Stajao je dalje od vatre kraj koje su sjedile Rita i Valerie. Pored njih su bili Rip i Johnny. Logan je pažljivo podmazivao svoj revolver.

Udubio se u posao i na sve potpuno zaboravio. Nije ni vidio kad su mu se pridružili Rip i Johnny. Samo im se nasmiješio i nastavio. Nije imao ništa reći, ni njima ni bilo kome drugom.

* * *

Na krevetu u hotelskoj sobi Holland Housea ležala je vrlo mlada djevojka. Preplašeno je gledala Dykea i Brodericka, koji su stajali podalje i pohotno gledali njeno mlado tijelo.

– Hoćeš li prvi, Brod? – upita Saigon.

– Ne, ne. Nikako prvi. Već sam se naživao, a ova mi se i ne svida.

– Neka te to ne brine, čovječe – reče Saigon i pokaže mu prema vratima.

– Uskoro će dovesti Logana i ostale. Imat ćemo pune ruke posla. Zato je bolje da pustiš djevojku i da se pripremimo.

– Ne trebaju mi pripreme da bih sredio Logana. Sam ću to uraditi. Ne mogu sjediti skrštenih ruku i čekati da dođe. Od prvog trenutka kad sam vidio tog kučkinog sina znao sam da će poginuti od moje ruke.

– Zarobljenik je, ne možeš ga ubiti.

– Neće to biti ubojstvo. Ne brini, izvesti ću to na svoj način. A sada prošetaj, Brod. Ovo neće dugo potrajati.

– Ništa mi se to ne svida – reče Broderick i još jednom pogleda djevojku na krevetu. – Pusti je, Dyke.

– Pustit ću je tek kada obavim posao, Brod. Ako se dovoljno zagrije, možda neće otići. Znalo se događati da...

U tom trenutk netko snažno zakuca na vrata. Obojica se trgnu.

– Tko je? – upita Broderick.

– Hack. Moram razgovarati s vama.

– Što se dogodilo? Nešto nije u redu?

– Pobjegla su dvojica zarobljenika.

– Onda idite za njima – ljutito će Saigon. – Kog vraga želiš od nas?

– Ne zanima me što radite unutra. Želim razgovarati oči u oči, a ne preko vrata – poviče Hach i još jednom snažno udari po vratima.

– Tko je pobjegao? – upita Broderick.

– Steve Farrell i Dutch Grimm.

– Zašto ih niste vratili?

– Već smo ih uhvatili – odgovori Hack i ljutito opsuje. – Našli smo ih u Farrellovom skladištu, s kutijom dinamita. Što ćemo sada s njima?

– Ubijte ih, prokleti da ste! – reče Saigon.

– Ne, ponovno ih zatvorite – pobuni se Broderick.

– Vidiš, kako da se sporazumimo kroz zatvorena vrata? – ljutito reče Hack.

– Sada ću izići, Hack – reče Brod.

– Obojica ćemo izići – ispravi ga Saigon.

Broderick pokaže prema krevetu:

– A ona? Što ćeš s njom?

– Neka čeka – nemarno odgovori Saigon.

– Do vraga, dosta se načekala. – Broderick izvuče nož. – Odvezat ću je.

Nevjerojatnom brzinom našao se pored kreveta. Bacio je deku preko djevojke i rekao:

– Kad odemo, odjeni se i podi kući. A o ovome nikome ni riječi ako ne želiš da se ponovi.

– Vrlo si hrabar – reče Saigon.

– Još sam ja gazda Bucklea! – Brod krene prema vratima, a Saigon za njim pokušavajući prikriti srdžbu.

Najprije su svratili do saluna. Jedan od Dutchovih točitelja odmah im je natočio piće. Po njegovom licu vidjelo se kako bi želio da je u boci iz koje je točio otrov.

– Što želite da učinim s njima? – nestrpljivo je pitao Hack.

– Ubij ih nasred ulice – reče Saigon. – Neka ljudi vide. Treba im dati lekciju. I uliti strah. Do sada se ni najmanje nisu pobojali.

– To ne bi valjalo – usprotivi se Brod.

– Ako nećete vi, ja ću to osobno učiniti – reče Dyke.

– To bi te razveselilo, Dyke? – upita Brod zureći u njega.

Ne posebno, ali ovdje smo zato da najurimo te ljude, a ne zato da bismo s njima prijateljevali.

– Mnogi se pitaju što uopće rade ovdje – reče Hack i počeše se po bradi. – Nitko nije zamišljao takvu vrstu posla, Brod.

– Svatko može otići kad god poželi. Nikoga ne zadržavamo. Tako im reci, Hack, u moje ime. Ako damo slobodne ruke Dykeu, sam će očistiti cijelo mjesto – reče Brod.

– Nije tako smiješno kao što misliš, Brod – reče Saigon. – Gdje su ti tvoji prokleti zarobljenici, Hack?

– Ponovno na starom mjestu.

– Nećeš ih ubiti, Dyke – reče Brod. – Izbij to iz glave.

– Ne, štedim olovo za Logana. A možda i za Gendrona i Malog.

– Oni će se uskoro pojaviti u gradu – reče Hack. – Ipak ne vjerujem da su Varney i Pecos tek tako pohvatali sve njih.

– Ni ja – doda Brod. – Neprekidno razmišljam o tome.

– Varney i Pecos su vrlo vješti s revolverima. Osim toga, imali su sa sobom dvadesetoricu najboljih ljudi, a to je dovoljno da svladaju Logana, Ripa i Johnnyja Ennisa. Moguće je da su ih uhvatili na prepad, dok su spavali.

Broderick je gledao u čašu s viskijem.

– S Grimmom i Farrellom moramo učiniti iznimku. Moramo pokazati ljudima da je to što radimo čist posao. Zato ti ne mogu dopustiti da ih ubiješ, Dyke.

– Dobro – suglasi se Saigon i natoči još jedno piće. – Rekao si da si gazda. Nitko nema ništa protiv.

– No, moramo ih kazniti što su pokušali igru s dinamitom – reče

Hack. – Odlučite što će to biti. Meni je svejedno.

– Reci samo riječ, gazdo – pomalo podrugljivo reče Saigon. – Baš sam raspoložen da se zagrijem prije nego što stigne Logan.

– Dobro, radi što hoćeš – reče Brod. – Ali morat ćeš prestati kad ja kažem. I to bez riječi.

– Ne izletavaj, gazdo. Čini mi se da si prije vremena kopaš grob – hladno odgovori Saigon. – To nije pametno.

Broderickovo se lice iskrivi. U prvi mah ostao je bez riječi. Trebalo mu je nekoliko sekundi da se pribere i odgovori.

– Ovoga mi je dosta – rekao je. – Moram se odmoriti. Doći ću brzo. – Zateturao je prema uredu Dutcha Grimma.

– Ne brini, ja ću to srediti – poviče Saigon za njim. – Sve će biti u najboljem redu.

Ennisovi su ubrzo saznali vijest o pokušaju bijega Farrella i Grimma. Znali su da će zbog toga biti kažnjeni. Svezat će ih u srcu grada, a zatim će ih Dyke Saigon bičevati.

– Priča se i da su naši momci pohvatani u Mobeetieju i da ih sada vraćaju kao zarobljenike. Rita i Valerie su s njima – uzbuđeno je pričala susjeda. S njima je sve u redu. Ništa im se nije dogodilo.

– Barem jedna dobra vijest – reče Hannah.

Čuvši što se priča, Mark skoči.

– Idem do njih – uzvikne.

– A straža? – upitao je Nilssen.

– Nisu više na mjestu – reče Mark. – Zacijelo se sada opijaju u Dutcha Grimma.

Nilssen s naporom pokuša ustati.

– Idem s tobom, Mark. I meni je već dobro. Mogu.

– Nikako, Swede. Ne bi daleko stigao. Moraš ostati u krevetu. Izgubio si mnogo krvi.

– Uh, kako mrzim bespomoćno ležati u krevetu!

– Neće to dugo trajati, Swede.

– Dovoljno dugo kad u ovom trenutku nikome ne mogu pomoći.

– Samo mirno leži – reče Mark. – Time najviše pomažeš i sebi i nama.

– Kamo to smjeraš? – upita Hannah.

– Idem u grad, Han. Ne pokušavaj me zaustaviti.

Uzeo je revolver.

– Ostavi to, Mark – reče Hannah. – Možda će meni ustrebati.

– Dobro, Han.

– S tim zavojima ne bi smio nikamo ići. I ne čini nikakve gluposti. Znaš da nisi vješt s revolverom.

– Nikad nisam suprotno ni tvrdio. Ali moram otići u grad i vidjeti što se događa. Ne mogu sjediti u kući. Ne brini za mene, sve će biti u redu.

Polako je koračao. Osjećao se slabo i iscrpljeno. Noge su mu klecale, pa je morao stati i odmoriti se. Potom produži. Još nije znao što može učiniti. Možda ništa. Prestar sam, ali ipak ne mogu dalje sjediti na stolcu i čekati. Moram saznati je li Valerie dobro. Možda ću ih spriječiti da biču Stevea i Dutcha. Barem ću pokušati. Oh, da sam dvadeset godina mlađi! I da su tu Johnny, Rip i Logan. Ne vjerujem da su ih zarobili. Radije bi ih vidio mrtve nego zarobljene. Ali ljudi poput njih se ne predaju. Ništa ne vjerujem što se priča.

Nisam se smio vratiti u ovu zemlju, predbacivao je Mark samom sebi. Ne pripadam ovim stočarima. A zbog povratka mogu izgubiti sina i kćer, jedino moje bogatstvo.

Potekle su mu suze dok je išao prema dvorištu Holland Housea, a zatim alejom što je vodila do glavne ulice. Bio je spreman. Znao je da još

može povući obarač na revolveru, a sada je to bilo najvažnije.

Ljudi su se skupljali na trgu. Uskoro je trebalo početi javno bičevanje.

Dutch Grimm i Steve Farrell, goli do pasa, bili su svezani ispred Farrellovog dućana. Iza njih je stajao Dyke Saigon. I on je bio spreman.

Tada je s južne strane grada dojurio jedan jahač. Zaustavio je konja i iz sedla povikao:

– Dolaze Varney i Pecos! Sa zarobljenicima. Od grada su miljudvije.

– Do vraga! – opsuje Saigon i baci bič na zemlju. – Odvežite ih i vratite u zatvor. Čekaju me preči poslovi. – Prišao je konjaniku: – Koliko zarobljenika?

– Manje od onog što se pričalo. Nešto više od desetak. No Logan je među njima. I Gendron i Johnny Ennis. I djevojke.

– Želim da dvojica jahača još jednom sve izvide – reče Saigon i krene u Holland House.

Ruke su podigla dva dobrovoljca. Pete i Joe.

– Idite i točno mi sve javite.

– Moramo obavijestiti Broda – reče Hack.

– Bolestan je. Odmara se – odgovara Saigon. – Nema potrebe da ga uznemiravamo. Bit će mi zadovoljstvo da sam sredim Logana i njegove prijatelje.

* * *

– Lee, mogu li načas s tobom razgovarati – nervozno je rekla Valerie Ennis.

– Što te muči, Val?

– Strašno mi je žao. Molim te, oprosti mi.

– Nemam ti što oprostiti, Val. Uvijek si bila divna. Nisi mi nikad ništa nažao učinila.

– Ne, glupo sam se ponašala. Sebično i djetinjasto.

– Zaboravi, Val. Ako je tko pogriješio, onda sam to ja.

– Ne, moja je greška – navaljivala je Val. – Pogrešno sam sudila o tebi, a pogotovo o Riti. Ona je divna. Mnogo mi je pomogla. Ne znam što bih učinila da nje nije bilo. Htjela sam ti sve to ranije reći, ali... bojala sam se. Oprosti mi.

Zar i ona osjeća da ću uskoro umrijeti, mislio je Logan. Zar već u meni vidi mrtvaca?

– Sve je u redu, Val. Ne brini. Sada se moramo razvrstati prije ulaska u grad.

Logan joj je pomogao da se popne u kola.

– Mislila sam da ste nas zauvijek napustili – dovikne im Rita i ljubazno se nasmiješi.

– Nisam ga mogla nagovoriti da to učini – dobaci Valerie.

Logan je odjahao do čela kolone.

– Moramo učiniti neke izmjene – reče Varneyju i Pecosu. – Čini se da ima previše zarobljenika, a premalo stražara. Djeluje neuvjerljivo. Moramo neke ljude ostaviti iza sebe.

– Imaš pravo, Lee – suglasi se Varney.

– I slijepac bi vidio da tu nešto nije u redu – reče Jason Brock. – Ostat ću sa svojom skupinom u pozadini. Zatim ćemo napraviti veliki polukrug i ući u grad sa sjeverne strane.

– Dobro – pristane Logan. – Uzmite oružje iz kola prije nego što nas neka izvidnica iznenadi.

Brzo su se razvrstali. Jedna je skupina otišla prema rijeci, a Varney i Pecos sa osamnaest kauboja povedu nekoliko zarobljenika i kola s djevojkama.

Joe i Pete su stigli nakon pola sata. Rekli su da ih šalje Saigon, kako bi saznali što se zaprávo zbiva.

– Kako ti je to uspjelo, Varn? – upita Joe.

– Uhvatili smo ih na spavanju u Mobeetieju – slaže Varney. – Neki su uspjeli pobjeći, ali najvažniji su s nama.

– Šteta – tužno reče Pete. – Nadali smo se da će se vratiti i najuriti Broda i Saigona.

– Doista? – upita Varney. – Zar tako misle svi momci?

– Većina. Ostali su mrtvi-pijani, ili im je već svega dosta i više ih ništa ne zanima.

– Ako je tako, momci, moram vam reći istinu. Dočekali su nas u zasjedi i zarobili nas.

Joe i Pete prasnu u smijeh.

– To je već lakše povjerovati, Varn. Znali smo da ih ti nikad ne bi mogao pohvatati.

– Mogli su nas otprve sve poubijati – nastavi Varney – ali Lee nam je sve objasnio. Dogovorili smo se da zajedno izvedemo plan. Sporazumno su naši zarobljenici samo zato da bez prolijevanja krvi uđemo u grad i obračunamo s onom dvojicom.

– Znao sam da su Brod i Saigon lopovi, ali nisam mislio da su baš takvi – reče Pete.

– Ja ni najmanje nisam iznenađen – doda Joe. – Kako da ti pomognemo, Varn?

– Vratite se u grad i recite Dykeu da vodimo zarobljenike i da su razoružani i ukroćeni. Gdje se Dyke smjestio?

– U Holland Houseu. Brodu je pozlilu. Odmara se, ali izići će čim počne pucnjava. Hack je šef straže. Mislim da je na strani Broda i Saigona. Ostali su okolo, ako ne igraju karte i ne opijaju se.

– Dobro – reče Varney. – Jedino što nam preostaje jest da štitimo Leea i ostale. Ako družina Bucklea ne bude stvarala probleme, neće biti teško obračunati s onom dvojicom.

– Logan ih namjerava sam srediti? – upita Pete.

– Tako je zamislio – reče Varney. – On je revolveraš. Ne želi da bilo tko drugi bude ozlijeđen.

– Neće biti lako – reče Joe. – Brod je i suviše brz za onako debelog čovjeka, a o Dykeu da ne govorim. Ni Hacka ne smijemo potcijeniti.

– Za Leeja to ipak neće biti problem.

– A što ako ne uspije? Ako nešto krivo krene?

– Onda ćemo mi dovršiti posao – plane Varney. – Dugo smo čekali da dođe do ovoga. – Okrene se Leeju. – Želiš li išta reći ovim momcima? Na našoj su strani.

– Sve si već ti rekao, Varn – mirno odgovori Logan.

– Do viđenja u gradu – dovikne Pete preko ramena i pojuri prema Gemu.

Logan je jahao između Ripa i Johnnyja. Sva trojica su šutjela. Tek kad su došli nadomak gradu, Lee ih upozori:

– Ne zaboravite sakriti revolvere pod košulje. I pazite da vam glave budu sagnute. Vi ste zarobljenici.

Ovo mi se ne sviđa, mislio je Logan. Svi ti ljudi odostrag i ona gomila u gradu. Cirkus. Ne osjećam se dobro. U ulozi sam klauna, a ne borca za red i mir. Nedostaje mi sloboda, makar mi i tako bila oduzeta.

Ulazili su u glavnu ulicu. Činilo se da je put beskrajan. Odjednom je grad imao dvostruko više stanovnika i baš su svi izišli da vide kako će završiti veliki jahač i revolveraš Lee.

Dyke Saigon je stajao pred Holland Houseom, a oko njega momci s Bucklea. Brod nije bio s njima.

Gledajući kako se kolona približava, Hack je u jednom trenutku povikao:

– Hej, pa trebamo probuditi Broda!

– Pusti ga na miru – reče Dyke i izvuče revolver.

– Ne možeš pucati na neoružane ljude, Dyke.

– Mogu učiniti što god želim, Hack. Ne miješaj mi se u posao.

– Bit će to ubojstvo. Momcima se neće svidjeti.

Saigon prasne u smijeh.

– Misliš, pokušat će me zaustaviti? Ili ćeš to možda ti, Hack?

Ovo je moja predstava. Najprije želim Logana. Njega prvog, a zatim možda Gendrona i Johnnyja.

Varney šapnu Loganu:

– Onaj s bradom je Hack. Pazi i na njega. Broda ne vidim u blizini.

Kad su se približili Holland Houseu, Saigon poviče:

– Želim da upravo tu stanete! Varney, pusti Logana da sam zakorači naprijed!

Jahači sa strane pravili su mu mjesto da prođe. Zavladala je mrtvačka tišina.

– Tako, Logane. Tu stani i sjaši. I dalje hodaj.

Logan zaustavi konja i upita:

– Zar ćeš pucati u razoružanog čovjeka?

– Dobit ćeš oružje. Sjaši i dođi ovamo.

Logan posluša. Bio je napokon sučelice Saigonu.

– Gdje mi je revolver, Dyke?

– Dobit ćeš ga.

– Želim ga odmah.

– Dobaci mu ga, Hack.

– Od mog se ne rastajem – reče Hack.

– Prokletstvo, uzmi onda nečiji i daj mu ga! – izdere se Saigon i vrati svoj u opasač.

– Ne brini, Dyke – lijeno će Logan. – Nije mi potreban.

Saigon je u djeliću sekunde shvatio, ali upravo je toliko vremena i izgubio. U Loganovim rukama u hipu su se našla dva revolvera.

Dyke Saigon zatetura. Ispruži ruke i pokuša ostati na nogama, ali uzalud. Pao je u prašinu i ostao nepomičan.

Hack izvuče revolver. Našao se na zemlji i sumanuto još jednom opalio u zrak.

Nijedan jahač s Buchlea nije se ni pomakao s mjesta.

Čuvši pucnjavu, Broderick je skočio s kreveta i pojurio van. Trčao je kroz gomilu s revolverom u ruci. Odjednom se našao iza Logana. Podigao je ruku i pažljivo nanišanio u rendžereva leđa, a da ga nije upozorio. U tom času iz dubine aleje zagrmi pucanj.

Mark Ennis je laganim korakom išao prema Loganu. Ruka s revolverom opušteno mu je visjela niz tijelo.

– Hvala ti što si danas bio neposlušan i što si izišao iz kreveta, Mark – reče Logan.

– Nisam ga htio pogoditi u leđa, Lee, ali nije bilo vremena da bilo što drugo učinim. Kako su djevojke?

– Kao i uvijek, Mark. U kolima su straga.

Pred Holland Houseom nastalo je pravo veselje. Ripley, Johnny i Grimm su se pozdravljali s ljudima. Zarobljenici su pušteni na slobodu.

Mark Ennis je kćer i sina odmah poveo kući. Htio je da ih majka vidi, žive i zdrave.

– Idi s Valerie, tata – reče Johnny. – Ja ću odmah doći. Najprije moram popiti piće s momcima.

Steve Farrell se približi zajedno sa svojom nećakinjom. Rita se istog trenutka našla u Loganovom zagrljaju.

– Idem sa stricem kući ali odmah ću se vratiti. Samo da se odjenem. Uostalom, znam da najprije moraš proslaviti sa momcima. Bo-

lje da ti navratiš kad budeš imao vremena. Naravno, ako tada budeš mogao hodati.

– Ne mogu ništa obećati – nasmije se Logan – ali ću pokušati.

Začuo se glas Dutcha Grimma:

– Momci, znate li da ste Stevea i mene spasili bičevanja?

Neka zato moja kuća bude otvorena za sve. Sve častim, ako je poslije ljudi s Buchlea ostala ijedna boca u Holland Houseu. Za sve ima vremena, sve ćemo nadoknaditi, jer napokon ćemo u miru živjeti u Gemu.

Ushićeni ljudi, zapljeskaju.

Logan je zagrlio Johnnyja i Gendrona pa gurnuo vrata i ušao u salun. Iza njega udu Less Grimm, Varney, Pecos, Jason Brock, Pete i Joe te ostali kauboji i farmer.

Nitko u tom trenutku nije mogao predvidjeti koliko će dugo potrajati mir u Gemu, ali te noći radost i bratimljenje u Holland Houseu trajali su sve do zore.

U neko doba Ripley Gendron je uzeo bocu pića i, izgovorivši se da ide do jadnoga Swedea, ode iz bara. Samo su Logan i Johnny znali da je Valerie razlog njegovog bijega iz društva. Bili su sretni što su se ponovno pomirili.

Loganu je bilo drago što Rita sada čeka samo njega, ali je sumnjao da će je te noći vidjeti. Bio je suviše pijan da bi se sastao sa ženom. A ni veselje još nije bilo završeno.

– Hoćeš li i dalje biti rendžer, Lee? – upita Johnny.

Logan je zamišljeno gledao u čašu pred sobom. Razmišljao je o dosadašnjem životu i o Riti.

– Ne znam – odgovori naposljetku.

– Da li bih i ja tako nešto mogao raditi?

– Kad budeš dovoljno star.

– Ali ne bih htio nikamo bez tebe, Lee.

– Vidjet ćemo, Johnny. Vidjet ćemo što će se dogoditi.

KRAJ

U PRIPREMI:

G. F. Unger:
NEPOBJEDIVI

POVIJEST JE UČITELJICA ŽIVOTA »FOKUS« JE NJEZIN UČENIK

Zato: ako vas zanimaju ratna zbivanja, tamne stranice povijesti biografije velikih ljudi, znanost, umjetnost –
»**FOKUS**« misli na vas...

Sve što se danas događa ima korijene u povijesti. Kako ćete približiti povijest sebi?
Čitajući »**FOKUS**«

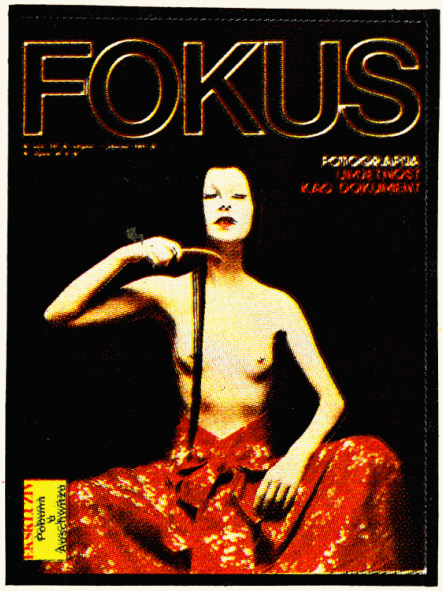

Kako biste bili sigurni da ćete dobiti **SVAKI** broj »FOKUSA«, najlakši i najsigurniji put jest – pretplata.
Godišnja pretplata za »**FOKUS**« iznosi 200 dinara, što znači da ste DVA BROJA DOBILI BESPLATNO.

NARUDŽBENICA

Redakcija »**FOKUS**«
Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb
Ovom narudžbenicom pretplaćujem se na »Fokus«
Godišnja pretplata iznosi 200 dinara

IME I PREZIME .....

ULICA .....

POŠTANSKI BROJ I MJESTO .....

Svaki pretplatnik dobiva besplatno knjigu i gramofonsku ploču.